

Vlaams
Parlement

stuk **15** (2012-2013) – Nr. 3-J
ingediend op 29 november 2012 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2013

Beleidsbrief
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2012-2013

Beleidsbrief
Armoedebestrijding 2012-2013

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door de dames Marijke Dillen,
Else De Wachter en Cindy Franssen
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Tom Dehaene.

Vaste leden:

de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
de dames Mia De Vits, Else De Wachter;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de heer Wim Van Dijck, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

- 15** (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen + Erratum
– Nr. 2: Amendementen
- 12-A** (2011-2012) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 13** (2012-2013) – Nr. 1 en 2: Toelichtingen bij de begroting
- 14** (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 16** (2012-2013) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
- 21** (2012-2013) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 1757** (2012-2013) – Nr. 1: Beleidsbrief
- 1773** (2012-2013) – Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I.	Deel Armoedebestrijding – Bevoegdheid van mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding.....	5
1.	Toelichting door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	5
1.1.	Beleidsbrief Armoedebestrijding. Beleidsprioriteiten 2012-2013	5
1.1.1.	Context.....	5
1.1.2.	Kinderarmoede	5
1.1.3.	Ouderen en sociaal isolement	7
1.1.4.	Etnisch-culturele minderheden	8
1.1.5.	Prioriteiten	8
1.1.6.	Strategische aanpak op lange termijn	10
1.2.	Begroting	14
2.	Bespreking.....	14
3.	Antwoord van de minister	21
4.	Indicatieve stemming	25
II.	Deel Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – Bevoegdheden van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	25
1.	Toelichting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	25
1.1.	Beleidsbrief	25
1.1.1.	Budgettair kader.....	25
1.1.2.	Beleidsprioriteiten 2012-2013	26
1.1.3.	Beleidsaccenten 2012-2013	45
1.2.	Begroting	46
1.2.1.	Programma GA: bestaansmiddelen	46
1.2.2.	Programma GB: provisies.....	46
1.2.3.	Programma GC: algemeen welzijnswerk.....	47
1.2.4.	Programma GA: bestaansmiddelen – Zorginspectie	48
1.2.5.	Programma GA: bestaansmiddelen – Agentschap Jongerenwelzijn	48
1.2.6.	Entiteit IVA Fonds Jongerenwelzijn.....	48
1.2.7.	Programma GA: bestaansmiddelen – Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.....	48
1.2.8.	Programma GD: gezondheidsbeleid en zorgbeleid voor gezinnen en ouderen	48
1.2.9.	VIPA	50

1.2.10. Entiteit IVA Vlaams Zorgfonds	50
1.2.11. Kind en Gezin	51
1.2.12. VAPH	51
1.2.13. OPZ Geel en OPZC Rekem	51
2. Algemene bespreking	52
2.1. Uiteenzetting door mevrouw Mieke Vogels	52
2.2. Uiteenzetting door mevrouw Helga Stevens	55
2.3. Uiteenzetting door mevrouw Vera Jans	56
2.4. Uiteenzetting door mevrouw Mia De Vits	57
2.5. Uiteenzetting door mevrouw Marijke Dillen	58
2.6. Uiteenzetting door mevrouw Vera Van der Borght	59
2.7. Antwoord van minister Jo Vandeurzen	60
2.8. Repliek van de leden	63
3. Bespreking per programma	65
3.1. Departement	65
3.1.1. Ontvangstartikelen	65
3.1.2. Uitgavenartikelen	65
3.2. IVA Zorginspectie	69
3.3. IVA Zorg en Gezondheid	69
3.3.1. Ontvangstartikelen	69
3.3.2. Uitgavenartikelen	69
3.4. Agentschap en Fonds Jongerenwelzijn	77
3.5. VAPH	80
3.6. Vlaams Zorgfonds	83
3.7. Kind en Gezin	83
4. Indicatieve stemming	91
Gebruikte afkortingen	92
Bijlagen:	
Bijlage 1: Ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting. Stand van zaken tewerkstelling op 30 juni 2012	95
Bijlage 2: Aanvullende antwoorden bij het deel Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	99

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid besprak het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 op 13, 14, 20 en 21 november 2012. Het ontwerp van decreet werd in samenhang behandeld met (1) de hoofdstukken 5, 6, 7 en 8 van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2013 (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1752/1), (2) de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2012-2013, ingediend door de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1757/1) en (3) de beleidsbrief Armoedebestrijding 2012-2013 (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1773/1), ingediend door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding.

I. DEEL ARMOEDEBESTRIJDING – BEVOEGDHEID VAN MEVROUW INGRID LIETEN, VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INNOVATIE, OVERHEIDSINVESTERINGEN, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

1. Toelichting door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding

1.1. *Beleidsbrief Armoedebestrijding. Beleidsprioriteiten 2012-2013*

1.1.1. Context

Ten gevolge van de financieel-economische crisis is de sociaal-economische toestand ongunstig geëvolueerd, aldus minister *Ingrid Lieten*. De meest kwetsbare personen worden door deze evolutie het zwaarst getroffen. Zo moest een op tien Vlamingen in 2010 rondkomen met een inkomen dat onder de Belgische armoededrempel ligt. Alleenstaanden, eenoudergezinnen, ouderen en kinderen lopen een verhoogd risico.

Bij werkenden ligt het armoederisico lager dan bij werklozen. Werk en scholing blijken belangrijke buffers te zijn tegen armoede. Het armoederisico van personen met een diploma hoger onderwijs ligt vier keer lager dan dat van personen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

De EU 2020-indicator beschouwt de volgende personen als arm of sociaal uitgesloten: personen met een inkomen onder de nationale armoederisicodrempel, personen die leven in een gezin met ernstige materiële deprivatie en personen tot zestig jaar die leven in een gezin met een lage werkintensiteit. Op basis van deze indicator leven er in Vlaanderen 910.000 personen in armoede of sociale uitsluiting. Het gaat om vijftien percent van de Vlaamse bevolking. Hiermee staat Vlaanderen op de tweede plaats. Het Europese gemiddelde bedraagt 23 percent.

De meest recente cijfers van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie tonen aan dat de monetaire armoede in België nog steeds ongeveer vijftien percent bedraagt. In Vlaanderen was er een lichte verbetering, van 10,4 percent in 2010 naar 9,8 percent in 2011. Deze zeer recente cijfers konden niet volwaardig worden geïntegreerd in de beleidsbrief.

1.1.2. Kinderarmoede

In 2011 legde de Vlaamse Regering dertien prioriteiten vast voor het Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid. Zoals ook al bleek uit het vorige voortgangsrapport, beweegt er op deze domeinen een en ander. Deze beleidsbrief zet de lijnen uit voor het komende jaar.

Een van de dertien prioriteiten was een versterkte aanpak van de kinderarmoede. Kinderen hebben het recht om hun talenten te ontwikkelen en om alle kansen te krijgen in het leven. Elk kind in Vlaanderen moet hiertoe daadwerkelijk de mogelijkheid krijgen. Armoede heeft namelijk een nefast effect op de ontwikkeling en het welzijn van kinderen. Volgens de Vlaamse Armoedemonitor zou elf percent van alle kinderen tussen nul en zeventien jaar leven in een huishouden met een inkomen onder de armoederisicodrempel. De nieuwste cijfers spreken van 10,3 percent van alle kinderen en jongeren. Ook hier zou er dus een licht positieve tendens zijn.

Het grootste probleem vormen de gezinnen met kinderen waar niemand werkt. Zij hebben een armoederisicopercentage van 65,4 percent.

De periode tussen nul tot drie jaar blijkt cruciaal te zijn voor de intellectuele, emotionele en sociale ontwikkeling van jonge kinderen. Kinderen die in armoede leven, nemen vaak een valse start en lopen een achterstand op die moeilijk in te halen is. Op de leeftijd van een jaar kijken ze gemiddeld al aan tegen een achterstand van twee maanden. Ze krijgen minder kansen om hun potentieel volledig te benutten. Daardoor lopen ze als volwassenen een verhoogd risico op werkloosheid en op een leven in hardnekkige armoede. Dat is de vicieuze cirkel van de generatiearmoede. Daarom is het belangrijk om in te grijpen op de leefomstandigheden van jonge kinderen.

Er zijn nog heel wat inspanningen nodig om de Pact 2020-doelstelling te realiseren, namelijk een halvering van het aantal kinderen dat in armoede geboren wordt. Daarom is een gecoördineerde aanpak op de verschillende beleidsniveaus noodzakelijk.

Op lokaal vlak lopen er een aantal acties. De vijf provinciale rondetafelconferenties in 2011 brachten tal van lokale actoren samen. De bestrijding van de kinderarmoede op lokaal niveau vergt een integrale aanpak die inzet op de tewerkstelling van de ouders en op de toegang tot de diensten, inclusief de kinderopvang, de gezondheidsvoorzieningen en het onderwijs. In dit kader werd in het najaar van 2011 een projectoproep gelanceerd om nieuwe methodieken een kans te geven. Er werden 99 projectaanvragen ingediend waaruit een selectie werd gemaakt voor een totaal bedrag van 1,3 miljoen euro. Ook voor de nieuwe projectoproep die in het voorjaar van 2012 werd gelanceerd, werd meer dan een miljoen euro vrijgemaakt. De resultaten van de provinciale rondetafelconferenties werden gebundeld in het boek 'Elk kind telt', een methodiekenboek voor lokale actoren dat voor de nodige inspiratie kan zorgen bij de opmaak van de nieuwe gemeentelijke beleidsplannen. De beide projectperiodes zullen in 2013 worden geëvalueerd. Er werd ook een oproep geplaatst om laagdrempelige initiatieven van preventieve gezinsondersteuning uit te breiden met een sterke link met onderwijs en activering. Het is de bedoeling om deze projecten op termijn structureel te verankeren in het kader van het beleid rond de Huizen van het Kind. Deze initiatieven worden aangevuld met andere innovatieve en experimentele projecten. Vzw Katrol wordt gesubsidieerd voor de implementatie van haar werking in heel Vlaanderen. Deze vzw biedt studie- en opvoedingsondersteuning aan huis voor kinderen uit het eerste en tweede leerjaar lager onderwijs. Daarvoor worden studenten ingeschakeld die een opleiding volgen tot leerkracht of sociaal assistent. Dit project legt de brug tussen Onderwijs en Welzijn. In 2012 is er een goede dialoog geweest met de jeugdbewegingen. Hun jaarthema was 'Armoede is een onrecht'. Naar aanleiding van de overhandiging van hun slotbevindingen heeft minister Ingrid Lieten extra middelen vrijgemaakt voor projecten die kinderen en jongeren in armoede kunnen stimuleren om lid te worden van een jeugdbeweging. Ze heeft ook een project gefinancierd van de vzw Betonne Jeugd. Deze vzw werkt met jongeren in armoede en met andere maatschappelijk kwetsbare jongeren die geen aansluiting vinden binnen het reguliere jeugdwerk. Er werd een werking opgestart voor kinderen die opgroeien in armoede waarbij de jongeren van Betonne Jeugd zelf werkten als begeleider.

Op het Vlaamse vlak hebben binnenlandse en buitenlandse experts eind 2011 in een STUDIO Kinderarmoede gebrainstormd met mensen in armoede om innovatieve beleidsstrategieën uit te denken voor de aanpak van kinderarmoede in Vlaanderen. Men kwam tot de conclusie dat er nood is aan een strategische langetermijnvisie op de aanpak van kinderarmoede, ook na deze regeerperiode. Om het maatschappelijk draagvlak voor de aanpak van kinderarmoede te vergroten, laat de Vlaamse Regering een business/society case uitwerken. Dat gebeurt in samenwerking met een task force, die samengesteld is uit academici, vertegenwoordigers van het middenveld en mensen in armoede. De financiële en maatschappelijke return van een vroege interventie bij de bestrijding van kinderarmoede wordt in kaart gebracht. Zo wil men een brede maatschappelijke mobilisatie op gang brengen rond kinderarmoede. De minister wil het Vlaams Actieprogramma Kinderarmoede nog versterken. Het is de bedoeling om de kinderarmoede te halveren tegen 2020. Daarom is het onder meer de bedoeling om een betere overgang te realiseren tussen de kinderopvang en het onderwijs, ten bate van de kinderen die reeds op vroege leeftijd een achterstand hebben opgelopen.

De minister heeft op federaal en Europees vlak ervoor gepleit om de problematiek van kinderarmoede ook op te nemen in het Nationaal Hervormingsprogramma. Ze engageert zich tot actieve medewerking aan de realisatie van de Europese aanbeveling over kinderarmoede, die begin 2013 bekendgemaakt zal worden als onderdeel van een Europees Social Investment Package. Mede op haar verzoek heeft het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie een prioriteit gemaakt van de strijd tegen kinderarmoede. Ze heeft er ook op aangedrongen dat de problematiek van kinderarmoede zou worden opgenomen in het jaarprogramma van het Comité van de Regio's.

1.1.3. Ouderen en sociaal isolement

Uit de armoedemonitor blijkt dat ook ouderen een bijzondere risicogroep vormen. De laatste jaren lijkt het aantal ouderen onder de armoederisicodrempel lichtjes af te nemen. Toch leefden er in 2010 nog ongeveer 200.000 ouderen in armoede. In 2011 was er een lichte daling van 18,7 tot 18,1 percent. In 2006 was dit nog 23,1 percent. De 75-plussers, de alleenstaande oudere vrouwen en de allochtone ouderen lopen een hoger armoederisico.

Armoede is niet alleen een zaak van te weinig geld. Leven in armoede brengt bijzonder stresserende situaties met zich mee op alle levensdomeinen, zoals slechte huisvesting, slechte gezondheid, relaties die onder druk komen te staan en gevolgen voor opleiding, tewerkstelling en mobiliteit. In die context zijn de relaties tussen de generaties minder vanzelfsprekend. In 2011 had bijna negen percent van de meerderjarige Vlamingen (ongeveer 450.000 personen) niet iedere week contact met burens, niet-inwonende familie of vrienden en kennissen. Deze groep loopt een verhoogd risico op sociaal isolement. Bij ouderen manifesteert deze problematiek zich nog sterker. Tot veertig percent van de ouderen in armoede leeft sociaal geïsoleerd door hun afnemende mobiliteit, en door het wegvallen van personen uit hun directe sociale omgeving. Sociale contacten zijn echter heel belangrijk voor de samenhang en de solidariteit binnen de samenleving. Daarom stelt de minister 250.000 euro ter beschikking van kleinschalige projecten gericht op de bestrijding van eenzaamheid en sociale uitsluiting bij ouderen en vooral bij ouderen in armoede. Ook projecten in Brussel komen hiervoor in aanmerking.

De minister dringt aan op een brede maatschappelijke mobilisatie om armoede en sociale uitsluiting in Vlaanderen aan te pakken. De aandachtsambtenaren van het HPAO hebben in samenwerking met de Vlaamse Ouderenraad alvast een denkdag gehouden over mogelijke initiatieven. Op basis daarvan zal de minister nagaan welke extra maatregelen er kunnen worden genomen. Deze maatregelen zullen ook het voorwerp uitmaken van een nieuw kennisplatform over ouderenarmoede dat in 2013 zal worden georganiseerd door het VLAS. Dat sluit aan bij het Vlaams Ouderenbeleidsplan. De minister heeft de Wereld-

dag van Verzet tegen Armoede en Sociale Uitsluiting op 17 oktober 2012 aangegrepen om een oproep te lanceren tot intergenerationele solidariteit.

1.1.4. Etnisch-culturele minderheden

Ook personen van niet-Europese afkomst lopen een verhoogd armoederisico. Bij deze groep ligt het armoederisico drie tot vier keer hoger dan bij mensen van autochtone origine. De bekende hefboomen in de strijd tegen armoede, onder meer een diploma en een job, blijken voor deze groep minder effectief te werken. Een op de vijf kinderen van buitenlandse herkomst heeft een verhoogde kans om in de armoede terecht te komen. Daarom moet gezocht naar mogelijkheden om het armoederisico bij deze groep aan te pakken. De minister wil daarbij sterk inzetten op verhoogde kansen inzake onderwijs en werk. De projectoproep preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar Werk en Onderwijs zet sterk in op deze doelgroep.

Het VLAS heeft in opdracht van de minister een kennisplatform georganiseerd over de actieve inclusie van vrouwen van buitenlandse herkomst. De aanbevelingen van dit platform werden door de leden van het HPAO verder uitgediept. Andere initiatieven zijn een coachingsproject voor kwetsbare vrouwen over de energieproblematiek, een intercultureel en participatief jeugdliteratuurproject en een project in samenwerking met het Netwerk tegen Armoede om de stem van deze doelgroep sterker te maken.

1.1.5. Prioriteiten

Inzake de prioriteiten die in 2011 werden vastgelegd, werd significante vooruitgang geboekt. Met het oog op het stimuleren van netwerkvorming bij hulpverleners werd een peer review georganiseerd over de coördinatie van gezinsondersteuning op basis van het model Lokaal Cliënt Overleg. Er werd ook geïnvesteerd in het aanmoedigen van netwerking tussen hulpverleners onderling.

In het kader van de kostenbeheersing in het secundair onderwijs wordt verder gewerkt aan de automatische toekenning van de schooltoelage en wordt er verder geëxperimenteerd met het concept Brede School.

In het kader van het versterken van armoedekennis bij opleidingsverstrekkers werden verschillende vormingsinitiatieven verder ondersteund, onder meer Armoede in-Zicht, vzw De Link, het Centrum voor Educatieve en Sociaalartistieke Projecten, Bind-Kracht en de TAO's.

Om het onderzoek over armoede te versterken, werd het VLAS opgericht. Alle beschikbare academische kennis wordt gebundeld binnen het Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek. Dat steunpunt ontvangt daarvoor jaarlijks 600.000 euro.

Midden 2011 is een wetenschappelijk onderzoek afgerond over de werking van de instellingen voor schuldbemiddeling. Er werden extra middelen ter beschikking gesteld om samenwerkingsverbanden tussen de erkende instellingen voor schuldbemiddeling te stimuleren. Hiervoor werd in een eerste fase 500.000 euro per jaar uitgetrokken. Dat wordt verhoogd tot 1.250.000 euro per jaar.

Wie vijf jaar op de wachtlijst staat voor een sociale woning, krijgt voortaan automatisch een huurpremie. Hiervoor wordt in 2012 een bedrag van 8.768.454 euro vrijgemaakt.

In het kader van de duurzame toeleiding naar de arbeidsmarkt komt er via het VESOC-akkoord over de alternatieven voor de jobkorting een tastbare uitbreiding van het aantal projecten arbeidszorg en van het aantal werk-welzijnstrajecten voor mensen in armoede. Er komen ook 5000 extra IBO's, met bijzondere aandacht voor kansengroepen en honderden curatieve IBO's. Hiervoor zal op kruissnelheid 23 miljoen euro per jaar worden

uitgetrokken. Het loopbaanakkoord voegt daar nog duizend werkervaringsprojecten aan toe voor ongekwalificeerde jongeren en duizenden plaatsen voor werkpleklers.

De Vlaamse UiTPAS garandeert aan mensen in armoede een niet-stigmatiserende toegang tot het vrijetijdsaanbod. In de voorbereiding van de pas werd 445.000 euro geïnvesteerd.

De problematiek van de gekleurde armoede werd sterker onder de aandacht gebracht.

Er is een eerste aanzet gemaakt tot de versterking van de wijkgezondheidscentra. Een aantal van deze centra wordt betrokken bij de uitbreiding van de psychologische functie in de eerste lijn.

De minister gaat nog in op twee prioriteiten die van cruciaal belang zijn in het licht van haar coördinerende bevoegdheid, namelijk de armoedetoets en de automatische toekenning van rechten.

In Vlaanderen bestaan er heel wat sociale rechten, maar sommige personen krijgen niet alle voordelen waar ze recht op hebben omdat ze niet op de hoogte zijn van het bestaan ervan of omdat ze niet in staat zijn tot een aanvraag. Daarom is de automatische toekenning van sociale rechten geformuleerd als een apart sleutelproject binnen het meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid.

De administratie heeft een inventaris gemaakt van alle sociale rechten en gaat na of die automatisch kunnen worden toegekend. De huurpremie kan al automatisch worden toegekend. Er wordt ingezet op een meer proactieve toekenning van de school- en studietoelagen, in afwachting van een volledige operationalisering van de automatische toekenning. In dit kader werden er ook nog drie proefprojecten geselecteerd: de ouderbijdrage voor de gesubsidieerde kinderopvang van Kind en Gezin, de vrijstelling van het inschrijvingsgeld in het volwassenenonderwijs en de MOBIB-kaart van De Lijn. De minister zal stappen zetten om ook de andere sociale rechten zoveel mogelijk te automatiseren. Als dat onmogelijk blijkt, wil ze inzetten op een proactieve toekenning of op een vereenvoudiging van de aanvraagprocedure. Op 27 november 2012 wordt hierover een studiedag georganiseerd voor ambtenaren en lokale besturen, met medewerking van de Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid, het RIZIV, de dienst Wetsmatiging en een aantal lokale besturen.

Op federaal niveau blijft minister Ingrid Lieten aandringen op de automatische toekenning van het Omniostatuuat waaraan heel wat sociale rechten en voordelen verbonden zijn. Ze dringt aan op een vlotte samenwerking tussen alle betrokken actoren om een vlotte gegevensuitwisseling tussen de betrokken overheden mogelijk te maken.

Het pas opgerichte VLAS kreeg de opdracht om de goede praktijken over automatische rechtentoeckenning bij lokale besturen in kaart te brengen. Op basis van die studie zal de minister in 2013 verdere actie ondernemen.

In de toekomst moet men met het principe van de automatische rechtentoeckenning rekening houden van bij de opmaak van nieuwe regelgeving. Dat is een aandachtspunt binnen de armoedetoets.

De armoedetoets zal nagaan of een voorgenomen beleidsmaatregel de kloof tussen mensen met of zonder armoede-ervaring vergroot of verkleint. Als de effecten voor mensen in armoede in beeld worden gebracht, kunnen de geplande beleidsmaatregelen worden bijgestuurd vooraleer ze in werking treden. In 2012 werd de armoedetoets bij wijze van proef toegepast op de kindpremie, de maximumfactuur in de thuiszorg en de regelgeving voor de sociale verhuurkantoren.

Om de armoedetoets tot een gebruiksvriendelijk instrument te maken, zal ze worden geïntegreerd in de RIA. In een eerste fase zal er bij het nemen van een nieuwe beleidsmaatregel een quickscan duurzame ontwikkeling worden uitgevoerd. Als er een effect blijkt te zijn voor mensen in armoede, zal er een meer diepgaande armoedetoets worden uitgevoerd. Op basis van die evaluatie kan de beleidsmaatregel worden bijgestuurd nog voor hij wordt doorgevoerd. De Vlaamse Regering zal de quickscan nog in 2012 bespreken.

1.1.6. Strategische aanpak op lange termijn

Voor de strategische aanpak van armoede op lange termijn dient men in te zetten op een kwalitatief armoedeoverleg en op een sterke betrokkenheid van de verschillende beleidsniveaus.

De volgende actoren nemen deel aan het HPAO: de aandachtsambtenaren uit de verschillende departementen en agentschappen van de Vlaamse administratie, de medewerkers van het Netwerk tegen Armoede, de vzw De Link en het Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting. Het HPAO vormt het kruispunt waar informatie vanuit de verschillende beleidsdomeinen en -niveaus samenkomt. Het is een denktank waar ideeën worden ontwikkeld om armoede uit te sluiten. De minister heeft het HPAO het voorbije jaar geregeld samengeroepen. Daarbij kwamen de volgende thema's aan bod: gekleurde armoede, armoede en eenzaamheid bij ouderen, de inzet van ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting, en armoede bij kinderen en jongeren.

Per beleidsdomein wordt ook een VPAO georganiseerd om de eigen beleidsinitiatieven te toetsen aan de ervaringen van de mensen in armoede. Het Netwerk tegen Armoede en de aandachtsambtenaren nemen deel aan dit overleg.

De participatie van mensen in armoede aan het beleid wordt op allerlei manieren gerealiseerd. Het Netwerk tegen Armoede is een structurele partner bij het Vlaamse beleid voor armoedebestrijding. Men probeert ook ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in te schakelen. Zij bezitten heel wat kennis over problemen waarmee personen in armoede geconfronteerd worden, en hebben geleerd deze kennis in te zetten om de kloof te overbruggen. Toch blijft het moeilijk om organisaties te overtuigen om met deze ervaringsdeskundigen te werken. Dit vraagt immers een investering van tijd en middelen, zonder dat dit leidt tot een onmiddellijk resultaat. Op lange termijn heeft dit echter onomstotelijk een meerwaarde. Het VLAS onderzoekt of een kostenbatenonderzoek over de inzet van deze ervaringsdeskundigen mogelijk is.

De TAO's van vzw De Link wil organisaties van binnenuit inzicht bieden in de armoedemechanismen. Daartoe werkt het met een team van opgeleide ervaringsdeskundigen die ad hoc kunnen worden geconsulteerd. In 2012 werd het TAO-project na evaluatie structureel verankerd binnen de lokale diensteneconomie. Voor 2013 is een verhoging van het budget gepland om de werking van TAO over heel Vlaanderen uit te rollen.

Om de armoedecijfers te drukken, moeten er ook op lokaal, Brussels, federaal en Europees vlak belangrijke maatregelen worden genomen. Samenwerking met andere actoren is noodzakelijk: middenveldorganisaties, hulp- en dienstverleners, bedrijfsleven, onderzoekers en natuurlijk ook de mensen in armoede zelf en hun organisaties.

In haar 2020-strategie heeft de Europese Unie belangrijke doelstellingen opgenomen over armoedebestrijding in de lidstaten. Vlaanderen heeft niet alleen een belangrijke rol te vervullen bij het realiseren van die doelstellingen; het dient ook actief bij te dragen aan de uitbouw van een doeltreffend Europees armoedebestrijdingsbeleid. De twee belangrijkste instrumenten daarvoor zijn het Nationaal Hervormingsprogramma en het Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting. In 2011 werd voor het eerst een Nationaal

Hervormingsprogramma opgemaakt in opdracht van de Europese Commissie. Dit jaar werd een tweede stand van zaken opgemaakt. De minister leverde een bijdrage aan het nationale programma in het Vlaams Hervormingsprogramma. Daarbij heeft ze gefocust op de maatregelen in het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, en in het bijzonder op de strijd tegen kinderarmoede en armoede bij ouderen.

Om de betrokkenheid van alle stakeholders bij de opmaak van het Nationaal Hervormingsprogramma te garanderen, werd in 2011 de werkgroep Acties van het Nationaal Actieplan Sociale Inclusie hervormd tot het Belgisch Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting naar analogie met het Europese Platform tegen Armoede en Sociale Uitsluiting. Het Belgisch Platform vormt het centrale overlegorgaan voor de voorbereiding en opvolging van het Europese en Belgische beleid inzake de strijd tegen de armoede en sociale uitsluiting. De minister heeft in 2012 deelgenomen aan alle bijeenkomsten van het Belgisch Platform.

Er komt ook een nieuwe programmatieperiode aan voor het ESF en voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. De minister wil een belangrijk deel van deze middelen bestemmen voor de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting.

De recente Europese beslissing tot afbouw van de voedselhulpprogramma's leidde tot grote ongerustheid. In België was er een daling merkbaar van de hoeveelheid voedingswaren die de voedselbanken krijgen van de distributiesector. Nochtans is deze voedselhulp noodzakelijk voor een belangrijke groep mensen. Daarom drong de minister er samen met de Vlaamse Regering bij de Europese Commissie op aan om de voedselhulpprogramma's te redden. De Europese Commissie bezweek uiteindelijk onder de druk van het Europees Parlement en besliste om het programma tot 2014 te behouden. Verdere druk zal nodig zijn om de voedselhulpprogramma's ook na 2014 te garanderen. Ondertussen werd er een voorstel ingediend om het voedselhulpprogramma onder te brengen bij het sociale beleid.

In mei 2012 ging er in opdracht van de minister een proefproject van start om het tekort aan voedselpakketten aan te pakken door de voedseloverschotten van warenhuizen een sociale bestemming te geven. Dit project kende een groot succes. Daarom zal ze zoeken naar mogelijkheden om dit project uit te rollen over heel Vlaanderen. Daarbij zullen ook andere belangrijke actoren worden betrokken, zoals de sociale restaurants en de sociale kruideniers.

Ondertussen pleegde de minister ook overleg met het FAVV en met Comeos, de belangenorganisatie voor handelaars, om samen na te gaan hoe de regels over de traceerbaarheid van voedsel kunnen worden vereenvoudigd, uiteraard zonder afbreuk te doen aan de voedselveiligheid. Voor vrijwilligersorganisaties betekenen die strenge regels immers een zware administratieve last. Ook hier werd vooruitgang geboekt. Het FAVV publiceerde een nieuwe rondzendbrief die deze vereenvoudiging mogelijk maakt. De minister zal dit jaar samen met Comeos een folder verspreiden om de warenhuizen te sensibiliseren voor het thema voedselverspilling en om hen te stimuleren dit voedsel een nieuwe sociale bestemming te geven.

Afstemming met de federale overheid is noodzakelijk om inzake armoedebestrijding belangrijke stappen vooruit te zetten. Heel wat federale bevoegdheden hebben immers een grote impact op mensen in armoede of kunnen de impact van Vlaamse maatregelen vergroten. Een belangrijke samenwerkingsstructuur tussen de federale staat en de gemeenschappen en gewesten is de IMC Sociale Integratie en dan vooral de Permanente Werkgroep Armoede die in 2011 op vraag van de minister is opgericht binnen deze conferentie. In deze werkgroep zal de bestrijding van kinderarmoede voor de minister prioritair blijven. Ze zal ook pleiten voor een doorgedreven automatische toekenning van federale sociale rechten en premies. Ook gekleurde armoede blijft op de agenda staan. Ze zal ijveren voor een maximale afstemming van het geactualiseerde, federale armoedeplan met het

Vlaamse armoedebestrijdingsbeleid. Daartoe zal ze onder meer meewerken aan de strijd tegen de digitale kloof. Het is de bedoeling om nog meer openbare computerruimten te organiseren waar de doelgroep terecht kan voor ondersteuning bij ICT en een vorming kan volgen om zelf begeleider te worden.

In vorige beleidsbrieven heeft de minister gezegd dat ze de werkzaamheden van het interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting vooral wou richten op die domeinen waar de verschillende bevoegdheidsniveaus gezamenlijk de strijd tegen armoede moeten voeren. In het tweejaarlijks verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (*Parl. St. VI.Parl. 2011-12, nr. 1564/1*) werden twee thema's behandeld waarin meerdere overheden samen een rol te spelen hebben: het recht op wonen en de toekomstperspectieven voor jongeren. Ze heeft de Vlaamse ministers begin 2012 gevraagd opvolging te geven aan de aanbevelingen uit dit verslag.

De armoedesituatie in Brussel is complex. Een intensieve samenwerking tussen de verschillende overheden en actoren is nodig om een efficiënt armoedebestrijdingsbeleid te realiseren. De Vlaamse overheid wil daarin haar verantwoordelijkheid opnemen.

In haar beleidsbrief Armoedebestrijding. Beleidsprioriteiten 2011-2012 (*Parl. St. VI.Parl. 2011-12, nr. 1333/1*) heeft de minister melding gemaakt van de oprichting van een Permanent Overleg Armoedebestrijding Brussel. Zij is de vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap binnen dit overlegplatform. In 2012 besteedde dit overleg aandacht aan de evaluatie van het Brussels Actieplan Armoedebestrijding 2010 en aan de opmaak van het Brussels Actieplan Armoedebestrijding 2012.

De minister heeft ook geregeld contact met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en met het collegelid bevoegd voor armoedebestrijding, bijvoorbeeld over de projectoproep om kinderarmoede te bestrijden op lokaal niveau. De minister heeft ook de bijdrage vanuit Vlaanderen aan het Brussels Actieplan Armoedebestrijding 2012 gecoördineerd.

Vanwege zijn directe band met de burgers beschikt het lokale bestuursniveau over de grootste slagkracht om de armoede op het eigen grondgebied aan te pakken. Daarom wil de minister de lokale besturen ondersteunen in de uitbouw van een lokaal armoedebestrijdingsbeleid, enerzijds door de toekenning van middelen via de beschreven projectoproepen en anderzijds door het organiseren van regionale overlegmomenten. Samenwerking tussen verschillende overheidsniveaus is immers een noodzakelijke voorwaarde om te komen tot een doelgericht armoedebestrijdingsbeleid.

Het witboek Interne Staatshervorming wil de bestuurskracht van de lokale besturen versterken door hun autonomie en bevoegdheden te vergroten. Het is de bedoeling het bestuur dichterbij de burger te brengen. Het witboek stelt dat zal onderzocht worden hoe de lokale besturen een regierol kunnen opnemen in de bestrijding van de armoede op hun grondgebied. Ook intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn mogelijk.

Aan de Vlaamse Regering heeft ze gevraagd dat een inclusief en integraal armoedebestrijdingsbeleid prioritair zou zijn binnen het lokaal sociaal beleid. Het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid, dat de sociale grondrechten centraal stelt, biedt aan de lokale besturen immers een kader om het armoedebestrijdingsbeleid op lokaal vlak te coördineren. De lokale besturen kunnen de ruimtelijke concentratie van problemen gericht aanpakken en kunnen zo de kans op snel zichtbare resultaten verhogen.

Het provinciale niveau kan een belangrijke rol spelen in de versterking van de lokale besturen, onder meer door het centraal aanbieden van kennis, instrumenten en fora voor

uitwisseling van beleidspraktijken. De provinciale ronde die in 2011 werd georganiseerd over de lokale aanpak van kinderarmoede, wordt voortgezet.

Het VLAS werd erkend als Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek. Het gaat om een wetenschappelijk consortium van vier partners, dat alle beschikbare academische kennis moet bundelen. Het multidimensionale karakter van armoede en sociale uitsluiting zorgt voor een waaier aan onderzoeksthema's. Op de agenda staan onder meer de volgende thema's: een menswaardig inkomen, kinderarmoede, sociale innovatie, empowerment en participatie en armoede-effectmeting. Er zal ook langetermijnonderzoek worden verricht. Vooral voor kinderarmoede kan dit een belangrijke meerwaarde genereren. Het VLAS, waarvan OASeS een van de partners is, neemt de uitwerking van het jaarboek Armoede en sociale uitsluiting voor zijn rekening.

De Vlaamse armoedemonitor werd gelanceerd in 2011. In 2012 werd hij geactualiseerd door de studiedienst van de Vlaamse Regering. Deze gegevens zijn consulteerbaar op de website www.armoede.be.

Het Kennisplatform Armoede combineert de verschillende vormen van kennis: theoretische, praktische en feitelijke kennis en ervaringskennis. Belangrijke partners zijn de verenigingen waar armen het woord nemen, het brede werkveld, de sociale partners, de academici en de lokale besturen. De organisatie van dit kennisplatform is in handen van het VLAS. Het eerste platform ging over de actieve inclusie van vrouwen van buitenlandse herkomst. De deelnemers debatteerden over drie deelthema's: de combinatie van werk en gezin, emanciperende arbeidsmarktinstrumenten en drempels tot capaciteitsopbouw. Ook in 2013 zijn twee kennisplatformen gepland, over de thema's armoede bij ouderen en de lokale aanpak van de voedselproblematiek.

Een correcte beeldvorming binnen de samenleving is een eerste stap om een breed draagvlak te creëren voor de aanpak van armoede. Veel mensen hebben onvoldoende zicht op de complexe problematiek van armoede. Ze krijgen de indruk dat de personen in armoede zelf schuld hebben aan de situatie waarin ze verkeren. Daardoor zijn ze vaak niet geneigd om deze personen op een aangehouden manier te helpen. De minister heeft verschillende initiatieven genomen om de brede samenleving te sensibiliseren over de armoedeproblematiek. Ze ondersteunt de sensibiliseringsacties van de verenigingen op de Werelddag van verzet tegen armoede en sociale uitsluiting. In verschillende Vlaamse stations heeft ze in 2011 een boekje laten verdelen over armoede. Dit jaar heeft ze een grootschalige campagne georganiseerd op broodzakken. Ze subsidieert het project 'Heb jij ze wel alle vijf?' van Educatief Theater Antwerpen, dat jongeren wil sensibiliseren over armoede en sociale uitsluiting. Ze ondersteunt 'Armoede is een onrecht, maak er een spel van', een initiatief van de jeugdbewegingen. Ze steunt ook het project 'What do you think?' van Unicef België dat een stem geeft aan maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Ze subsidieert het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk voor een project dat vrijwilligersorganisaties sensibiliseert over armoede bij ouderen. Dit project wil ook een brug leggen tussen ouderen en buurtwerk. Ze ondersteunt de Gezinsbond voor haar sensibilisering over kinderarmoedebestrijding.

In 2012 werd het communicatiedraaiboek 'In vijf stappen communiceren met mensen in armoede' gelanceerd. Het is de bedoeling dat alle communicatie voldoende toegankelijk en laagdrempelig is zodat iedereen op de hoogte is van de rechten die de Vlaamse overheid creëert. Ze heeft de aandachtsambtenaren Armoedebestrijding gevraagd om samen met de communicatieambtenaren van hun beleidsdomein, de beleidsbrieven 2013 te screenen op communicatieacties die relevant kunnen zijn voor mensen in armoede. Het is de bedoeling dat zij het draaiboek gebruiken bij de voorbereiding en uitvoering van die acties. De aandachtsambtenaren rapporteren hierover in het HPAO. Het is belangrijk dat het draaiboek over toegankelijke communicatie met mensen in armoede structureel wordt gebruikt bin-

nen de Vlaamse overheid. Daarbij denkt ze onder meer aan de Vlaamse Infolijn, aan de website van de Vlaamse Regering en aan de administratie.

1.2. *Begroting*

De begrotingsmiddelen maken een betekenisvol subsidiebeleid mogelijk voor de coördinatie van de armoedebestrijding. Er is steun mogelijk voor experimentele of innovatieve projecten op het vlak van armoedebestrijding, maar ook voor lokale besturen en middenveldorganisaties. Er is ook veel aandacht voor kennisverbreding en -verdieping inzake armoede en armoedebestrijding, voornamelijk door wetenschappelijk onderzoek. Het Vlaamse Steunpunt beleidsrelevant onderzoek inzake armoede en sociale uitsluiting en ongelijkheid wordt ondersteund voor een bedrag van 200.000 euro. Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de empowering van mensen in armoede en aan de acties van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 637/1) die gericht zijn op kinderen van nul tot drie jaar die opgroeien in gezinnen in armoede.

Het samenwerkingsakkoord van 5 mei 1998 tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten betreffende de bestendiging van het armoedebeleid bepaalt onder meer dat de Vlaamse overheid het interfederale Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting zal subsidiëren. Het steunpunt wil dat de uitroeiing van armoede een prioriteit blijft op de politieke agenda en formuleert analyses en aanbevelingen voor de beleidsverantwoordelijken in ons land.

Meer dan de helft van de middelen gaat naar de jaarlijkse projectoproep lokaal kinderarmoede aanpakken. Een significant deel van de middelen wordt vrijgehouden voor initiatieven gericht op andere risicogroepen, onder meer voor de preventieve gezinsondersteuning. Er is ook 250.000 euro voor de projectoproep Intergenerationele solidariteit. Ook het project van de Gezinsbond, het project rond de budgetstandaard en het project Wie Online worden vanuit deze middelen gesubsidieerd.

2. *Bespreking*

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t stelt vast dat de armoedecijfers in 2011 met 0,6 percent gedaald zijn. Deze lichte daling ligt in de lijn van de schommelingen tussen 2004 en 2011. Op basis van dit cijfer kan men niet spreken van een trendbreuk. De grootste daling van de laatste jaren was die tussen 2007 en 2008, namelijk van 10,9 naar 10,0 percent. De spreekster vraagt naar een verklaring.

De beleidsbrief is een catalogus van projecten waaraan heel wat geld wordt besteed. De effectiviteit van deze projecten wordt echter niet wetenschappelijk gevolgd. Haar fractie is voorstander van een evaluatie op basis waarvan de middelen kunnen worden geheroriënteerd naar de meest effectieve methodieken. Een project dat tot duidelijke resultaten heeft geleid, kan het best worden omgezet in structurele maatregelen.

De minister heeft een plan voor de bestrijding van kinderarmoede. Dat is positief. De doelstelling om de kinderarmoede tegen 2020 te halveren, berust echter op een illusie. In 2011 besteedde de minister 1,3 miljoen euro aan lokale projecten en in 2012 een miljoen euro. In welke mate werd er hierbij aandacht besteed aan het inzetten van bestaande instrumenten zoals preventieve kinderopvang, opvoedingsbegeleiding, het toekennen van lokale voordelen en de relatie tussen gezin en school. De Vlaamse Regering zou de middelen die in de verschillende departementen beschikbaar zijn voor de bestrijding van armoede, moeten samenleggen. Dan zou blijken dat het over heel wat geld gaat. Deze middelen zouden het best ingezet worden voor een beperkte groep mensen, voor de begeleiding van een gezin.

De minister neemt zich voor om te werken aan een begrenzing van de kosten in het secundair onderwijs. De minister van Onderwijs zou het secundair onderwijs ook moeten aan-

zetten tot een mildering van de eisen. Zo zouden kinderen in armoede hun digitale taken op school moeten kunnen afwerken.

De conclusie van STUDIO Kinderarmoede is dat men verder moet werken aan een strategische langetermijnvisie over de aanpak van kinderarmoede. De spreekster betreurt dat men daarmee heeft gewacht tot het vierde jaar van deze regeerperiode. De minister kondigt een business/society case aan. De spreekster vraagt nadere informatie over inhoud en stand van zaken.

De minister verwijst naar de problematiek van de gekleurde armoede, ook binnen de kinderarmoede. Bij niet-Europese en Oost-Europese allochtonen liggen de percentages tussen de 33 en de 37 percent. Bij mensen van Marokkaanse afkomst gaat het om 54 percent. Mevrouw Vera Van der Borghst vraagt een verklaring.

De armoede bij ouderen ligt wellicht iets lager dan wat de officiële cijfers suggereren. De armoedecijfers dalen bij de ouderen, maar stijgen bij de jongeren. De huidige generatie ouderen heeft over het algemeen nog roerende en onroerende bezittingen. De spreekster betreurt dat de OCMW's niet proactief te werk gaan bij het uitkeren van premies. De betrokkenen moeten zelf weten of ze recht hebben op een bepaalde premie. Gelukkig bestaat er een rechtenverkenner. Ze hoopt dat de automatische toekenning van rechten weldra gerealiseerd zal worden. Een bedrag van 250.000 euro zal worden besteed aan kleine projecten ter bestrijding van eenzaamheid. De spreekster vraagt zich af of dat geld niet beter kan worden besteed, bijvoorbeeld voor de vrijwilligersoppas bij zorgbehoevende mensen. De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin vindt het belangrijk om ouderen zo lang mogelijk thuis te laten blijven. Het organiseren van de mantelzorg is echter niet altijd evident.

Ze hoopt dat het communicatiehandboek ook gebruikt zal worden om gezondheidsboodschappen over te brengen die bij mensen in armoede minder goed overkomen. Deze groep participeert ook veel minder aan bevolkingsonderzoek.

Het aantal projecten inzake arbeidszorg voor mensen in armoede zal opgetrokken worden. In principe moet de werkgever bij dergelijke projecten een contract van onbepaalde tijd aanbieden. Er zouden echter ook contracten van bepaalde tijd worden aangeboden. De spreekster vraagt naar de stand van zaken. Ze hoopt dat men zich zal toespitsen op de knelpuntberoepen die de grootste kans bieden op een blijvende arbeidsplek. De spreekster wil vernemen hoe deze maatregel gevolgd zal worden. Haar fractie hecht veel belang aan goede vorming als voorbereiding op de arbeidsmarkt. De VDAB merkt op dat de werklozen vaak niet het juiste profiel hebben om te worden ingezet voor de vacatures. De spreekster roept op alle zeilen bij te zetten.

Het WAW-project, dat werd opgestart met ESF-middelen, heeft geleid tot duidelijke resultaten. De spreekster wil vernemen of de minister dat initiatief zal voortzetten. Alleen als men bereid is om in te zetten op waardevolle initiatieven die hun nut bewezen hebben, zal men reële resultaten kunnen behalen.

Mevrouw *Mieke Vogels* verwijst naar het onderzoek van de professoren Bea Cantillon en Frank Vandenbroucke over de kinderbijslag. Ooit was ons kinderbijslagsysteem heel vooruitstrevend, maar inmiddels is het totaal verouderd. Het is geen goed instrument om kinderarmoede te bestrijden. Minister Bourgeois is volgens persberichten blijkbaar gewonnen voor een kinderbijslag met een gemeenschappelijke sokkel en met een toeslag op basis van armoede. Daarmee gaat hij in tegen het standpunt van de Gezinsbond. De N-VA heeft ook altijd gepleit voor een kindpremie die voor iedereen gelijk is. De minister merkte nog op dat er ook andere manieren zijn om de kinderarmoede te bestrijden, onder meer het optrekken van de minimumuitkeringen. Het verbaast haar dat minister Lieten niet heeft ingespeeld op het gewijzigde standpunt van N-VA. Inzake kinderarmoede heeft

de minister vaak de neiging om te verwijzen naar de minimumuitkeringen die een federale bevoegdheid zijn of naar projecten van de lokale besturen.

Vlaanderen neemt echter geen enkele structurele maatregel om de armoede tegen te gaan. Het volstaat niet om allerlei projecten te financieren. Mevrouw Mieke Vogels begrijpt niet hoe de Huizen van het Kind de kinderarmoede kunnen helpen bestrijden. Ook de acht miljoen euro voor huursubsidies voor mensen die al vijf jaar op een wachtlijst staan voor een sociale woning, kan niet worden beschouwd als een structurele aanpak van de armoede. Dit geld wordt al drie jaar beloofd, maar de maatregel is nog altijd niet operationeel. Eigenlijk zou de minister vooral van leer moeten trekken tegen het feit dat steeds meer gemeenten eigen toewijzingsbesluiten maken voor de sociale woningen op hun grondgebied. Deze besluiten zijn er niet op gericht de meest kansarme gezinnen te helpen. Sociale woningen zijn steeds meer gericht op de middenklasse. Vlaanderen beschikt over de nodige hefboomen om de gekleurde kinderarmoede te bestrijden. De gekleurde armoede heeft vooral te maken met het feit dat zoveel jongeren afstuderen zonder diploma en daardoor geen werk vinden. Daarom moet men ervoor zorgen dat alle kinderen die worden geboren in een achterstellingssituatie recht hebben op kinderopvang en op onderwijs in kleine klassen. Deze beleidsnota overtuigt haar dus absoluut niet. Ze kan zich er niet akkoord mee verklaren.

Mevrouw *Lies Jans* is blij met de positieve reacties op het N-VA-standpunt over de kinderbijslag. N-VA is voorstander van een forfaitaire sokkel die geldt voor iedereen, en van een toeslag voor de zorgnoden en voor de gezinnen die onder de Europese armoedegrens zitten. De concrete uitwerking zal echter nog heel wat werk vergen. Dat zal nog voor 2014 aan bod moeten komen.

Binnen de Europese context doet Vlaanderen het niet zo slecht. Toch leven er nog 650.000 mensen in armoede. Dat is te veel. Ze is blij dat de focus op kinderarmoede behouden blijft. Ze is benieuwd naar de aanbevelingen van STUDIO Kinderarmoede. Ze hecht veel belang aan coherentie. Nu heeft ze immers de indruk dat er te veel overlegstructuren zijn.

Armoede is niet alleen een kwestie van een tekort aan geld. Ook sociaal isolement en vereenzaming kunnen tot armoede leiden. De minister zou 250.000 euro ter beschikking stellen voor allerlei projecten. De spreker wil vernemen wie van deze subsidies gebruik zal kunnen maken. Over welke soort van projecten dient het te gaan? Haar fractie is van oordeel dat de strijd tegen de vereenzaming een taak is van het lokale bestuur.

Haar fractie hecht veel belang aan twee prioriteiten, namelijk de automatische toekenning van de rechten en de armoedetoets. Minister Bourgeois heeft ze opgenomen als sleutelprojecten binnen het meerjarenprogramma Slagkrachtige overheid. Ze wil wat meer informatie over de inventaris die werd opgemaakt van alle mogelijke rechten. Hoe worden de proefprojecten geselecteerd? Welke parameters worden daarbij gehanteerd? Hoe zit het met de timing? De nieuwe proefprojecten zijn de gesubsidieerde kinderopvang, de MOBIB-kaart en het inschrijvingsgeld in het volwassenenonderwijs. De spreker vindt het belangrijk dat de nodige stappen worden gezet voor de volledige implementering van de quickscan en voor het uitwerken van de meer diepgaande armoedetoets. Daarvoor heeft de minister blijkbaar externe expertise ingehuurd. Kon dat intern niet worden opgelost? Welke parameters zullen er worden gehanteerd bij de toepassing van de quickscan? Zal de diepgaande armoedetoets snel worden gerealiseerd? Kan dit grondig besproken worden in de commissie?

Er werden heel wat inspanningen gedaan voor de opleiding van de ervaringsdeskundigen, maar nu blijkt het moeilijk te zijn om deze mensen in te schakelen binnen de organisaties. De spreker vraagt naar een verklaring. Hoe kan men de tewerkstelling van de ervaringsdeskundigen stimuleren? De TAO's zouden een andere werkwijze hanteren. Daarbij zouden de ervaringsdeskundigen ad hoc advies geven. Nochtans was het oorspronkelijk

de bedoeling dat de ervaringsdeskundigen constant zouden meedenken binnen een organisatie.

Ze heeft vragen bij de aanpak van de digitale kloof. De middelen worden nog altijd ingezet voor het inrichten van ruimtes met pc's bij de armenverenigingen. Eigenlijk zouden de armenverenigingen de mensen moeten begeleiden om de pc's te gebruiken die voor iedereen toegankelijk zijn, onder meer in de bibliotheken.

Over het algemeen is haar fractie tevreden met de beleidsbrief. Ze vraagt wel een meer coherent beleid inzake kinderarmoede. Er moet ook sneller werk gemaakt worden van de automatische toekenning van rechten en van de armoedetoets.

Mevrouw *Marijke Dillen* bedankt de minister voor haar duidelijke toelichting. Ze betreurt echter dat die niet dezelfde structuur volgde als de beleidsbrief.

Op basis van de meest recente cijfers kan men niet besluiten dat de armoede spectaculair gedaald is in Vlaanderen. In dit debat kunnen er echter diverse soorten van cijfers worden gehanteerd. Het Belgische armoederisicoprofiel vertoont een lichte daling. De EU 2020-indicatoren zijn echter totaal anders. De armoedeproblematiek blijft bijzonder ernstig. Op het terrein blijft de armoede toenemen. Vooral de kinderarmoede en de armoede bij ouderen is dramatisch. Meer en meer kinderen moeten opgroeien in een gezin onder de armoederisicogrens. Sinds de bespreking van het Voortgangsrapport 2011-2012. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (*Parl. St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1586/1) is er weinig veranderd.

Het zijn niet langer alleen de laaggeschoolden die in armoede leven. Ten gevolge van de financiële en economische crisis wordt ook de middenklasse meer en meer getroffen door een groter armoederisico. In de toekomst zal men aan deze groep meer aandacht moeten besteden.

In het verleden was het armoedebeleid hoofdzakelijk gebaseerd op versnipperde projecten. Ze betreurt dat de Vlaamse Regering blijft vasthouden aan die lijn, ook al wordt het steeds duidelijker dat dit beleid gefaald heeft. Tegenover de vele aankondigingen, die ze grotendeels kan ondersteunen, staat echter geen timing en geen duidelijk engagement. Het gaat evenwel vaak om vrijblijvende aankondigingen zonder resultaatsverbintenissen. Het werken met losstaande projecten leidt tot versnippering van de kostbare middelen. Er is ook geen enkele wetenschappelijke opvolging. Zij pleit voor structurele maatregelen die samenhangen in een gecoördineerd beleid. Ze denkt dat de geplande sensibiliseringsacties over armoede overbodig zijn. De meeste Vlamingen zijn zich bewust van de toenemende armoedeproblematiek. De minister plant een aantal onderzoeken die het werk op het veld moeten ondersteunen. Die middelen kunnen beter gebruikt worden voor een structurele aanpak van de armoede.

De minister besteedt veel aandacht aan armoede bij kinderen en ouderen. Sommige groepen krijgen echter bijna geen aandacht. Er is bijvoorbeeld niet gesproken over personen met een handicap, over de gezinnen die een beroep moeten doen op de bijzondere jeugdbijstand of over de dak- en thuislozen.

Haar fractie vraagt prioritaire aandacht voor de problematiek van de generatiearmoede. Ook daar is een meer gestructureerd beleid nodig. Ook aan de schuldbemiddeling moet meer aandacht worden besteed. Dat kost niet veel. Ze denkt bijvoorbeeld aan een beperking van overbodige kredietfaciliteiten die vaak aan de basis liggen van de armoedeproblematiek. Dat is een federale bevoegdheid. Op dit vlak werden weliswaar een aantal maatregelen genomen, maar dat is nog altijd onvoldoende. Het zou totaal onmogelijk

moeten worden dat mensen te veel kredieten lopen hebben. Bepaalde zaken zouden niet op krediet mogen worden gekocht, bijvoorbeeld reizen.

Een andere prioriteit is het verhogen van de rechtsbedeling door de automatische toekenning van alle sociale rechten, en door het beter bekendmaken van de mogelijkheden die de mensen die in armoede leven hebben om een beroep te doen op juridische bijstand. Diverse ministers hebben beloofd om hieraan meer aandacht te besteden, maar eens de bespreking van de begroting en van de beleidsbrieven achter de rug is, vervagen die vooremens. Het systeem van de kosteloze rechtsbijstand zou beter bekend moeten worden gemaakt. Veel mensen in armoede kennen die systemen eenvoudigweg niet. Men zou heel wat ellende kunnen voorkomen als mensen de kans krijgen om kosteloos juridisch advies te vragen. In de beleidsbrief is geen sprake van stimuli om het gebrek aan informatie over de verschillende mogelijkheden inzake dienstverlening weg te werken en om ervoor te zorgen dat alle vormen van dienstverlening voldoende laagdrempelig zijn.

Mevrouw Marijke Dillen heeft nog enkele concrete vragen. Wat is de stand van zaken op het vlak van de automatische rechtentoekenning? Wat is er op dat vlak al gerealiseerd op het federale niveau? Welke plannen heeft de minister op dat vlak? Voor de implementatie van de armoedetoets heeft de minister verwezen naar een aantal proefprojecten. De armoedetoets is toegepast op de kindpremie, maar deze premie zal jammer genoeg niet gerealiseerd worden. Eenzelfde opmerking geldt voor de maximumfactuur in de thuiszorg en voor de regelgeving rond de sociale verhuurkantoren. De toepassing van de armoedetoets moet een automatisme worden bij de behandeling van elk ontwerp van decreet.

In haar coördinerende rol moet de minister meer overtuigingskracht aan de dag leggen. Ze heeft aan de andere ministers gevraagd om in hun beleidsbrieven en in de memorie van toelichting bij de begroting aan te geven hoe ze de armoedebestrijding zullen aanpakken. Welke ministers hebben er gevolg gegeven aan deze oproep? Als de coördinerende minister onvoldoende kordaat optreedt, zal de aandacht snel verslappen.

Mevrouw *Güler Turan* beseft dat de armoedecijfers niet schitterend zijn. Toch heeft ze de indruk dat men een stapje verder staat dan enkele jaren geleden. Deze problematiek ligt de commissieleden na aan het hart. In het begin had ze als nieuw parlementslid grote verwachtingen van een coördinerend minister van Armoedebestrijding. Nu beseft ze dat deze minister amper over een budget beschikt en dat ze vooral de andere ministers moet motiveren. Aanvankelijk hadden de andere ministers het er wellicht niet gemakkelijk mee dat een collega hen kon vragen om bepaalde initiatieven te nemen. Nu heeft ze de indruk dat de coördinerende rol van de minister van Armoedebestrijding goed is doorgedrongen en dat de andere ministers ook meewerken. De coördinerende minister krijgt opmerkingen over het feit dat het armoedebeleid van sommige andere ministers niet op gang komt. Zij kan echter niet beslissen over de inhoud van de beleidsbrieven van deze ministers en ze beschikt ook niet over het nodige geld. Daarom is het belangrijk om ook de andere ministers over hun beleid ter zake te ondervragen.

Er is veel onderzoek en veel overleg. Armoede is namelijk een complexe problematiek. Daarom is een goede samenwerking tussen de diverse beleidsdomeinen en -niveaus noodzakelijk. Welk percentage van het budget wordt er gebruikt voor het organiseren van het overleg?

Er wordt inderdaad veel gewerkt met kleine projecten. Het is echter niet mogelijk om de armoede aan te pakken met een enkel groot project. Ze denkt bijvoorbeeld aan de financiële ondersteuning van de kinderwerking van *Betonne Jeugd*. Onlangs heeft de stad Antwerpen gezorgd voor vaste lokalen voor deze organisatie, op een zeer goede locatie. Door die samenwerking ontstaan er mogelijkheden om de kinder- en de jeugdwerking voor deze doelgroep tot bloei te laten komen.

Men kan de voorkeur geven aan een algemeen beleid boven een doelgroepenbeleid, maar de middelen moeten gebruikt worden waar ze het meest nodig zijn. De beleidsbrief focust op enkele groepen met een groot armoederisico. De minister zet prioritair in op kinderarmoede, op armoede bij ouderen en op gekleurde armoede. Een colloquium over verdoken armoede, vooral bij de ouderen, toonde aan dat die armoede niet zozeer te maken heeft met financiële middelen. Sociaal isolement en eenzaamheid geven aanleiding tot kansarmoede. Nu stelt de minister 250.000 euro ter beschikking voor kleinschalige lokale projecten om de sociale uitsluiting bij ouderen tegen te gaan. In dit verband verwijst de minister naar een publicatie van de Koning Boudewijnstichting. De spreker vraagt ook aandacht voor de eenzaamheid bij jongeren tussen 15 en 24 jaar, die even hoog ligt als bij ouderen. Projecten als *Betonne Jeugd* en *Recht-op* zijn gericht op jongeren die in een sociaal isolement zitten. Een dergelijke werking heeft een enorm effect voor de betrokken jongeren. Als deze jongeren zich voldoende hebben versterkt, stromen ze door naar een gewone jeugdwerking.

Kwaliteitsvolle en duurzame jobs zijn inderdaad de beste garantie tegen armoede. Mensen zonder werk mogen echter niet geculpabiliseerd worden. De afstand tot de arbeidsmarkt is vaak heel groot waardoor de maatschappelijke activering van deze mensen moeilijker verloopt. Is minister Lieten betrokken bij de werk-welzijnstrajecten van minister Muylers? Zullen de meest kwetsbare groepen niet uit beeld verdwijnen door de maatpakfilosofie die daarbij wordt gehanteerd?

Minister Bourgeois heeft verklaringen afgelegd over het gewijzigde standpunt van zijn partij over kinderbijslag. Mevrouw Güler Turan wil vernemen of dat al besproken is binnen de Vlaamse Regering?

Mevrouw *Cindy Franssen* beseft dat deze beleidsbrief betrekking heeft op het laatste volledige jaar van deze regeerperiode. Ze reageert op de opmerking van mevrouw Van der Borgh dat de grootste daling van de armoede merkbaar was tussen 2007 en 2008. Ze brengt dat in verband met de interfederale armoedebaarometer en met de Rechtvaardigheidsagenda die door de Federale Regering-Leterme werd ingevoerd om de laagste vervangings- en bijstandsinkomens geleidelijk op te trekken tot de Europese armoederisicodrempel. Jammer genoeg heeft de huidige staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie deze rechtvaardigheidsagenda niet voortgezet. 2008 was natuurlijk ook het jaar van de internationale economische en financiële crisis. Het is duidelijk dat het armoedecijfer stagneert. Een Vlaming op de tien leeft onder de armoederisicodrempel. Op basis van de EU 2020-indicator gaat het zelfs om een nog grotere groep. In het Vlaamse hervormingsprogramma heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen in armoede en sociale uitsluiting tegen 2020 met dertig percent te verminderen. Dat is een ambitieus engagement. Op het einde van deze regeerperiode zou die ombuiging toch al gedeeltelijk gemaakt moeten zijn.

Met de projecten van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 werd zeker vooruitgang geboekt. De minister blijft terecht focussen op een aantal specifieke doelgroepen. Hoe gaat men daarmee om binnen de andere beleidsdomeinen? Hoe wordt de huursubsidie toegepast voor alleenstaande moeders? Hoe gaat Bloso om met zijn maatschappelijke opdracht voor kinderen in armoede? Nu *De Gordel* niet meer georganiseerd wordt, kan Bloso misschien focussen op kinderen in armoede en sport. Het armoedebeleid moet bestaan uit twee onderdelen, het algemene armoedebeleid en de aandacht voor bepaalde doelgroepen. Armoede is een structureel maatschappelijk probleem dat structureel moet worden aangepakt.

De ondersteuning van lokale projecten voor de bestrijding van kinderarmoede wordt voortgezet. Is dat wel een structurele maatregel? Moet men niet meer inzetten op de samenwerking tussen verschillende organisaties en projecten? Met welk bedrag wordt de vzw *Katrol* gesubsidieerd? In welke steden zal deze vzw haar werking implementeren?

Zal er voor de implementatie op nieuwe locaties samengewerkt worden met andere lokale werkingen en eventueel met het lokale bestuur? De minister maakt 100.000 euro vrij voor de verdere ondersteuning van de jeugdbewegingen. Ze baseert zich daarvoor op de bevindingen van de jeugdbewegingen en op hun jaarprogramma. Wordt er ook een effectmeting uitgevoerd zodat er een doelstelling kan worden gekoppeld aan de subsidies? Misschien kan men de nieuwe lokale besturen ervan overtuigen om hun subsidiereglementen aan te passen in het voordeel van de verenigingen die extra inspanningen doen om drempels weg te werken voor mensen in armoede.

Waar kan men de aanbevelingen raadplegen van STUDIO Kinderarmoede, die eind 2011 werd georganiseerd? Welke opvolging wil de minister daaraan geven?

Armoede en vereenzaming bij ouderen blijven belangrijke problemen. In aansluiting op het Europees Jaar van actief ouder worden en intergenerationele solidariteit doet de minister een projectoproep voor de aanpak van armoede bij ouderen. Hierbij stelt ze 250.000 euro ter beschikking voor kleinschalige projecten. Waarom wordt hiervoor minder geld uitgetrokken dan voor de kinderarmoede? Welke projecten kunnen een beroep doen op deze subsidie? Op 7 juni 2012 van dit jaar werd door het VLAS een kennisplatform georganiseerd over de actieve inclusie van vrouwen van buitenlandse afkomst. Dat kan een emanciperend effect hebben voor deze vrouwen. Tot welke beleidsaanbevelingen heeft dit geleid? Welke opvolging wil de minister daaraan geven?

Wat is de tussentijdse stand van zaken van de automatische toekenning van rechten? De armoedetoets werd toegepast op een drietal proefprojecten. Wat waren de voornaamste conclusies van deze projecten?

Mevrouw Cindy Franssen hecht veel belang aan de participatie van de mensen in armoede bij het beleid. Dat kan immers leiden tot een voortdurende evaluatie. Binnen het HPAO werden het voorbije jaar diverse thema's besproken: gekleurde armoede, armoede en eenzaamheid bij ouderen, armoede bij kinderen en jongeren en de inzet van ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting. Welke opvolging werd hieraan gegeven? Hoe wordt dat teruggekoppeld met de leden van het HPAO?

Het VPAO gebeurt niet bij alle beleidsdomeinen. Welke specifieke acties wil de minister ondernemen om de organisatie van het VPAO te blijven stimuleren, bijvoorbeeld op de beleidsdomeinen Toerisme en Financiën? Ze is het niet eens met het standpunt van de minister van Financiën en Begroting, geformuleerd naar aanleiding van schriftelijke vragen, dat dit beleidsdomein niet rechtstreeks van belang is voor mensen in armoede. Ook mensen in armoede hebben recht op ontspanning en vrije tijd. Daarom is een VPAO ook van belang voor het beleidsdomein Toerisme.

De centra voor leerlingenbegeleiding hebben decretaal de mogelijkheid om ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting in te schakelen. Daar moet men maximaal op inzetten als men echt werk wil maken van de bestrijding van kinderarmoede. Ze wil graag een overzicht van de domeinen waar ervaringsdeskundigen worden ingezet.

De spreekster vindt het positief dat de minister gevolg geeft aan de resolutie betreffende de voedselbedeling (*Parl. St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1295/2).

Er is een nationaal en een Vlaams hervormingsprogramma. Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen beide? Op welke vlakken is samenwerking mogelijk? Welke thema's en subdoelstelling vragen een grondige afstemming? In 2011 behandelde het tweejaarlijks verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting twee thema's waarin meerdere overheden een rol spelen, namelijk het recht op wonen en de toekomstperspectieven voor jongeren. De minister heeft dat geagendeerd op de Vlaamse Regering. Welke specifieke opvolging zal de Vlaamse Regering hieraan geven?

In welke mate worden de referentiebudgetten voor een menswaardig inkomen al gehanteerd in de rechtspraak van de arbeidsrechtbanken?

De minister heeft verwezen naar het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid en naar de lokale sociale beleidsplannen. In het kader van de interne staats-hervorming is het echter de bedoeling een verlaging van de planlast te realiseren. Zal er in de nieuwe legislatuur nog een specifiek lokaal sociaal beleidsplan zijn of zal het gaan om een groot bestuursakkoord? Zij is voorstander van een regulerend optreden. Armoede moet een specifiek deel zijn binnen de beleidsplannen. Sommige gemeenten zijn daar al volop mee bezig. De armoedetoets moet ook gemaakt worden binnen de beleidsdomeinen van de andere schepenen.

Ze is blij dat de N-VA niet langer vasthoudt aan een louter forfaitaire kinderbijslag. Binnen het huidige systeem is een verhoogde kinderbijslag reeds mogelijk voor kinderen van personen met een handicap of voor kinderen van personen die werkloos zijn. De sociaal denkenden binnen de verschillende partijen moeten op hun hoede zijn. De theorie van Theodore Dalrymple mag hierop niet worden toegepast. Een systeem met een algemene sokkel en met extra tegemoetkomingen voor mensen die dit het meeste nodig hebben, mag geen vrijgeleide zijn om de algemene sokkel van sociale verworvenheden af te bouwen.

3. Antwoord van de minister

Minister *Ingrid Lieten* verduidelijkt haar rol. Als coördinerend minister voor Armoedebestrijding beschikt ze over een totaal budget van twee miljoen euro per jaar. De Vlaamse Regering kiest uitdrukkelijk voor een integraal en geïntegreerd armoedebeleid en niet voor een afzonderlijk armoedebeleid dat past binnen de negentiende-eeuwse gedachte van armoedezorg.

De term integraal betekent dat alle ministers binnen hun bevoegdheden werken aan armoedebestrijding. Ondanks de begrotingsproblemen heeft de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin de voorbije jaren bijvoorbeeld kunnen zorgen voor een sterke stijging van de budgetten voor het creëren van plaatsen in de kinderopvang. Hij heeft ook de inkomensgerelateerde kinderopvang kunnen invoeren. Hij is ook bezig met de uitbouw van de wijkgezondheidscentra en met de armoedeproblematiek in de gehandicaptenzorg. De minister van Werk maakt in het kader van de werk-welzijnstrajecten en van de individuele beroepsopleidingen jaarlijks meer dan twintig miljoen euro extra middelen vrij om mensen in armoede toe te leiden naar werk. De minister van Onderwijs heeft dit jaar meer dan 1400 extra kleuterleerkrachten aangeworven, precies om kleinere kleuterklassen mogelijk te maken. Bij de kinderen in armoede is de begeleiding in de eerste jaren immers heel belangrijk. De minister van Wonen neemt heel wat maatregelen om de kwaliteit van de woningen op de private huurmarkt te verbeteren. Er wordt een huurpremie ingevoerd voor de gezinnen die in armoede verkeren en die al vijf jaar of langer op de wachtlijst staan voor een sociale woning. Er wordt ook gewerkt aan energiemaatregelen, bijvoorbeeld door het inzetten van energiesoepers. Iedere minister moet maatregelen nemen binnen zijn eigen bevoegdheid. Daar bevinden zich de budgetten en kunnen de maatregelen geïntegreerd worden binnen het volledige beleid.

De Vlaamse Regering kiest ook voor een geïntegreerd beleid. Armoede is een netwerk van uitsluiting. Men moet niet alleen inzetten op inkomen en werk, maar ook op opleiding, gezondheidszorg, kinderopvang en dergelijke meer. Het is haar rol om die geïntegreerde werkwijze mogelijk te maken door coördinatie en overleg. Dat heeft ze ook gedaan. Ze heeft niet alleen werk gemaakt van samenwerking tussen de verschillende Vlaamse administraties, maar ook van de samenwerking met het federale niveau, met Brussel, met de lokale partners, de middenorganisaties en de organisaties van de armen zelf. Binnen dat overleg kunnen de verschillende diensten op het terrein elkaar vinden. Dat overleg dient op een gestructureerde manier te verlopen.

Of men zich nu in een hoogconjunctuur of in een laagconjunctuur bevindt, de armoede in Vlaanderen blijft hardnekkig op tien percent. Sinds 2008 is er een moeilijke budgettaire situatie. Misschien had men meer herverdeling moeten organiseren in tijden van hoogconjunctuur, want dat blijkt effectief te werken. Dankzij de invoering van inkomensgaranties voor ouderen is men erin geslaagd om een dam op te werpen tegen de armoede bij ouderen. Aan die inkomensherverdeling moet verder worden gewerkt. Vlaanderen beschikt echter niet altijd over de nodige instrumenten.

De grootste budgetten zitten bij de vakministers. Met haar beperkte middelen probeert minister Ingrid Lieten ook een stimulans te geven aan innovatieve ideeën. Meestal gaat het om lokale besturen, vrijwilligersorganisaties en middenveldorganisaties die een nieuw idee hebben maar niet de middelen hebben om dat uit te proberen. Dan probeert ze middelen vrij te maken voor projecten die na een gunstige evaluatie kunnen worden opgenomen in het structurele beleid. Ook de resultaten van de twee projectoproepen rond kinderarmoede zullen worden geëvalueerd. Het zal gaan om beleidsanalyses en om evaluaties van projecten. Er worden geregeld denkoefeningen georganiseerd om na te gaan of de huidige werkwijze kan verbeterd worden. STUDIO Kinderarmoede heeft bijvoorbeeld geleid tot een aantal aanbevelingen die werden aanvaard door de Vlaamse Regering. De business/society case moet het maatschappelijk effect van de ingezette middelen normeren.

Uit het rapport dat OASeS vorig jaar heeft gemaakt over gekleurde armoede bleek dat de normale analyses over mensen in armoede niet altijd van toepassing zijn op mensen in gekleurde armoede. Zij hebben vaak wel een diploma, maar toch vinden ze geen werk. Die problematiek doet zich vooral voor in de steden. Vaak gaat het om gezinnen met meerdere kinderen, waarbij slechts één partner af en toe werkt. Hun financiële situatie is dan ook zeer precair. Soms gaat het om een combinatie van een lage scholingsgraad, gebrekkige taalkennis en discriminatie op de werkvloer. Er is aandacht voor de factoren werk en opleiding. Het zou goed zijn de vrouwen in die gezinnen meer te helpen bij hun emancipatie, want daarin zit veel kracht. Dat is de reden waarom VLAS heeft beslist om met de vrouwen zelf te werken. Op donderdag 7 juni 2012 organiseerde het VLAS het kennisplatform 'Actieve inclusie van vrouwen van buitenlandse herkomst'. Meer informatie en het verslag zijn terug te vinden op de website van het Vlaams Armoedesteunpunt: <http://www.vlaamsarmoedesteunpunt.be/>.

De projectoproep over senioren vertrekt van de vaststelling dat sociaal isolement een belangrijk probleem is bij senioren. Het is de bedoeling om met de beschikbare middelen zoveel mogelijk kansen te geven aan een aantal ideeën die leven op het terrein. Zo wordt er geld gegeven aan buurtrestaurants die worden opgezet door vrijwilligers, in samenwerking met OCMW's en middenveldorganisaties. Het is de bedoeling om kansen te geven aan de projecten die groeien op het terrein. Het is zeker niet de bedoeling om die projectmiddelen toe te kennen aan de Vlaamse administratie.

Minister Ingrid Lieten is het eens met de suggestie om het communicatiehandboek toe te passen op gezondheidsdoelstellingen. Ook een proefproject in samenwerking met de warenhuizen past binnen dat kader. Het is de bedoeling om groenten en fruit waarvan de houdbaarheidsdatum op het punt staat te verstrijken de avond zelf uit de rekken te halen. Zo moet het mogelijk worden om met de hulp van armenorganisaties groente en fruit te verspreiden. Op dit ogenblik bevatten de voedselpakketten van de voedselbanken vooral droge voeding en geen groente en fruit. De armenorganisaties proberen de mensen ook bewust te maken van het belang van groente en fruit.

Minister Ingrid Lieten heeft aan minister Muylers gevraagd om het WAW-project verder uit te werken.

Ze is blij dat er bij de N-VA een doorbraak is rond de kinderbijslag. Bij de voorbereiding van de kindpremie was er binnen de Vlaamse Regering al een discussie over een eventu-

ele diversificatie ervan. Op dat ogenblik bestond daarover een meningsverschil binnen de Vlaamse Regering. Haar fractie was voorstander van een grotere diversificatie. Dat bleek echter alleen haalbaar voor kinderen met een handicap. Een verdere diversificatie naar kinderen in armoede bleek op dat ogenblik niet mogelijk. Het nieuwe standpunt van de N-VA betekent echter dat er een groter budget zal nodig zijn voor de kinderbijslag. Het is immers niet haalbaar om het kindergeld te verminderen voor sommige gezinnen.

Mevrouw *Mieke Vogels* twijfelt eraan of iemand uit de hogere inkomensgroepen even veel kindergeld moet krijgen als mensen die leven van een leefloon.

Mevrouw *Lies Jans* merkt op dat minister Bourgeois de grote lijnen van het partijstandpunt uiteengezet heeft, in reactie op de studie van professor Bea Cantillon. Ze betreurt dat CD&V en sp.a dat niet gedaan hebben. Minister Bourgeois stelde dat zijn fractie voorstander is van eenzelfde basisbedrag voor alle kinderen. De maandelijkse som mag niet afhangen van het beroep of van de status van de ouders. Daarbovenop is een forfaitaire toeslag mogelijk op basis van de zorgnoden en voor gezinnen die leven met een inkomen onder de Europese armoederisicogrens.

Minister *Ingrid Lieten* is voorstander van een dergelijke regeling, maar herhaalt haar vrees dat men dan op zoek zal moeten gaan naar extra geld.

De minister is het eens met de opmerking van mevrouw Vogels over de toewijzing van de sociale woningen. Intussen is het aanbod echter drastisch verhoogd. In de vorige regeerperiode werd 1,7 miljard euro uitgetrokken voor de realisatie van nieuwe sociale woningen, nu is dat 2,8 miljard euro.

De inventaris van de rechten die in aanmerking komen voor de automatische rechten-toekenning zal eind 2012 worden besproken door de Vlaamse Regering. De keuze van de proefprojecten is gebeurd in samenspraak met de betrokken ministers. Het is de bedoeling dat de Vlaamse Regering een concrete planning goedkeurt. Daarvoor is specifieke kennis nodig. Met een aantal proefprojecten heeft men op dit vlak ervaring opgebouwd. Er wordt een studiedag georganiseerd om de stand van zaken te bespreken en om de problemen in de proefprojecten te bespreken. Als de Vlaamse Regering de inventaris heeft goedgekeurd, wil ze daarover zeker een meer diepgaand gesprek aangaan.

De ontwikkeling van de armoedetoets past ook binnen de coördinerende opdracht van minister Ingrid Lieten. Een nieuwe regelgeving mag het armoederisico niet vergroten. Het kan echter niet de bedoeling zijn veel nieuwe regeltjes in te voeren. Daarom werd gekozen voor een aanpak in twee fasen. Voor iedere regelgeving zal eerst een quickscan worden doorgevoerd. Als daaruit blijkt dat er aanwijzingen zijn dat de nieuwe regelgeving de armoede dreigt te vergroten, dan moet de armoedetoets in zijn totaliteit worden doorgevoerd. Die werkwijze werd al toegepast op een aantal projecten. Ze verwacht dat dit een van de komende weken zal besproken worden door de Vlaamse Regering. Dit zou worden geïntegreerd in de RIA, een instrument dat door minister Bourgeois is ontwikkeld voor de hele Vlaamse administratie. Dit is ook wetenschappelijk ondersteund. De aandachtsambtenaren werden opgeleid om die toets zelf te kunnen doen.

Het dichten van de digitale kloof vergt verschillende stappen. Het is inderdaad de bedoeling dat mensen in armoede de weg vinden naar plaatsen zoals bibliotheken, waar computers beschikbaar zijn voor het publiek. Voor mensen die nog nooit kennis gemaakt hebben met de computer is het echter goed dat ze de eerste stap kunnen zetten in de verenigingen zelf.

Minister Ingrid Lieten herhaalt dat ze de meest recente armoedecijfers niet meer heeft kunnen integreren in de beleidsbrief. In dit verband heeft ze gesproken van een lichte verbetering. Dat kan echter geen reden zijn om de beleidsinspanningen af te zwakken,

integendeel. Ze is het eens met de opmerking dat steeds meer middenklassers een armoederisico lopen. Dat blijkt ook uit de cijfers van de schuldbemiddeling.

De timing van de projecten is terug te vinden in de fiches bij het Voortgangsrapport 2011-2012 Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

Ze is het niet eens met de opmerking dat er te veel versnippering is. Men kan niet enerzijds klagen over een te grote versnippering en anderzijds over te veel overlegstructuren. De overlegstructuren moeten namelijk zorgen voor meer coördinatie.

In haar toelichting heeft ze het niet gehad over de acties voor personen met een handicap, dak- en thuislozen en jongeren in de bijzondere jeugdbijstand. Die acties zitten echter wel in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014, waarover verslag wordt uitgebracht in de voortgangsrapporten.

Ze is het eens met de opmerking over alle mogelijke vormen van financiering die mensen in verleiding brengen. Over het algemeen is dat echter een federale bevoegdheid. Ze is het ook eens met de opmerking over de juridische bijstand. De bestaande Pro-Deowet kent inderdaad een aantal beperkingen. Samen met het Netwerk tegen Armoede gaat ze na hoe die juridische bijstand efficiënter kan worden georganiseerd.

Ze is blij dat de stad Antwerpen het project Betonne Jeugd structureel probeert te verankeren. Dat is een goed voorbeeld van een projectfinanciering die kan worden gecontinueerd met de hulp van andere overheden. Isolement bij jongeren is eveneens een aandachtspunt. Daarom werd hiervoor een projectfinanciering toegekend aan de jeugdbewegingen.

Ze is het eens met de opmerkingen over het belang van werk. Gezinnen waar niemand werkt, hebben 65 percent meer kans om in armoede terecht te komen. Dat is ook de reden waarom ze de dialoog over armoede opneemt bij ieder actieplan over werk. Op dit vlak zijn er concrete engagementen genomen. Nu komt het erop aan goed op te volgen hoe deze engagementen worden gerealiseerd.

De Katrol krijgt een subsidie van 50.000 euro van 15 december 2011 tot en met 31 december 2012 voor de implementatie in Vlaanderen. In 2012 werden er met verschillende gemeente- en OCMW-besturen onderhandelingen opgestart over de oprichting van een lokale Katrolwerking. In 2012 werden effectief vier nieuwe Katrolwerkingen opgestart. Concreet gaat het over Melle, Deinze, Ieper en Veurne.

De projecten met de jeugdbewegingen lopen in de steden Gent, Antwerpen en Brussel en in de Limburgse Mijnstreek. De gemeentebesturen zijn daarbij betrokken.

De aanbevelingen van STUDIO Kinderarmoede zijn terug te vinden op de website van de administratie: www.vlaanderen.be/armoede (nieuwsarchief). Die aanbevelingen werden gepresenteerd aan de Vlaamse Regering en de Vlaamse ministers onderzoeken nu hoe ze die aanbevelingen kunnen implementeren.

Voor de armoede bij senioren heeft minister Ingrid Lieten 250.000 euro kunnen vrijmaken.

De aanbevelingen van het kennisplatform gekleurde armoede staan al op de website van het VLAS.

De proefprojecten rond de armoedetoets hebben het mogelijk gemaakt om betere vragenlijsten op te stellen. Er is een draaiboek gemaakt voor de ambtenaren. Alles is klaar om de armoedetoets op te nemen in de RIA.

Het is waar dat het horizontaal en het verticaal PAO niet in ieder beleidsdomein even goed functioneren. Soms heeft het te maken met het feit dat het Netwerk tegen Armoede onvoldoende mensen kan vrijmaken. Het beleidsdomein Financiën en Begroting is inderdaad heel belangrijk voor mensen in armoede. Ze zal er bij haar collega's op aandringen dat ze daaraan de nodige aandacht besteden.

Het interfederaal Steunpunt volgt de rechtspraak over de referentiebudgetten op.

Binnen heel wat gemeentebesturen is er een belangrijke dynamiek geweest om vorm te geven aan het overleg. Eerst gebeurde dat in functie van onderwijs en kinderopvang, nu is het de bedoeling om de nodige prioriteit te geven aan kinderarmoede. De lokale besturen kunnen immers een grote impact genereren door de afstemming van de acties van de verschillende administraties en organisaties. Nu werkt ze samen met minister Vandeurzen aan een rondzendbrief om de gemeentebesturen hierbij te ondersteunen. Ook de projectenmarkt en de publicatie zijn belangrijk in dit verband. Er is vooruitgang geboekt op het terrein. Ze hoopt dat alle gemeentebesturen daarvan een prioriteit zullen maken in hun beleidsplannen. Ze krijgen daarvoor trouwens ook de nodige instrumenten aangereikt.

Mevrouw *Vera Van der Borgt* betreurt dat de minister zo sterk de nadruk legt op haar coördinerende rol. Ze is wel degelijk minister van Armoedebestrijding en niet minister van coördinatie van armoede. Ze herhaalt haar concrete vraag waarom de armoedecijfers binnen de Marokkaanse gemeenschap zoveel hoger liggen dan bij de andere bevolkingsgroepen. Minister *Ingrid Lieten* verwijst naar het jaarboek van OASeS voor de gedetailleerde analyses. De algemene conclusie is dat het armoederisico veel hoger is bij gezinnen van allochtone origine. Over het algemeen zijn de ouders laag opgeleid, hebben ze het moeilijk op de arbeidsmarkt, hebben ze veel kinderen en leven ze in grote steden waar alle armoedeproblematieken samenkomen. Daarom is het de bedoeling om hierop nog meer gericht in te zetten.

4. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2013 (zie bijlage 1 bij het verslag) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 2.

II. DEEL WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN – BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER JO VANDEURZEN, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

1. Toelichting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1.1. Beleidsbrief

1.1.1. Budgettair kader

De begroting voor het beleidsdomein WVG bedraagt 3.948.264.000 euro, en vertegenwoordigt 14,34 percent van de totale begroting, aldus minister *Jo Vandeurzen*.

Ook 2013 dient zich aan als een budgettair moeilijk jaar. Opnieuw dient de Vlaamse overheid te besparen. Ook op het beleidsdomein WVG wordt bespaard. In eerste instantie door uitstel van het vernieuwd sociaal beleid. In tweede instantie door een index op de werking opnieuw niet toe te kennen, en door de verdere opstap in de generieke besparing op de lonen in het kader van de generieke vermindering met zes percent vte's. In derde instantie zal de nog in te vullen besparing van 100 miljoen euro op de loonuitgaven een

impact hebben op het beleidsdomein. Desondanks kan de Vlaamse Regering haar belofte van een welzijns- en een investeringsregering deels verder uitvoeren. Zo worden in het beleidsdomein WVG enkele fundamentele extra budgetten vrijgemaakt, waardoor de uitvoering van het afgesloten VIA 4-akkoord kan worden voortgezet, waardoor een nieuwe opstap in het uitbreidingsbeleid in de sector van de personen met een handicap kan worden doorgevoerd, en waardoor een volgende stap in de uitbreiding van de kinderopvang kan worden gezet. De thuiszorg kent een uitbreiding van 2,5 procent.

1.1.2. Beleidsprioriteiten 2012-2013

De minister onderscheidt zes strategische beleidsprioriteiten: preventie en snel ingrijpen, sociale bescherming, zorgaanbod op maat, kwaliteit en innovatie, efficiëntie en effectiviteit, en ten slotte samenwerken.

– Preventie en snel ingrijpen

De eerste operationele doelstelling is preventieve gezondheidsondersteuning. In het hertekende landschap zullen de Huizen van het Kind een centrale rol spelen. De minister stelt drie pijlers voorop: medische preventie, opvoedingsondersteuning en psychosociale ondersteuning.

Op inhoudelijk vlak worden de pijlers van de preventieve gezinsondersteuning versterkt door de gefaseerde invoering van nieuwe medische standaarden op het vlak van preventieve zorg. Op het vlak van opvoedingsondersteuning en psychosociale ondersteuning worden de mogelijkheden van het verder uitbouwen van de functie ontmoeting verkend. In de prenatale dienstverlening voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen wordt bekeken hoe de samenwerking tussen de actoren versterkt kan worden. De bevindingen van drie projecten waarin een aantal van de beoogde veranderingen proefdraaien, zullen verwerkt worden in het Huizen van het Kind-concept. De minister zet met de ontwikkeling van deze Huizen van het Kind ook volop in op armoedebestrijding.

Door ouders te versterken in het opvoeden van hun kinderen tijdens de eerste levensjaren, wil hij problemen trachten te voorkomen. Opvoedingsproblematiek gaat vaak gepaard met armoede, wat de minister aan de wortel wil aanpakken. Zeker in gebieden waar hoge kansarmoede is, moeten er sterke Huizen van het Kind komen. In deze gebieden (steden en een aantal centrumsteden) zijn er reeds inloopteams. Het is de bedoeling hun aanbod in te zetten in de Huizen van het Kind.

Vervolgens gaat minister Jo Vandeuren in op de bevolkingsonderzoeken. In maart 2012 werd een onderzoek afgerond naar mogelijkheden om de efficiëntie van het bevolkingsonderzoek naar borstkanker, het toekomstige bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker en het toekomstige bevolkingsonderzoek naar dikkedarmkanker te verhogen. Een aantal van de aanbevelingen is reeds in concrete initiatieven omgezet, zoals bijvoorbeeld de huisstijl voor bevolkingsonderzoek.

Andere aanbevelingen zullen aan bod komen in het voortraject van de gezondheidsconferentie Gezondheidswinst door bevolkingsonderzoek naar kanker waar een nieuwe gezondheidsdoelstelling zal geformuleerd worden. De conferentie zelf plant de minister eind 2013.

Ter voorbereiding van het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker wordt het opzet in het najaar van 2012 uitgetest in twee regio's. Dit onderzoek zal vooral gericht worden op vrouwen die niet recent of nog nooit werden onderzocht. Een Vlaamse werkgroep Bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker zal de voorbereiding ondersteunen.

In 2012 voerde de minister belangrijke wijzigingen door in de organisatie van het Vlaams bevolkingsonderzoek naar borstkanker. Zo trad het nieuwe besluit van de Vlaamse Regering betreffende aspecten van het Vlaams bevolkingsonderzoek naar borstkanker in werking op 2 april 2012. Het regelt onder meer de erkenning van de mammografische eenheden als individuele aanbieders, de erkenning van de controleorganisaties, de type-toelating voor toestellen voor digitale mammografie, het toezicht en de remediëring van mammografische eenheden en controleorganisaties, mogelijke sancties en de overgangs- en opheffingsbepalingen. Met het Consortium van erkende regionale screeningscentra sloot de minister beheersovereenkomsten voor de organisatie van het Vlaams bevolkingsonderzoek naar borstkanker.

Sinds 1 januari 2012 wordt de neonatale screening georganiseerd in overeenstemming met het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 betreffende bevolkingsonderzoek in het kader van ziektepreventie. Voor de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2016 is een beheersovereenkomst afgesloten met twee organisaties met terreinwerking voor de uitvoering van het Vlaams bevolkingsonderzoek naar aangeboren aandoeningen bij pasgeborenen via een bloedstaal. De opdracht van die organisaties richt zich, naast analyseren van de stalen, meer dan de voorbije jaren, op het verschaffen van adequate informatie aan (toekomstige) ouders (voor en na de screening) en aan betrokken zorgaanbieders, het systematisch registreren van alle resultaten en de bewaking van de kwaliteit van alle stappen in het bevolkingsonderzoek.

De Vlaamse overheid organiseert vanaf eind 2013 een darmkankerscreening. Uit proefonderzoek blijkt dat meer dan 40 percent van de bevolking bereid is mee te werken aan zo een screening. Jaarlijks krijgen meer dan 5000 Vlamingen de diagnose darmkanker. Daarmee is het de tweede meest voorkomende kanker bij vrouwen en de derde meest voorkomende kanker bij mannen. Er overlijden ieder jaar 1800 tot 2000 Vlamingen aan de ziekte. Bij een goed screeningsprogramma daalt het sterftecijfer significant. Vandaar het belang van een brede screening bij de bevolking.

Een volgend item dat de minister aanhaalt, zijn de bevolkingsdoelstellingen. In 2011-2012 heeft hij het werk van de preventiewerkers bij de cgg's structureel ingebouwd in hun subsidie-enveloppes. Op die manier kan blijvend werk gemaakt worden van de coaching van bedrijven en lokale overheden bij het voeren van een degelijk alcoholbeleid.

Er werden vijfjarige beheersovereenkomsten afgesloten met De Sleutel (erkend als organisatie met terreinwerking in het kader van vaardigheidstrainingen in scholen) en met de medisch-sociale opvangcentra van de vijf Vlaamse provincies (erkend als organisaties met terreinwerking rond spuitenuitruil). Free Clinic werd erkend als partnerorganisatie voor de coördinatie van het spuitenuitruilprogramma.

De minister geeft subsidies aan verschillende preventieprojecten bij gezinnen en aan een proefproject gericht op allochtone jongeren. De Vlaamse werkgroep Tabak, alcohol en drugs stelde een advies op over hoe het beleid inzake vroeginterventie en rookstop er de komende jaren moet uitzien in Vlaanderen.

De belangrijkste uitdaging zal er wellicht in bestaan het beleid voor te bereiden op de gevolgen van de staatshervorming. Zo komen er in 2014 belangrijke onderdelen van de gespecialiseerde drughulpverlening over naar Vlaanderen. De minister zal er in 2013 voor zorgen dat minstens de grote inhoudelijke en praktische lijnen zijn uitgezet, zodat de overdracht en de verdere aansturing zo vlot mogelijk kunnen verlopen.

Op 21 april 2012 organiseerde de minister een gezondheidsconferentie over vaccinaties en het vaccinatiebeleid. Op het eind van de conferentie kon hij een ontwerp voor een vernieuwde gezondheidsdoelstelling met bijhorend actieplan voorstellen. Hij zal deze doel-

stelling en het actieplan ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Daarna kan met de uitvoering ervan begonnen worden.

De minister nam diverse initiatieven voor de realisatie van de Vlaamse gezondheidsdoelstelling voor voeding en beweging. Zo sloot hij een vijfjarige beheersovereenkomst af met de vzw Eetexpert, die wordt erkend als partnerorganisatie voor de preventie, vroegdetectie en vroeginterventie van eet- en gewichtsproblemen.

Er komt ook een website/portaalsite waarop ouders van kinderen en jongeren met hun opvoedingsvragen over gezonde voeding, beweging, sedentarisatie, tabak, alcohol en drugs terecht kunnen voor aangepast en betrouwbaar advies.

De ambitieuze doelstelling op het vlak van suïcidepreventie luidt: “De sterfte door zelfdoding bij mannen en vrouwen moet tegen 2020 verminderd zijn met 20 procent ten opzichte van 2000”. Ook de locoregionale uitvoering van het actieplan, een samenwerking tussen Logo's en cgg's, wordt gecontinueerd.

De preventiecoaches zetten zich inmiddels al drie jaar in voor een beter geestelijk gezondheidsbeleid in de secundaire scholen. Het Centrum ter Preventie van Zelfdoding, de Werkgroep Verder voor nabestaanden en het project Integrale zorg voor suïcidepogers hebben inmiddels een langdurende overeenkomst met de Vlaamse Regering om hun activiteiten met succes verder te zetten. Ook het project vroegdetectie bij personen met psychiatrische problemen werd uitgebreid over Vlaanderen. Ook is het beleid gestart met de voorbereidingen voor één platform waar alle mensen met vragen over zelfdoding terecht kunnen met daarop aansluitende (online)zorg

Voor de gezondheidsdoelstellingen worden volgende budgetten vrijgemaakt: voor borstkanker 4.599.008 euro, voor middelengebruik 3.859.462 euro, voor voeding en beweging 1.986.660 euro, voor suïcidepreventie 2.848.855 euro, voor ongevallenpreventie 233.600 euro, en voor vaccins 10,9 miljoen euro. Het totaalbudget bedraagt 24,2 miljoen euro.

Om een verdere evolutie te bewerkstelligen in de actieplannen wordt het budget voor het preventieve gezondheidsbeleid verhoogd met 730 duizend euro. Dat bedrag zit vervat in het totaalbedrag van 24,2 miljoen euro. Voor het uitvoeren van het actieplan naar aanleiding van de vernieuwde gezondheidsdoelstelling Vaccinaties 2012-2020 wordt voor 2013 een bedrag vrijgemaakt van 844.000 euro. Dat bedrag zit eveneens vervat in het totaalbedrag van 24,2 miljoen euro.

Snel gepaste hulp inzetten is de volgende operationele doelstelling. Een goede diagnostiek is de eerste voorwaarde om snel de meest gepaste hulp te verstrekken. Hiervoor moeten de verschillende sectorale initiatieven op elkaar afgestemd en vervolgens versterkt worden. In 2012 werd een intersectorale stuurgroep Diagnostiek en indicatiestelling opgericht, onder impuls van de heer Lieven Vandenberghen en onder voorzitterschap van de heer Laurent Bursens.

In het perspectief van de installatie van de intersectorale toegangspoort tot de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp in 2014, kreeg de stuurgroep de opdracht om initiatieven te nemen waarmee de kwaliteit van de diagnostiek in de jeugdhulpverlening vergroot kan worden. De stuurgroep inventariseert relevante diagnostische protocollen (classificerende, verklarende of handelingsgerichte protocollen). Bijkomend gaat de stuurgroep na of er bruikbare inschalingsinstrumenten bestaan om zorgzwaarte of zorgintensiteit te meten.

De stuurgroep werd samengesteld in afwachting van de oprichting van een Vlaams Expertisecentrum Diagnostiek. De oprichting daarvan wordt vooropgesteld in het budget voor de integrale jeugdhulp.

De monitoring van de diensten Ondersteuningsplan moet in 2012 op punt gesteld worden. De regelgeving dient tegen juli 2013 een eerste keer geëvalueerd te worden.

Het decreet van 25 mei 2012 tot wijziging van artikel 17 en 23 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk biedt een nieuw decretaal kader voor het algemeen welzijnswerk. Het is de bedoeling om de CAW's uit te bouwen tot slagkrachtige organisaties met een geïntegreerd aanbod van hulp- en dienstverlening. In overleg met de sector zijn de minimaal noodzakelijke criteria uitgewerkt om te komen tot een kwaliteitsverhoging van de hulp- en dienstverlening, en tot een maximale afstemming en intersectorale samenwerking met andere diensten en organisaties. Om dat te realiseren, wordt een schaalvergroting doorgevoerd. Concreet betekent dit dat heel wat CAW's in Vlaanderen en Brussel het komende jaar zullen fusioneren. Vanaf 1 januari 2014 zullen maximaal 11 CAW's erkend worden.

Het budget voor welzijnswerk bedraagt 96,928 miljoen euro. Welzijnswerk is een brede term die het beleid omvat dat zich richt tot alle zorgvragers met een brede welzijnsvraag. Het welzijnswerk kan onderverdeeld worden in het algemeen welzijnswerk, het algemeen welzijnsbeleid, het lokaal sociaal beleid met het regionaal welzijnsoverleg en de regionale samenwerking, de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en ten slotte het beleid dat de verbinding maakt tussen Wonen en Welzijn.

De minister sluit deze strategische doelstelling af met een uiteenzetting over armoede. Vanaf 2013 zullen de erkende verenigingen waar armen het woord nemen vanuit WVG een hogere subsidie ontvangen. Deze subsidie zal de verenigingen toelaten om hun werking nog beter te onderbouwen, en voor professionele ondersteuning te zorgen om met nog meer kracht de strijd tegen armoede aan te gaan. Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen ondersteunt de lokale werkingen en behartigt opdrachten van bovenlokaal belang.

Inmiddels is een uitvoeringsbesluit opgemaakt dat tot doel heeft de patiëntbijdragen voor de cgg's te uniformiseren. Dit besluit moet er onder meer toe bijdragen dat financieel zwakkeren steeds terecht moeten kunnen in een cgg. Er wordt een uniforme bijdrage gevraagd aan volgende groepen: patiënten met een Omnio- of wigw-statuuut, patiënten in budgetbegeleiding en kinderen en jongeren die zonder medeweten van de ouders naar een cgg gaan. Daarnaast zijn er ook enkele groepen die geen bijdrage moeten betalen, zoals onder meer gedetineerden, asielzoekers, mensen zonder wettig verblijf en personen aan wie urgentiezorg wordt verstrekt.

In samenwerking met CERA heeft de Vlaamse overheid vier projecten geselecteerd waarin cgg's, CAW's en verenigingen waar armen het woord nemen de handen in elkaar slaan om de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg voor mensen in armoede te verhogen.

De preventie van schuldenlast vormt een van de vijf pijlers van het meerjarenplan 2013-2015 van het Vlaams Centrum voor Schuldenlast. Het beleid heeft de afgelopen jaren regionale samenwerkingsprojecten van erkende instellingen voor schuldbemiddeling gefinancierd die integraal inzetten op de preventie van schuldenlast en kwalitatieve schuldhulpverlening en -bemiddeling bij gezinnen, met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare doelgroepen.

Deze projecten zijn in 2012 met zes maanden verlengd, en dit in aanloop naar een structurele financiering. Voorlopig moet de projectperiode verlengd worden tot einde 2013. De financiering blijft op 1.250.000 euro.

Structurele financiering is pas mogelijk nadat het besluit van de Vlaamse Regering houdende de regeling tot erkenning van de instellingen voor schuldbemiddeling gewijzigd is.

Het zogenaamde Mozaïekdecreet is nog niet afgewerkt, waarin de erkenning van samenwerkingsverbanden is opgenomen. Het uitvoeringsbesluit over de financiering van de samenwerkingsverbanden is in voorbereiding met de VVSG, de CAW-Federatie en het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

Gezien de nieuwe CAW's erkend worden vanaf 1 januari 2014, en dat zijn effect heeft op de regionale samenwerkingsverbanden van instellingen voor schuldbemiddeling, kiest de minister ervoor om de structurele financiering pas te laten ingaan op 1 januari 2014.

2013 is dan ook een belangrijk overgangsjaar. Het biedt de kans om projectresultaten te verbreden of te verdiepen en de samenwerking tussen OCMW's onderling, tussen OCMW en CAW en de samenwerking met organisaties die met de meest kwetsbare doelgroepen werken (verenigingen waar armen het woord nemen, buurtwerk, opbouwwerk enzovoort) en het middenveld nog meer te verankeren.

Het budget voor armoedebestrijding en samenlevingsopbouw bedraagt 14,450 miljoen euro. Met dit budget wordt uitvoering gegeven aan drie decreten. Ten eerste aan het decreet van 26 juni 1991 betreffende de erkenning en subsidiëring van het maatschappelijk opbouwwerk (9,885 miljoen euro). Ten tweede aan het decreet van 21 maart 2003 betreffende de armoedebestrijding (3,892 miljoen euro). Ten derde aan het decreet van 24 juli 1996 houdende de regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling en tot subsidiëring van een Vlaams Centrum Schuldenlast (374.000 euro).

– Sociale bescherming

De eerste operationele doelstelling hierin heet 'kennis en toekenning van rechten'. Door een actualisatie van de rechtenverkenner in 2012 geeft deze niet enkel de rechten toegekend door de Vlaamse, federale en provinciale overheden weer, maar ook die door de lokale overheden.

De website www.rechtenverkenner.be geeft een overzicht van sociale rechten (premies en andere voordelen op het vlak van onderwijs, arbeid, wonen, welzijn, energie, vervoer, justitie enzovoort), voor kwetsbare groepen (ouderen, chronisch zieken, personen met een handicap, werkzoekenden, personen met een laag inkomen enzovoort) en door verschillende overheden (federale, Vlaamse, provinciale en lokale overheid).

De basisinformatie over elk recht is opgenomen in een gedetailleerde fiche met daarin een omschrijving van het recht, de voorwaarden waaraan moet worden voldaan, de aanvraagprocedure, de documenten die bij de aanvraag moeten worden meegebracht, de contactgegevens van de dienst waar het recht wordt aangevraagd en een overzicht van andere interessante rechten.

Mensen met een PAB moeten op dit moment zowel aan de RSZ als aan het VAPH hun uitgaven voor hun persoonlijke assistent verantwoorden. Door een doorstroom van gegevens van de RSZ naar het VAPH wil de minister ervoor zorgen dat mensen met een PAB enkel nog verantwoording moeten afleggen ten aanzien van de RSZ. Daarnaast zal hij ook de gegevensuitwisseling tussen het VAPH en de FOD Sociale Zekerheid, dienst Personen met een handicap, op punt stellen.

De gebruikersbijdragen voor gezinszorg worden momenteel door de diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg op een complexe en tijdrovende wijze berekend. Voor de gebruiker is deze berekening ondoorzichtig. Samen met de sector is aan een nieuwe, transparante berekeningswijze gewerkt, die rekening houdt met de gezinssamenstelling en het inkomen.

De Vlaamse Regering kent bij de begroting 2013 geen middelen toe voor nieuw beleid. Dat heeft een belangrijke impact op het dossier van de Vlaamse sociale bescherming. De

geplande kindpremie, maximumfactuur in de thuiszorg en een verhoging van de tegemoetkoming in de zorgverzekering voor de thuisverblijvende zwaarst zorgbehoevenden zullen niet starten op 1 januari 2013 en worden ‘on hold’ gezet. De voorbereidende werkzaamheden worden wel verder gezet. Zo kunnen de geplande en vermelde maatregelen starten van zodra hiervoor de nodige budgettaire middelen ter beschikking gesteld worden.

– Zorgaanbod op maat

Parallel met het voorbereiden van de uitvoeringsbesluiten bij het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters worden ook ondersteunende en flankerende beleidsmaatregelen uitgewerkt. Het gaat hierbij onder meer over de voorrangregeling, de financiële bijdrage van het gezin, de uitbreiding van het aantal kinderopvangplaatsen en de leefbaarheid van de zelfstandige kinderopvang. In uitvoering van het nieuwe decreet komt er een Vlaams elektronisch registratie-instrument voor kinderopvangvragen, de Kinderopvangzoeker. Het wordt eerst getest en geëvalueerd vooraleer veralgemeend te worden.

In 2012 werd 22 miljoen euro (waarvan 15 miljoen euro heroriëntering jobkorting) vrijgemaakt voor kinderopvang. Dit bedrag liet toe 2316 inkomensgerelateerde opvangplaatsen te realiseren en ook 235 bijkomende opvangplaatsen bij erkende en gesubsidieerde opvangvoorzieningen. Verder trok de minister hiermee het IKG-bedrag op van 25,75 euro naar 28,95 euro, en kwam er een uitbreiding van het plafond voor financiële ondersteuning van 28 plaatsen naar 50 plaatsen.

In 2013 zal de minister, bovenop VIA 4, vier miljoen euro investeren in kinderopvang. VIA 4 voorziet naast een aantal kwalitatieve maatregelen en uitbreiding in de kinderopvang a rato van 2,6 miljoen euro ook in één miljoen euro als opstap voor de realisatie van een werknemersstatuut voor onthaalouders aangesloten bij een dienst.

Met het oog op een nieuwe organisatie van de buitenschoolse opvang gaat de minister in dialoog met onder andere Onderwijs en de lokale besturen om te komen tot een gedragen geactualiseerd concept.

Het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen richt een Vlaams Centrum voor Adoptie op (als afdeling binnen Kind en Gezin) en ook een Steunpunt Adoptie dat de expertise inzake voorbereiding, vorming en nazorg zal bundelen.

In oktober 2012 houdt de minister een consultatieronde over binnenlandse adoptie bij de belangrijkste stakeholders. Zo bereidt hij een conceptnota voor over de organisatie van binnenlandse adoptie.

De totale ontvangsten en uitgaven van Kind en Gezin bedragen 695,3 miljoen euro. Er wordt bij de begrotingsopmaak 2013 7,6 miljoen euro toegevoegd aan de dotatie.

Het principieel goedgekeurde voorontwerp van decreet betreffende de integrale jeugdhulp hertekent het hulpverleningslandschap fundamenteel. Het trekt immers niet alleen keuzes uit het decreet van 7 mei 2004 betreffende de integrale jeugdhulp door. Het maakt ook nieuwe keuzes. Zo kiest het, naast de opstart van de intersectorale toegangspoort in 2014, expliciet voor een sterkere vermaatschappelijking van de jeugdhulp, voor de kwantitatieve versterking van het rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpaanbod, voor de vermelde installatie van de gemandateerde voorzieningen, voor de versterking van het participatieve karakter van de jeugdhulpverlening, voor het aanleggen van een elektronisch intersectoraal cliëntdossier en voor bijzondere regels over het omgaan met persoonsgegevens in de jeugdhulp. Samen met de minister van Onderwijs zal minister Jo Vandeurzen het veranderingstraject verder concretiseren.

De intersectorale toegangspoort tot de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp is het sluitstuk van de veranderingsbeweging die in 2004 werd ingezet met het decreet van 7 mei 2004 betreffende de integrale jeugdhulp. Deze toegangspoort heeft een effect op het hulpverleningsproces binnen het gehele jeugdhulpverleningsveld. Ze moet alle actoren stimuleren tot een vraaggerichte en participatieve jeugdhulpverlening. Na de goedkeuring van het ontwerp van decreet door het Vlaams Parlement wordt het operationeel vanaf 1 januari 2014.

Met het wegvallen van de bestaande toegangspoorten van Jongerenwelzijn en het VAPH, respectievelijk de comités voor bijzondere jeugdzorg en de provinciale evaluatiecommissies, werd ook een nieuwe aanpak in het omgaan met verontrusting opgezet. Uitgangspunt is dat omgaan met verontrusting een zaak is van iedere hulpverlener. Wanneer de hulpverlener toch vastloopt, zal hij kunnen aankloppen bij de gemandateerde voorzieningen (het ondersteuningscentrum jeugdzorg of het vertrouwenscentrum kindermishandeling). In 2012 werden de processen van de gemandateerde voorzieningen tot in de details verfijnd en op elkaar afgestemd. Dat uit zich in het gemeenschappelijk aanmeldingsdocument voor maatschappelijke noodzaak, dat zal gebruikt worden voor het aanmelden bij de gemandateerde voorziening.

Zo een veranderingstraject verloopt niet zonder slag of stoot. Daarom is het van belang om de proef op de som te nemen voor de grote opstart in 2014. In de provincie Oost-Vlaanderen zal een proefregio komen, zodat men concreet ervaart hoe de nieuwe organisatiestructuur van de jeugdhulp werkt.

De afgelopen jaren zijn al verschillende initiatieven genomen op dit terrein. Jeugdhulpverleners geraken meer en meer vertrouwd met het inzetten van Eigen Kracht-conferenties, met het cliëntoverleg met externe voorzitter, met Persoonlijke Toekomstplanning of met Familienetwerkberaad. Ook het project Positieve heroriëntering (Columbusproject), dat het inzetten van erg ingrijpende jeugdhulp tracht te vermijden, is ondertussen ruim bekend. Omdat de minister dergelijke projecten uitermate belangrijk vindt, stond de Prijs Jeugdzorg in 2012 in het teken van de vermaatschappelijking.

Meer dan 3000 aanmeldingen op jaarbasis illustreren duidelijk dat het consolideren en kwalitatief versterken van het aanbod aan crisisjeugdhulp noodzakelijk is.

De evaluatie van de proefprojecten met multifunctionele centra stoffeerde de uitwerking van een experimenteel modulair kader, waarmee het beleid vanaf 2013 samen met de sector een intensief traject tot fundamentele hervorming van het jeugdhulplandschap uitzet.

In de eerste helft van 2012 werden 230 bijkomende mobiele plaatsen operationeel. Dit gebeurde op basis van de in 2011 gemaakte keuze tot uitbreiding van het mobiele aanbod met de focus op de context. Drie verschillende accenten werden hierbij gelegd. De uitbreiding van het BZW-aanbod met 64 plaatsen werd in navolging van het actieplan voor jongvolwassenen toegespitst op initiatieven die middels kortdurende trajecten actief de verbinding maken met het rechtstreeks toegankelijke BZW-aanbod van het algemeen welzijnswerk. De uitbreiding van het aanbod thuisbegeleiding met 64 plaatsen zette in op kortdurende, aanklampende trajecten (6 maanden) met aandacht voor een verhoogde doorstromingsnelheid. De ombouw van 32 residentiële of ambulante plaatsen naar 134 mobiele plaatsen creëerde 102 bijkomende begeleidingen en gaf 9 initiatiefnemers de mogelijkheid om de ingezette flexibiliseringsbeweging naar multifunctionele organisaties ten volle mogelijk te maken.

De eerste voorbereidende stappen werden gezet in de zoektocht naar een geschikte locatie voor een meisjescampus in de regio Antwerpen.

In alle campussen van de gemeenschapsinstellingen en het gesloten federaal centrum De Grubbe werden in 2012 onafhankelijke inspecties van de pedagogische werking uitgevoerd door het agentschap Zorginspectie. Aan de hieruit voortvloeiende aanbevelingen worden verbeteracties op korte en middellange termijn geformuleerd in een actieplan. In dit actieplan worden de interne procedures betreffende klachtenbehandeling conform de internationale standaarden en in samenspraak met experts op punt gesteld.

Pleegzorg wordt in Vlaanderen vanaf halfweg 2013 de eerste te overwegen hulpvorm voor kinderen in nood. Het nieuwe decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg treedt op 1 juli 2013 in werking. Voordien zullen de uitvoeringsbesluiten aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring worden voorgelegd. Onder meer de volgende aspecten moeten daarin geregeld worden: het aanbod van de pleegzorg (modulaire vertaling), de voorwaarden voor vergunning en subsidiëring van de diensten voor pleegzorg, en de screening en kostenvergoeding van de pleegzorgers. De uitvoering zal in dialoog met alle actoren zorgvuldig worden voorbereid.

De motie van aanbeveling (*Parl. St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 1190/1) die voortvloeide uit de Commissie Jeugdzorg van het Vlaams Parlement wordt geïntegreerd in het beleid. Dat gebeurde onder meer in het toekomstige en herwerkte decreet betreffende de integrale jeugdhulp en in het kader van de Staten-Generaal Jeugdhulp die op 18 juni 2012 een gedragen, integrale en intersectorale visietekst presenteerde onder de toepasselijke noemer 'Met de kracht van de jeugd!' (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1798/1). De Staten-Generaal Jeugdhulp schuift het wenselijke perspectiefplan van één jeugdhulp naar voren. Deze visie legt de lat hoog. De grote uitdaging ligt in de operationalisering ervan. In de tweede helft van 2012 wordt hiertoe een operationeel stappenplan uitgewerkt. In eerste instantie wordt het toekomstige decreet betreffende de integrale jeugdhulp afgestemd met de visietekst en vervolgens vertaald naar concrete acties.

De totale ontvangsten en uitgaven van het Fonds Jongerenwelzijn bedragen 366,5 miljoen euro. Er wordt bij deze begrotingsopmaak een vermeerdering van het budget met 1,2 miljoen euro doorgevoerd voor pleegplaatsingen, internaatplaatsingen en preventieve sociale actie.

De regelgeving inzake PAB werd in 2012 op verschillende punten aangepast. De doelgroep voor de spoedprocedure werd uitgebreid. De combinatiemogelijkheid van PAB met semi-internaat voor schoolgaanden werd geïntroduceerd. De minister trof een regeling voor de vergoeding van assistenten bij het overlijden van een persoon met een handicap. De proeffase van het nieuwe uitbetalingssysteem voor de PAB-middelen (het systeem werkkapitaal) werd opgestart. Er wordt een meer rechtvaardige berekening van het PAB bij combinaties met zorgondersteuning toegepast. Het is voortaan voor budgethouders mogelijk om ondersteuning voor noodsituaties aan te vragen. De inzet van niet-subsidieerbare uren tolken Vlaamse Gebarentaal kunnen met een PAB vergoed worden en de onkosten van vrijwillige assistenten kunnen ingebracht worden als directe (personeels-)onkosten.

De integratie van het PAB in de zorgregie is vrijwel helemaal gerealiseerd. Er bestaat één databank voor de vragen naar zorg en PAB's.

Het zorgzwaarte-instrument, ontwikkeld vanuit het zorggradatieonderzoek en de verschillende testfases, wil de minister verder verbeteren, in het bijzonder waar het om zeer specifieke doelgroepen gaat. Eind 2012 is het zorgzwaarte-instrument gevalideerd en geconsolideerd. Dan kan het ingezet worden als belangrijke bouwsteen in de verdere ontwikkeling van het persoonsvolgende financieringssysteem voor de handicapspecifieke, door het VAPH gefinancierde ondersteuning.

Voor de achttien lopende zorgvernieuwingsprojecten breekt een definitieve fase aan. In het najaar van 2012 beslist de minister welke projecten, al dan niet bijgestuurd of verlengd

kunnen worden voor een derde werkingsjaar en welke projecten stopgezet worden of overgenomen worden in een structureel kader. In elk geval moeten deze projecten resulteren in output die direct bruikbaar is voor het verderzetten van zorgvernieuwingbeleid in het kader van Perspectief 2020 (*Parl. St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 632/1).

Een deel van de experimenten gebeurt als multifunctioneel centrum, een ander deel met het regelkader voor de rechtstreeks toegankelijke hulp en een ander deel is op te vangen met persoonsvolgende financiering.

In 2012 werd binnen de zorgplannen voorzien in de effectieve start en erkenning van een aantal VIPA-bufferprojecten. Ook in 2013 zal een aantal van deze VIPA-bufferprojecten effectief uitgevoerd worden.

In het uitbreidingsbeleid 2012 werd 40 percent van de provinciale middelen voorbehouden voor het toekennen van persoonsvolgende convenants. Daarnaast ging 40 percent van de provinciale middelen naar nieuwe PAB-houders. In 2013 zal een zelfde aandeel aan persoonsvolgende financieringssystemen besteed worden. Het blijft voor 2013: 20 percent rechtstreeks toegankelijke hulp, 40 percent PAB en 40 percent persoonsvolgende financiering.

Binnen de provinciale zorgplannen zal, na vrijwaring van de middelen voor de VIPA-buffer, net zoals voor 2012, ook in 2013 en 2014 telkens 20 percent gereserveerd worden voor de verdere uitbouw van het rechtstreeks toegankelijke aanbod.

Begin 2012 bereikte de minister met de sector een akkoord om in de periode 2012-2014 in totaal 420 bijkomende vte's toe te kennen aan de bestaande voorzieningen. Daarbij is rekening gehouden met een aantal zorgzwaarte-elementen, zoals de aanwezigheid in de voorzieningen van personen met een gedragsstoornis (minderjarigen) of een nursingprofiel (meerderjarigen). In 2013 wordt dit akkoord verder uitgevoerd.

Voor het begrotingsjaar 2013 wordt een injectie aan nieuw budget doorgevoerd van 27.750.000 euro (de som van de reeds vermelde 17,75 miljoen euro vermeerderd met tien miljoen euro).

De 2,250 miljoen euro om de kloof te dichten, komt onder meer van het recurrent overschot op PGB, op residentieel en op PAB. Er is ook de nieuwe regeling voor werkkapitaal, bovenop de 150 extra PAB-budgetten. Het gaat dus om het verzamelen en herschikken van recurrente overschotten om zo dicht mogelijk bij de beloofde uitbreidingen voor de periode 2012-2014 te blijven.

Deze middelen worden derwijze ingezet dat er belangrijke stappen worden gezet in de richting van de implementatie van Perspectief 2020. Binnen de niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening zal het beleid daarom investeren in persoonsvolgende financiering. Daarnaast komt men ook de reeds genomen engagements in het kader van de VIPA-buffer na.

In het uitbreidingsbeleid 2012 werd 40 percent van de provinciale middelen voorbehouden voor het toekennen van persoonsvolgende convenants. Daarnaast ging 40 percent van de provinciale middelen naar nieuwe PAB-houders. De toekenning op individueel niveau gebeurt op voorstel van de regionale prioriteitencommissie, die de dringendheid van de vraag nagaat. In 2013 zal een zelfde aandeel als dat voor persoonsvolgende financieringssystemen besteed worden. In 2013 zal ook verder worden gewerkt op basis van het VIA-akkoord 2012-2014 om in totaal 420 bijkomende vte's toe te kennen aan bestaande voorzieningen. Daarbij zal rekening worden gehouden met een aantal zorgzwaarte-elementen. De minister zal nog onderzoeken in hoeverre middelen geheroriënteerd kunnen worden voor verder uitbreidingsaanbod.

De totale ontvangsten en uitgaven van het VAPH zijn begroot op 1,375 miljard euro. Voor het begrotingsdienstjaar 2013 wordt een injectie aan nieuw budget doorgevoerd van 27.750.000 euro. Deze aangroei is opgebouwd uit de inschuif van kredieten van het VIA 4-akkoord voor een bedrag van 17,75 miljoen euro, en een extra uitbreidingsbudget van 10 miljoen euro.

De werkgroep ICT fungeert in de eerste plaats als de stuurgroep van Vitalink, het platform voor gegevensdeling van zorg- en welzijnsgegevens.

De werkgroep Samenwerking en kwaliteit zal in het komende werkjaar een voorstel van kwaliteitscriteria voor samenwerkingsverbanden tussen zorgverstrekkers in de eerste lijn voorleggen aan het Samenwerkingsplatform en aanvullende, specifieke kwaliteitscriteria voor wijkgezondheidscentra.

De minister zet de eind 2011 gestarte proefprojecten inzake eerstelijnspsychologische ondersteuning voort. Midden 2013 volgt een eerste tussentijdse evaluatie.

Eind 2011 vond binnen de geestelijke gezondheidszorg een uitbreiding plaats van de kinderen- en jongerenteams. De minister maakte budget vrij om de capaciteit voor deze doelgroep met 15,5 vte's te versterken. In 2012 zal deze uitbreiding ten volle gerealiseerd worden. Tevens werd de buddywerking van de cgg's structureel verankerd en verspreid in heel Vlaanderen. Daarnaast werden in 2012 middelen vrijgemaakt om de capaciteit van de cgg's te verhogen voor de doelgroep van de ouderen. Ook de capaciteit van de alcohol- en drugpreventiewerkers is in 2012 toegenomen. Elf cgg's ontvangen elk een halftijdse equivalent om bedrijven en lokale besturen te ondersteunen bij het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van een gezondheidsbeleid op het vlak van alcohol en drugs. De geestelijke gezondheidszorg begint zich meer en meer te organiseren en te structureren in de vorm van zorgnetwerken en -circuits, op basis van het zogenaamde artikel 107.

Het beeldvormingsproject van de associatie Vlaamse Vereniging Geestelijke Gezondheid en het Psychiatrisch Ziekenhuis Sint-Annendael is ondertussen genoegzaam bekend. Doel van dit grootschalig beeldvormingsproject is het doorbreken van het taboe rond geestelijke gezondheid.

De minister gaat verder in op onder meer de opmaak van de website 'Geestelijk Gezond Vlaanderen', een vijfde Te Gek!?-cd, de Te Gek!?-Karavaan XL, de schoolvoorstelling 'Het onvermogen', het project 'Anders is mijn buur heel gewoon' en het project 'Vriendelijke Vrijdag'.

Met het oog op de vermaatschappelijking van de zorg, spelen OPZ Geel en OPZC Rekem een belangrijke rol binnen het zogenaamde artikel 107. OPZ Geel is actief in het project Netwerk Geestelijke Gezondheidszorg Kempen en OPZC Rekem werkt mee aan het Netwerk Oost-Limburg. Van de openbare psychiatrische zorgcentra wordt verwacht dat ze een trekkersfunctie blijven vervullen binnen de vernieuwingen in de geestelijke gezondheidszorg, zowel wat middeleninbreng, ondersteuning als effectieve zorg betreft. Het gaat hierbij zowel over de artikel 107-projecten in het algemeen als om de zogenaamde functie vier in het bijzonder, de intensieve residentiële behandeling voor zowel acute als chronische psychische problemen wanneer een opname noodzakelijk is.

Het budget voor de eerstelijnsgezondheidszorg bedraagt vijf miljoen euro. Het budget wordt aangewend voor de uitvoering van het decreet van 3 maart 2004 betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders. Met deze middelen worden de samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg, de palliatieve netwerken en de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen gesubsidieerd.

Het budget voor het beleid inzake ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg bedraagt 68,8 miljoen euro. De middelen worden aangewend voor de subsidiëring van de palliatieve dagcentra en de overeenkomst 2012-2014 tussen de Vlaamse Gemeenschap en de koepelorganisaties FDGG-Zorgnet Vlaanderen inzake coördinatie van enkele thema's, voor de uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord 2000-2005 (onder andere DAC-overeenkomsten tussen de Vlaamse Gemeenschap en 15 Initiatieven Beschut Wonen), voor de uitvoering van de verplichtingen van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de geestelijke gezondheidszorg, en tot slot voor de vier erkende centra voor menselijke erfelijkheid in Vlaanderen.

In 2012 is een uitbreiding van de aanvullende thuiszorg (poets-, karwei- en oppashulp) gerealiseerd via de lokale diensteneconomie. In totaal werden er veertig extra vte's doelgroepwerknemers aan de erkende diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg toegewezen. Ook in 2013 plant de minister een beperkte uitbreiding in overeenstemming met het sectoraal akkoord.

Na de uitbreiding van het urencontingent voor gezinszorg in 2012, plant de minister ook in 2013 een verdere uitbreiding. Ook wordt er voor een extra urencontingent voor gezinszorg gezorgd zodat personen met een handicap die beschikken over een inclusief ondersteuningsplan van bij de aanvang van de hulpverlening kunnen beschikken over voldoende en passende zorg.

Het uitvoeringsbesluit over de assistentiewoningen is goedgekeurd. De implementatie krijgt vorm vanaf 2013.

Ook de verankering van de experimentele werkvorm CADO is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Met ingang van 17 december 2012 wordt het mogelijk dat – naast de initiatiefnemers in de residentiële ouderenzorg – ook erkende diensten voor gezinszorg initiatiefnemer voor een dagverzorgingscentrum kunnen zijn.

De nieuwe regelgeving voor dagverzorgingscentra houdt eveneens een versoepeling van de voorwaarden in voor de bestaande centra. Ook de programmatie werd met 40 percent opgetrokken zodat op middellange termijn in elke gemeente in Vlaanderen zorgbehovende ouderen terecht kunnen in een dagverzorgingscentrum.

Er werden in 2012 15 palliatieve netwerken erkend en gesubsidieerd. Ook in 2013 worden de palliatieve netwerken erkend en gefinancierd zoals in 2012. Het toekomstige Mozaïek-decreet bepaalt dat in het decreet van 3 maart 2004 betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders in de mogelijkheid wordt voorzien om palliatieve netwerken te erkennen als organisaties met terreinwerking.

De staatshervorming regelt de overheveling naar de gemeenschappen van de federale samenwerkingsverbanden inzake palliatieve zorg, evenals de multidisciplinaire begeleidingsequipes waarover deze samenwerkingsverbanden beschikken.

De vijf bestaande dagcentra voor palliatieve verzorging zullen voor 2012 erkend worden volgens een overeenkomst die zal afgesloten worden tussen het RIZIV en de Vlaamse overheid. Op die manier kunnen de RIZIV-budgetten voor 2012 benut worden. Jaarlijks ontvangen deze centra ook een Vlaamse subsidie als bijdrage in de kosten voor adviesverstrekking en ondersteuning aan de overige dagverzorgingscentra. Vanaf 1 januari 2013 worden de centra structureel ingebed in het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009.

De uitgewerkte programmatiemethodiek biedt, in aanvulling op de gebruikelijke sectorale programmaties, de mogelijkheid om deze wisselwerking te verrekenen. Het erkende en geplande aanbod in elke sector wordt daartoe uitgedrukt in eenzelfde teleenheid, namelijk uren basiszorg.

In 2013 komt er een nieuwe procedure voor het toekennen van voorafgaande vergunningen in de residentiële ouderenzorg.

De Vlaamse Regering keurde op 24 september 2010 het Vlaamse Ouderenbeleidsplan 2010-2014 (*Parl. St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 686/1) goed. Om zicht te krijgen op de stapsgewijze uitvoering ervan is een voortgangsrapport opgesteld (*Parl. St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1718/1). Dit rapport biedt via de opvolging van de 273 acties uit het beleidsplan een totaalbeeld van de ontwikkelingen in het Vlaamse inclusieve ouderenbeleid. Ondertussen is het rapport ook ter consultatie voorgelegd aan de Vlaamse Ouderenraad. De minister verwacht hun advies nog tegen het einde van dit jaar.

Het decreet van 30 april 2004 houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen wordt grondig aangepast. Om de ontwikkeling van een inclusief ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen op lokaal vlak te ondersteunen, werd een convenant afgesloten met de VVSG.

Kwaliteit van leven blijft ook aan het levenseinde van personen met dementie een uitdaging. Het goed informeren van de Vlamingen over hun rechten en mogelijkheden is een opdracht van de palliatieve netwerken, de expertisecentra voor dementie en de diverse gezondheids- en welzijnsactoren. In dit kader werd inmiddels een project met de diensten voor maatschappelijk werk van de ziekenfondsen opgestart. Daarin wordt vroegtijdige zorgplanning, comfortzorg en een andere communicatie tussen personen met dementie, hun naasten en hulpverleners gepromoot.

Om de problematiek van dementie het hoofd te bieden, zal de minister de negen regionale expertisecentra en het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen structureel verankeren in de regelgeving.

In de recente convenanten met het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en de regionale expertisecentra voor dementie zijn nieuwe opdrachten opgenomen: het uitbouwen van een informatie- en adviesfunctie aan mantelzorgers en betrokkenen rond cliëntsituaties, sensibilisering en concept- en methodiekstudie (studie en onderzoek).

Het budget voor het thuis- en ouderenzorgbeleid bedraagt 677,8 miljoen euro. Net zoals voorgaande jaren wordt het budget voor thuiszorg verhoogd met 2,5 procent. Tevens worden extra budgetten in het kader van het VIA 4-akkoord toegekend. Het budget 2013 voor de subsidiëring van de animatiewerking en de regularisatie van de DAC-statuten wordt verhoogd met 873.000 euro omwille van de aangroei van het aantal erkende woongelegenheden in de gesubsidieerde woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.

In het najaar 2012 geeft minister Jo Vandeurzen samen met de minister van Justitie formeel feedback op de aanbevelingen in het eindrapport over het eerste werkingsjaar van het Vlaams Forum Kindermishandeling. Volgende aandachtspunten staan eind 2012 of begin 2013 centraal in de planning en werkzaamheden van het forum: de uitbreiding van de samenstelling met actoren uit de beleidsdomeinen Sport en Onderwijs, de actualisering van het protocol over kindermishandeling, de uitwerking van een meerjarig communicatieplan Kindermishandeling, en de aansturing en ondersteuning van de arrondissementele raden rond kindermishandeling

In maart 2012 werd het nummer 1712 als meldpunt voor 'geweld, misbruik, en kindermishandeling' gelanceerd. De CAW's en de vertrouwenscentra kindermishandeling bouwen samen dit centraal meldpunt uit. Elke burger met vragen over of vermoedens van geweld, misbruik en kindermishandeling kan er terecht. Het meldpunt zorgt voor de nodige vraagverheldering, geeft advies en verwijst desgevallend door naar de meest aangewezen hulp- of dienstverlening. Indien nodig kan doorverwezen worden naar Justitie.

Ook over ouderenmis(be)handeling, waarvoor men vroeger terecht kon bij het Vlaams Meldpunt Ouderenmis(be)handeling, kan men het nummer 1712 bellen. Het Vlaams Meldpunt Ouderenmis(be)handeling wordt omgevormd tot een ondersteuningscentrum dat instaat voor preventie en sensibilisering, deskundigheidsbevordering en expertiseontwikkeling, ondersteuning van hulpverleners die met deze problematiek worden geconfronteerd, de ontwikkeling van een risicotaxatie-instrument en beleidsvoorbereidend werk.

Na één jaar werking plant de minister het concept en de werking van het meldpunt Geweld op wetenschappelijke wijze te evalueren. De resultaten van deze evaluatie zullen de basis vormen voor de eventuele bijsturing van het concept en de verdere implementatie van het meldpunt.

De opstart van het meldpunt ging gepaard met een informatie- en sensibiliseringscampagne. Het is de bedoeling voor de verdere bekendmaking van dit meldpunt een communicatieplan te ontwikkelen en een nieuwe campagne te lanceren.

2013 wordt in deze context ook een jaar van afstemming. Er wordt in verschillende fora – op cliëntniveau – gezocht naar en geëxperimenteerd met een meer efficiënte en effectieve samenwerking tussen WVG-partners, politie en Justitie. De minister vermeldt in dit verband Protocol van Moed (Antwerpen), CO3 (Antwerpen), Child Advocacy Centre (Leuven), Korte Ketenaanpak (Mechelen) en ‘Intrafamiliaal geweld, intersectoraal geklopt’ (Limburg). Het beleid moet de meerwaarde van dergelijke initiatieven onderzoeken met het oog op de consolidatie ervan, en op het uittekenen van een toekomstperspectief in een structureel kader.

In de uitvoeringsbesluiten van het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen gaat bijzondere aandacht naar het inschrijven van heldere procedures voor het omgaan met misbruik en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Naast een zorgzame en alerte aanpak, bouwt men hierbij systematisch de meldingsplicht aan de bevoegde administratie in.

– Kwaliteit en innovatie

Werken aan een e-Zorgzaam Vlaanderen noemt minister Jo Vandeurzen een cruciale uitdaging. Afstemming is zeker noodzakelijk, niet alleen op technologisch vlak, maar ook beleidsmatig, organisatorisch, maatschappelijk, juridisch en financieel. Vraagstukken zoals privacy van gegevens, toegangsbeheer en standaardisatie zijn cruciaal en moeten gecoördineerd vorm krijgen in overleg met de verschillende betrokken sectoren. Centraal daarbij staat de rol van het federale eHealth-platform. Dat levert met zijn basisdiensten uniform bruikbare bouwstenen voor alle applicaties binnen het beleidsdomein. Die bouwstenen verzekeren voor alle toepassingen een zelfde verzekerd niveau van beveiliging van gegevens. Om het gebruik van het eHealth-platform goed te verankeren, zal de minister met de federale overheid en de andere gemeenschappen onderhandelen over een samenwerkingsakkoord voor het cobeheer ervan.

Een noodzakelijke onderbouw of voorwaarde voor deze samenwerking is het kadaster voor zorg- en welzijnsvoorzieningen (voorzieningenkadaster) en voor professionelen (kadaster voor zorgverstrekkers), dat momenteel in opbouw is. Dit kadaster wil een aantal authentieke bronnen met identificatiegegevens van voorzieningen bij elkaar brengen. Het wordt up-to-date gehouden door de instanties die hun eigen authentieke bron beheren.

Er komt een nieuw decreet dat de gegevensdeling tussen actoren in de gezondheidszorg en welzijnzorg regelt. Zo is het cruciaal dat de zorggebruiker kan instemmen met de gegevensopslag en dat respect voor zijn privacy gewaarborgd wordt. Ook de betrokkenen-

heid van de welzijns- en gezondheidsactoren bij de gegevensverzameling en -verwerking is essentieel. Daar maakt de minister in 2013 verder werk van.

Het nieuwe digitale platform Vitalink moet zorgverleners toelaten om actuele gegevens uit een medisch dossier of zorgdossier die belangrijk zijn voor de zorg van hun patiënt/cliënt, veilig elektronisch te delen met andere zorgverleners (van huisarts tot thuisverpleger).

De eerste Vitalinkapplicatie die op het platform zal draaien en die de effectiviteit ervan zal testen, is het medicatieschema. In november 2012 wordt het Vitalinkmedicatieschema in vier proefregio's actief. In april 2013 zal duidelijk zijn of Vitalink op dit vlak werkt, en of het inderdaad de meerwaarde biedt die zorgverleners en patiënten ervan mogen verwachten. Vitalink is ook voor Welzijn van belang.

Het e-loket van het Vlaamse Agentschap Zorg en Gezondheid, een elektronisch loket voor dossierbeheer, is een voorbeeld van gegevensdeling tussen voorzieningen en overheid. Het agentschap startte in 2011 met de eerste toepassingen: een projectmatige opvolgingstool voor de Logo's en het elektronisch indienen en opvolgen van dossiers voor de subsidiëring van de animatiewerking van meer dan zeshonderd woonzorgcentra. Dit najaar zullen ook risicovolle praktijken buiten het ziekenhuis gemeld kunnen worden aan dat loket.

Een ander systeem van gegevensdeling en -uitwisseling wordt gebruikt voor de melding van infectieziekten aan de diensten Toezicht Volksgezondheid. De eHealth-box – een van de basisdiensten van het eHealth-platform – is daarvoor geschikt.

Uit een risicoanalyse eind 2008 bleek dat de zorgkassen in een aantal gevallen niet over de noodzakelijke gegevens beschikken om bijdragen correct te innen en tenlastenemingen rechtmatig uit te betalen. De manier en de frequentie waarop zorgkassen, Zorgfonds en externe bronnen data uitwisselen vormen een belangrijke oorzaak hiervan. Om hieraan te verhelpen heeft het Vlaams Zorgfonds een digitaal platform opgericht dat geïntegreerde en geconsolideerde gegevens aan de zorgkassen kan bezorgen.

Jongerenwelzijn legde ook de basis voor het informatiesysteem van de toegangspoort met inbegrip van digitale aanmelding door en communicatie met voorzieningen uit de sectoren van de integrale jeugdhulp. Het maakt daarbij gebruik van de eHealth-basismodules.

De minister wijst erop dat een breed draagvlak noodzakelijk is. De vermelde evoluties hebben een grote impact op de werking van zowel de overheid, de erkende voorzieningen als de cliënten. De implicaties zijn, zoals beschreven, zowel juridisch als technisch van aard en ze zijn in alle aspecten van de hulpverleningspraktijk en de hulpverleningsrelaties terug te vinden. Het zal daarom nodig zijn met alle betrokkenen en belanghebbenden een breed draagvlak te creëren voor het structureel realiseren van de doelstellingen die in het toekomstige decreet betreffende het platform voor gezondheids- en welzijnsinformatie zullen worden vastgelegd. Duidelijke en transparante communicatie zijn daartoe een essentiële randvoorwaarde. De minister wil daar samen met de agentschappen en de representatieve organisaties gericht werk van maken.

Zoals bepaald in het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen zal de minister in 2013 het legislatuurrapport Kwaliteit indienen in het Vlaams Parlement. De verschillende elementen van kwaliteit zijn: taal, ICT, grensoverschrijdend gedrag en corporate governance. Om de kwaliteit van de zorg te waarborgen, dienen de niet-erkende voorzieningen die risicovolle medische praktijken uitoefenen, dit vanaf 1 september 2012 via een onlinetoeepassing te melden aan het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Deze meldingsplicht is opgenomen in het decreet van 22 juni 2012 houdende verplichte melding van risicovolle praktijken.

Voor de uitwerking, ondersteuning en implementatie van het toegankelijkheidsbeleid heeft VIPA een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met het Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid, Enter vzw. In 2010 en 2011 heeft de minister inspiratiebundels over toegankelijkheid uitgewerkt voor de ziekenhuizen en de woonzorgcentra. In 2013 zal hij deze uitwerken voor de preventieve en ambulante gezondheidszorg en voor de kinderdagverblijven. In 2013-2014 komen de instellingen bijzondere jeugdbijstand, de CAW's en de instellingen voor personen met een handicap aan bod.

In juli 2012 is samen met de Vlaamse Bouwmeester een projectoproep gelanceerd voor het indienen van vernieuwende architecturale zorgconcepten in de ouderen- en thuiszorg. Begin 2013 worden uit de inzendingen vijf grensverleggende projecten geselecteerd. Zo worden stappen gezet naar toekomstige woonzorgmodellen die creatief en doordacht omgaan met de ruimte en de architectuur van de zorginfrastructuur.

Daarnaast zal VIPA de techniek van Life Cycle Cost Analysis introduceren. Deze techniek bekijkt de totale kosten voor het realiseren, uitbaten, onderhouden en eventueel van de hand doen van het patrimonium over een bepaalde periode (levenscyclus). Met de steun van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie zal VIPA een rekenblad ontwikkelen dat de 'life cycle cost' voor een periode van twintig jaar berekent. Dit zal de bouwheer toelaten om in de ontwerpfase verschillende alternatieven met elkaar te vergelijken en een gerichte keuze te maken.

Er is kennis genomen van de resultaten van het onderzoek van de KU Leuven die een grondige evaluatie heeft gemaakt van de effectiviteit van het subsidiëren van de bouwkost van woonzorgcentra. Het beleid bekijkt hoe het dit verder opneemt.

Inzake de brandveiligheid van gebouwen is er een enorme verscheidenheid aan regelgeving op Vlaams niveau. Dat wordt door menig plaatselijk brandweerkorps als een extra belasting van de werkdruk ervaren. Het op elkaar afstemmen van deze regelgeving gebeurt in de overkoepelende technische commissie Brandveiligheid. De commissie heeft eerst de normen inzake brandveiligheid voor ouderenvoorzieningen aangepakt; deze zijn van kracht sinds 1 juli 2012. Het beleid zal de brandveiligheidsnormen in de sector bijzondere jeugdbijstand daarop enten. Er wordt gewerkt aan een sectoroverschrijdende leidraad voor brandveiligheid. Alle toekomstige regelgevende initiatieven of aanpassingen van bestaande regelgeving zullen deze leidraad als basis nemen.

De totale ontvangsten en uitgaven van VIPA evolueren van 194 miljoen euro in 2012 naar 244,6 miljoen euro in 2013.

In het kader van Flanders' Care zijn veertien demonstratieprojecten geselecteerd, voor een totaal bedrag van 2,3 miljoen euro. Flanders' Care Invest, het specifieke zaaikapitaal-fonds bij de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen, is intussen volledig operationeel. Flanders' Care ondersteunde ook diverse beurzen, conferenties en evenementen, waaronder bijvoorbeeld de Dag van de Zorg. Samen met de Vlaamse Regering hoopt de minister het komende jaar de eerste Flanders' Care-labels uit te reiken. De criteria zijn intussen afgelijnd. Verder wordt onderzocht of er outcome-indicatoren voor Flanders' Care kunnen gevonden worden, om objectief te kunnen meten of Flanders' Care het verwachte verschil maakt.

De eerste publiekscampagne 'Word zorgverlener' was gericht op het aantrekken van verpleegkundigen, verzorgenden en zorgkundigen. Met de huidige promotiecampagne 'Een zorgjob – ik ga ervoor', die uitgewerkt werd in overleg met het Vlaams Overlegplatform Promotie Zorgberoepen, richt het beleid zich op alle knelpuntberoepen in de gezondheidszorg en de welzijnssector.

De minister blijft samenwerken met de VDAB om mensen warm te maken voor een zorgberoep. Het proefproject 'Infopunt Zorgopleiding' werd verruimd en structureel verankerd in de werking van de VDAB. Omdat de VDAB meer wil doen dan enkel informeren, worden de Infopunten omgevormd tot 'Servicepunten Zorg', die ingebed worden in een aantal werkwinkels in heel Vlaanderen.

Om buitenlandse zorgverleners op een aanvaardbare en correcte manier in te schakelen, gaat de minister samen met de sociale partners op zoek naar een voorwaardenkader voor internationale arbeidsmigratie in de social profit. Naast het aantrekken van nieuwe mensen, wil men ook het huidige zorgpersoneel behouden en efficiënter en effectiever inzetten. Binnen het zorgvernieuwingsplatform van Flanders' Care buigt een ruime projectgroep zich over dit specifieke thema. In 2013 wordt een rondetafel georganiseerd over de conclusies van de werkgroep.

Er wordt werk gemaakt van een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid, gericht op personen met of zonder handicap, ook ouder dan 65 jaar. Daarvoor worden dwarsverbindingen gelegd tussen de sector van personen met een handicap en de ouderenzorg. Het beleid kijkt hierbij ook vooruit naar welke mogelijkheden de zesde staats hervorming zal bieden.

Het budget voor Flanders' Care binnen het budget van WVG bedraagt 1,5 miljoen euro in 2013. Voor de uitvoering van een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid wordt in 1,1 miljoen euro voorzien.

– Inspectie en toezicht

Samen met de koepelorganisaties, met experts uit het werkveld, met vertegenwoordigers van de gebruikers en met academici werkt LUCAS aan een set van indicatoren die op gevalideerde wijze op termijn een indicatie kunnen geven over de kwaliteit van zorg in het woonzorgcentrum. Eerst werd een test uitgevoerd om de indicatoren op het gebied van bruikbaarheid en haalbaarheid te evalueren. Na de test worden met behulp van een handleiding de geselecteerde indicatoren stapsgewijs geïmplementeerd in de sector. De handleiding moet ertoe bijdragen dat het registreren van de vastgelegde indicatoren op een systematische, eenduidige en overeengekomen wijze kan gebeuren. Enkele infomomenten voor de woonzorgcentra worden in november 2012 gepland.

In uitvoering van het protocol Kwaliteitsindicatoren Vlaamse ziekenhuizen werd door de betrokken actoren een basisset van klinische proces- en resultaatsindicatoren geselecteerd binnen vijf domeinen: moeder en kind, oncologie (borstkanker), orthopedie, cardiologie en ziekenhuisbreed domein. Medio 2012 is gestart met de technische validatie van de geselecteerde indicatoren. Na de validatiefase plant de minister een ruimere communicatie hierover met alle ziekenhuizen en het brede publiek. Tegelijk wil hij de ziekenhuizen aanmoedigen om hun eigen specifieke resultaten kenbaar te maken op de website. De werking en de resultaten van dit project worden eind 2013 geëvalueerd.

Een diverse sectorale regelgeving levert een complex beeld op van wat de precieze contouren zijn van het optreden van Zorginspectie. Het is wenselijk dat het agentschap kan terugvallen op een omvattende regelgeving die een duidelijk(er) kader biedt voor onder meer de bevoegdheden van het agentschap en de rechtswaARBorgen. Een uitgewerkt stappenplan moet hiertoe leiden. Het onderzoek dat tot doel had om een uniform kader te schetsen voor het toezicht op derden zal een belangrijk aanknopingspunt vormen.

In 2013 zet de minister verdere stappen naar integratie van wat nu (nog) naast elkaar bestaat. Dit moet leiden tot een nieuwe inspectiecyclus voor de inspectie van voorzieningen, waarbij elke inspectievorm (onaangekondigde inspectie, kwaliteitssysteemtoets

of erkenningsnormtoets) een eigen, logische plaats krijgt. Daarbij zal het agentschapsbrede toetsingskader (in uitwerking) mede richtinggevend zijn.

Op 1 januari 2012 begon het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin aan een tweede termijn. Het consortium van de KU Leuven, de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel continueert zijn samenwerking. De promotoren en onderzoekers verenigen hun wetenschappelijke expertise om de minister te ondersteunen bij het voeren van een innovatief en integraal zorg- en welzijnsbeleid.

Het consortium werkt in deze steunpuntperiode samen met het Centrum voor Statistiek (Universiteit Hasselt), het Centrum voor Huisartsgeneeskunde en de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, het Vaccin en infectieziekten instituut (Universiteit Antwerpen), de Katholieke Hogeschool Kempen, de bachelor Toegepaste Psychologie van Lessius Antwerpen en de bachelor Sociaal Werk van de Arteveldehogeschool.

De volgende vier jaar zal het steunpunt zich concentreren op drie onderzoekslijnen: het in kaart brengen en monitoren van de zorgbehoeften en het zorggebruik bij verschillende doelgroepen, het implementeren en evalueren van preventieve acties en zorginterventies, en de organisatie en het beleid van de zorg.

Op 2 december 2011 ondertekenden de sociale partners en de Vlaamse Regering het Vierde Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social/non-profitsectoren 2011-2015 (VIA 4). Het geldt voor 88.000 vte's of 123.000 personeelsleden uit de private sectoren.

In dit akkoord is een uitbreiding opgenomen van 2200 vte's of 3080 personeelsleden. Het akkoord somt ook kwaliteitsmaatregelen op die de werkbaarheid vergroten en de instroom, doorstroom en uitstroom verbeteren. Er komt een versterking van de tweede pensioenpijler en er wordt een belangrijke stap gezet naar een dertiende maand voor iedereen. Het akkoord regelt ten slotte ook de monitoring en opvolging, zowel van de uitvoering als van de effecten. Er komt een functieclassificatie voor alle Vlaamse social-profitsectoren.

Voor de publieke sectoren hebben de sociale partners en de Vlaamse overheid ook een voorakkoord bereikt. Het wordt eind 2012 afgesloten. Dit geldt voor bijna 20.000 vte's of 28.000 personeelsleden. De klemtoon van het akkoord ligt op de sectoren kinderopvang en gezinszorg met de uitbouw van een expertisecentrum voor de ondersteuning van deze openbare sectoren. Voor de opleiding en vorming van het personeel zijn er diverse maatregelen opgenomen.

In 2013 zal het Departement WVG verder de uitvoering van de sociale akkoorden coördineren. De meeste maatregelen komen dan op kruissnelheid. Zo zal in de private sector de eindejaarspremie een belangrijke verhoging kennen en zal de tweede pensioenpijler worden uitgebouwd. Ook in de publieke sector zal de koopkracht toenemen via de opgesomde gezinsondersteunende maatregelen. De capaciteit en het aantal personeelsleden voor de gehele sociale profitsector breidt verder uit en de sectorale maatregelen zorgen voor betere arbeidsomstandigheden. Het VIA 4-akkoord wordt in 2013 onverkort verder uitgevoerd.

Voor het intersectorale deel van het akkoord wordt in 2013 85,3 miljoen euro vrijgemaakt. Deze budgetten worden voor het grootste deel op een provisie geplaatst en zullen in de loop van 2013 verdeeld worden. Voor de private sector gaat het om 66,5 miljoen euro, voor de publieke sector om 14,6 miljoen euro. Tevens wordt 510.000 euro vrijgemaakt voor de functieclassificatie, en 274.000 euro voor een subsidie aan Verso voor de managementondersteuning van de kleinere voorzieningen. Voor de tweede pensioenpijler wordt 4 miljoen euro gereserveerd. Het gaat om een toename met 67 miljoen euro in vergelijking met 2012.

Voor de sectorale maatregelen wordt in 2013 in 99 miljoen euro voorzien. Deze budgetten worden onmiddellijk op de diverse basisallocaties ingeschreven. Voor kwaliteitsmaatregelen gaat het om 34 miljoen euro, voor uitbreidingsmaatregelen gaat het om 65 miljoen euro. In vergelijking met 2012 is dit een toename met 35 miljoen euro.

– Samenwerken

Het bevoegdheidspakket van de provincies zal aanzienlijk wijzigen door de interne staats-hervorming. Zij kunnen voor het beleidsdomein WVG immers vanaf 1 januari 2014 enkel nog de bevoegdheden uitoefenen die hun in een decreet (of wet) zijn toegekend.

Het voorontwerp van decreet houdende bepaling van de bevoegdheid van de provincies in de aangelegenheden vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, kent in dit verband vier bevoegdheden toe aan de provincies: het stimuleren en ondersteunen van netwerken in de welzijns- en gezondheidssector, het voeren van een impulsbeleid overeenkomstig de bepalingen van een bestuursakkoord, het opstellen en onderhouden van de sociale kaart en het ondersteunen van de Vlaamse overheid, de lokale besturen en particuliere actoren inzake sociale planning.

In uitvoering van het Planlastendecreet zal het beleidsdomein WVG meewerken aan de planlastverlaging voor lokale besturen. Daartoe zijn verschillende decreets- of besluitswijzigingen noodzakelijk. De Vlaamse Regering heeft het decreet Lokaal Sociaal Beleid op 13 juli 2012 bekrachtigd en het nieuwe ontwerp van decreet houdende stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen goedgekeurd op 6 juli 2012 waarna het is ingediend in het Vlaams Parlement. De Vlaamse Regering herbekijkt de taken die opgenomen zijn in het besluit van de Vlaamse Regering tot ondersteuning van regionaal overleg en regionale samenwerking in de welzijnssector in het licht van de interne staats-hervorming. Ze bekijkt dit samen met het uitvoeringsbesluit van het voorontwerp van decreet waarin de provinciale bevoegdheden inzake WVG vervat liggen in het voorjaar van 2013. Het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2007 houdende het lokaal beleid kinderopvang wordt in overeenstemming gebracht met de bepalingen in het Planlastendecreet.

Ook op Vlaams niveau wordt naar synergie gezocht. Inzake Wonen lag in 2012 het accent vooral op de start van de experimentele projecten inzake wonen-welzijn en op de finalisering van het besluit van de Vlaamse Regering inzake de groepen van assistentiewoningen. De experimenten worden van nabij gevolgd. In het voorjaar van 2013 is een tussentijdse evaluatie gepland.

De evaluaties van de CAW-praktijk ter voorkoming van thuisloosheid en die van de basisbegeleidingstaken van de sociale huisvesters door het Steunpunt Ruimte zijn afgerond. Op basis van de hieruit verkregen informatie is beslist extra middelen toe te kennen voor de verruiming van de preventieve woonbegeleiding in de CAW's. De minister streeft tegen het einde van deze legislatuur en binnen de budgettaire mogelijkheden naar een structurele uitbreiding van de capaciteit voor preventieve woonbegeleiding tot een gebiedsdekkend aanbod of 60 vte's. In een eerste fase worden er 32 vte's gepland, waarvan al een deel in 2012. De minister wil de samenwerking tussen de lokale besturen, de huisvestingsactoren en de CAW's hierbij centraal stellen, en wil op (inter)gemeentelijk niveau initiatieven stimuleren die deze samenwerking ondersteunen. Het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk is gevraagd om een inventaris op te maken van goede lokale samenwerkingspraktijken en hieromtrent een ondersteuningsaanbod te ontwikkelen voor de partners op het terrein.

Samen met het beleidsdomein WSE wordt gewerkt aan een regelgevend kader voor werkwelzijnstrajecten om mensen met een medische, mentale, psychische of psychiatrische problematiek aan het werk te helpen. In juni 2011 zijn de basisprincipes van deze tijdelijke trajecten, zogenaamde W²-trajecten, vastgelegd in een conceptnota die goedgekeurd werd

door de Vlaamse Regering. In het najaar van 2011 is veelvuldig met het werkveld in dialoog getreden over W².

Om deze trajecten verder uit te werken, werden in 2011 drie werkgroepen opgestart: een eerste over de technische elementen, een tweede over de indicering van de doelgroep en een derde over W²-casemanagement welzijn.

In het najaar van 2012 zal minister Jo Vandeuren samen met de ministers bevoegd voor WSE, een volgende, meer uitgewerkte conceptnota voorleggen aan de Vlaamse Regering. De verschillende werkgroepen zetten hun werkzaamheden verder met het oog op een uitgewerkt regelgevend kader tegen 1 januari 2014. Omdat de gedragenheid van W² uiterst belangrijk is, wordt het werkveld continu bij de verdere uitwerking betrokken.

Conform het regeerakkoord is dit jaar het overleg gestart tussen Onderwijs en Welzijn inzake de positie van de internaten. Ook de regelgeving over de internaten is aan een grondige modernisering toe. De internaten moeten bij voorkeur ondergebracht worden bij één beleidsdomein, Onderwijs of Welzijn. Er is beslist om de mpi's en de opvangcentra van het gemeenschapsonderwijs onder te brengen in Welzijn en de overige internaten onder de bevoegdheid van Onderwijs te behouden. Een transitieplan dient hiervoor opgemaakt te worden. Op termijn en na een overgangsfase streeft men naar een gelijke financiering en omkadering die voor alle actoren transparant is.

Andere thema's zijn onder meer de aanpak van suicide, samenwerking met de CLB's, buitenschoolse opvang en een kader voor moeilijk schoolbaren.

Begin mei 2012 keurde de Vlaamse Regering het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen ('Vlaanderen in 2050; mensenmaat in een metropool') goed. In de wetenschap dat tegen 2050 de Vlaamse bevolking met één miljoen mensen zal aangroeien – waarvan 750.000 65-plussers – zijn er evidente linken tussen dit plan en de welzijns- en gezondheidsinfrastructuur. Samen met andere beleidsdomeinen heeft WVG gekeken welke trends er bestaan, welke uitdagingen de komende decennia (2020-2050) op ons afkomen en vooral welke repercussies deze hebben op de Vlaamse ruimte.

In het najaar van 2012 wordt de zesde staats hervorming voorbereid, die cruciaal is voor het beleidsdomein WVG. De overkomende bevoegdheidspakketten, vooral in de gezondheids- en de ouderenzorg alsook de kinderbijslag, zijn omvangrijk. Aansluitend bij het algemene kader dat de Vlaamse Regering daarvoor uittekent, wordt voor WVG een gemengde stuurgroep administratie-kabinet opgestart. Die heeft als eerste opdracht het (verder) verzamelen van informatie en het opstarten van de dialoog met de betrokken sectoren. Bijkomend zal het zaak zijn instrumenten te ontwikkelen die in elk geval de continuïteit verzekeren wanneer bevoegdheden en middelen overkomen. Tot slot is er nood aan bouwstenen voor de structurele, soms nieuwe, beleidsrichting die het beleid uit wil en kan met deze pakketten. Werkgroepen zullen ten gepaste tijde ook andere kabinetten en de stakeholders betrekken. Dat alles zal een plaats krijgen in een groenboek Staats hervorming dat de Vlaamse Regering in 2013 wil afwerken als basis voor een witboek dat de concrete beleidsacties zal vastleggen.

Binnen het beleidsdomein werd reeds in 2010 een Kennisnetwerk Europa opgericht om het toenemende belang van de Europese (en internationale) regelgevende dimensie efficiënt te kunnen aanpakken. Het Kennisnetwerk Europa is opgevat als een beleidsdomeinbreed netwerk met als kerndoelstelling het bevorderen van de kennisvergaring- en deling over Europese (en internationale) aangelegenheden.

Zo organiseerde het Kennisnetwerk in 2012 een vormingsessie voor de personeelsleden van het beleidsdomein over staatssteunregels en het nieuwe Almuniapakket. Het Almuniapakket bepaalt wat de Europese Commissie verstaat onder staatssteun voor sociale

diensten van algemeen economisch belang. Zo bepaalt het duidelijker dan voorheen dat organisaties die een maatschappelijk doel dienen hiervoor financiële compensatie mogen ontvangen, het hervormde pakket van Europese staatssteunregelgeving betreffende diensten van algemeen belang. Hiertoe werd er reeds in maart 2012 een beleidsdomeinbrede werkgroep opgericht, die de impact van dit pakket op het beleid en de regelgeving zal analyseren zodat alles in het werk kan worden gesteld om tegemoet te komen aan de Europese verplichtingen. In de komende periode zal de aandacht zich vooral toespitsen op het Almuniapakket.

1.1.3. *Beleidsaccenten 2012-2013*

– Interne en zesde staatshervorming

Er komt een omvangrijk pakket bevoegdheden over naar de gemeenschappen. Die zijn met name betekenisvol voor het gezinsbeleid, de woonzorg, de gezondheidszorg en Justitie. Alleen al de overheveling van het totale budget van de kinderbijslag hertekent het optreden als Vlaamse beleidsmakers ten gronde.

– Intersectorale samenwerking

Op alle niveaus, beleidsmatig en op het terrein is een ontschotting tussen sectoren noodzakelijk. Want enkel door de krachten te bundelen kan het beleid zorg op maat van de noden van de cliënt realiseren. De integrale jeugdhulp is een mooi staaltje van intersectoralisering. De eindbestemming is nog niet bereikt, maar de ingeslagen weg werpt toch al vruchten af. Laat de integrale jeugdhulp een inspiratiebron zijn om deze weg ook in te slaan op andere terreinen binnen het beleidsdomein, zoals onder meer in de pleegzorg. De minister roept op verder te kijken dan het eigen beleidsdomein. Werk en wonen dragen bijvoorbeeld structureel mee bij tot welzijn.

– Een meersporenaanpak

Het derde accent is dat het WVG-beleid, geconfronteerd met gelaagde problemen, nooit met pasklare, eenvoudige, eenduidige en evidente oplossingen zal kunnen volstaan. Wie wil werken aan een krachtig WVG-beleid moet altijd en onvermijdelijk een en/en-verhaal schrijven. Marktgerichte keuzes zullen hand in hand moeten gaan met meer centraal aangestuurde. Formele en informele zorg zullen tegelijkertijd uitgebouwd moeten worden. Een cliënt- en een contextgerichte aanpak zullen elkaar moeten aanvullen. En zonder de constructieve bijdrage van de partners uit de flankerende beleidsdomeinen, kan er geen sprake zijn van een krachtig WVG-beleid. Het is een uitdaging om de vruchtbare samenwerking met alle betrokken partners verder te zetten.

– De cliënt, zijn context en zijn eigen kracht.

De minister erkent de vraag in het beleidsveld om de vaak sterk probleemgerichte focus te verlaten. Hij volgt daarbij de keuze voor een krachtgerichte focus. Hij roept op een aanpak te promoten en waar te maken die resoluut vertrekt van de krachten en de mogelijkheden van cliënten en gezinnen, en deze nog versterkt. Zo'n krachtgerichte focus is ook noodzakelijk om de vermaatschappelijking van de zorg te realiseren via een concentrisch en dynamisch zorgmodel. Een concentrisch model doet eerst een appel op de zelfzorgmogelijkheden van gezinnen, eventueel aangevuld met de ondersteuningsmogelijkheden van familie, vrienden en informele netwerken (bijvoorbeeld vrijwilligers). Wanneer de krachten van een gezin en zijn context ontoereikend zijn, komt de hulp- en dienstverlening in het vizier. In de eerste plaats de reguliere zorg- en dienstverlening of de basiszorg. Pas in laatste instantie de gespecialiseerde zorg- en dienstverlening. En die aanpak wordt krachtgericht, niet probleemgericht uitgebouwd.

– ICT in de zorg

De minister verwijst naar zijn eerdere uiteenzetting hierover.

– Kwaliteit en effectiviteit

Kwaliteit en effectiviteit vormen een laatste accent. In tijden van schaarste zijn de discussie daarover en de beleidskeuzes die in deze context moeten worden gemaakt onvermijdelijk actueel en relevant. Met kwaliteit en effectiviteit bedoelt de minister een hulp- en dienstverlening die naar inhoud en organisatie ook, zelfs daar waar mogelijk, gebaseerd is op evidentie. Op het terrein stuurt hij erop aan dat hulpverleners werken met methodieken, technieken en factoren die hun werkzaamheid bewezen hebben. Zonder zich blind te staren op de valkuilen van die werkwijze. Hij neemt de bezorgdheid ter harte die in deze commissie, maar ook recent in het boek 'Identiteit' van Paul Verhaeghe, is geformuleerd. De keuze voor het evidencebased paradigma wordt door hem onder andere geassocieerd met een verloren gegaan vertrouwen in de professionaliteit van de mensen op het terrein. Minister Jo Vandeurzen wil die gedachte met nadruk nuanceren. Er is volgens hem immers geen sprake van een polariserende tegenstelling tussen evidencebased werken en de individuele keuzes die gemaakt worden in een therapeutische relatie. Ook hier geldt de noodzaak van een en-enverhaal. Zijn vertrouwen in de inzet, het engagement en deskundigheid van de terreinwerkers is en blijft zeer groot en cruciaal. Want evidencebased methodieken, technieken en factoren zijn op zich onvoldoende om een kwaliteitsvolle hulp- en dienstverlening te realiseren. Adequate hulpverlening vraagt ook een grote portie buikgevoel, en heel wat relationele vaardigheden. De minister beaamt dat het versterken van het evidencebased paradigma niet mag betekenen dat de professionals worden overspoeld met dwingende regels en indicatoren. Een dergelijke aanpak zou verlamrend zijn, zelfs contraproductief voor het waarmaken van een kwaliteitsvolle en effectieve hulp- en dienstverlening. Relationeel en evidencebased optreden staan aanvullend naast elkaar. Ze zijn beide nodig. Dus ook de aandacht voor de (beschreven) effecten van wat hulpverleners wel of niet doen. Dat is een thema dat de komende jaren zeker zal terugkeren op de beleidsagenda.

1.2. Begroting

1.2.1. Programma GA: Bestaansmiddelen

Dit programma omvat als belangrijkste begrotingsartikels een loonartikel en een werkingsartikel. Het betreft de apparaatkredieten voor het departement. De lonen worden naar boven toe aangepast met de index en naar beneden toe met de generieke besparing op de lonen in het kader van de vermindering met 6 percent vte's.

De werkingsbudgetten stijgen licht als gevolg van de generieke overheveling van een centraal budget voor de kosten voor Jobpunt Vlaanderen. Vanaf de begroting 2013 zal niet langer het Departement Bestuurszaken instaan voor de betaling van deze kosten. Het krediet wordt daarom verdeeld over de respectieve entiteiten.

Het totaal apparaatbudget voor het departement komt zo op 14,3 miljoen euro.

1.2.2. Programma GB: Provisies

Aangezien het niet altijd mogelijk is om bij de opmaak van de begroting alle budgetten op een gedetailleerde wijze toe te wijzen aan de verschillende begrotingsartikels wordt een beperkt aantal provisieën aangelegd. Het gaat om een eerste provisie voor de uitvoering van specifieke projecten, voornamelijk voor projecten in het kader van Flanders' Care, en wonen-welzijn (1,6 miljoen euro) en een provisie voor de uitvoering van een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid (1,1 miljoen euro).

Een tweede provisie betreft de uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord. Enerzijds betreft dit nog budget voor de uitvoering van VIA 3 (5,7 miljoen euro). Maar het grootste budget dient voor de uitvoering van VIA 4. Het intersectorale deel bedraagt 81,1 miljoen euro op deze post. Voor de andere maatregelen uit het akkoord werden er bij de verschillende sectoren middelen opgenomen. Dit is het geval voor de uitbreiding en de sectorale maatregelen. De middelen worden initieel als provisioneel krediet ingeschreven en in de loop van het jaar toegewezen aan de specifieke basisallocaties.

1.2.3. Programma GC: Algemeen welzijnswerk

Het programma GC Algemeen welzijnswerk omvat de begrotingsartikels voor armoedebestrijding en samenlevingsopbouw, vrijwilligerswerk, welzijnswerk, integrale jeugdhulp, beleidsontwikkeling en ondersteuning, en de dotaties aan VIPA en CICOV.

Het artikel 'Beleidsontwikkeling en Ondersteuning' bedraagt 1,3 miljoen euro. Dit artikel omvat budgetten voor communicatie, studies, wetenschappelijk onderzoek, adviesraden en het Steunpunt. In vergelijking met 2012 wijzigt het budget door terugzetting van bij de tweede begrotingscontrole van 2012 vrijgemaakte extra middelen voor de verdere uitvoering van Flanders' Care. Deze middelen worden in 2013 terug opgenomen in de daartoe bestemde provisie. Als gevolg hiervan daalt het budget met 150.000 euro.

Het betaalbudget kent een vergelijkbare evolutie en wordt verder aangepast aan de behoefte aan betaalkredieten. Het budget voor armoedebestrijding en samenlevingsopbouw bedraagt 14,450 miljoen euro. Het budget voor vrijwilligerswerk bedraagt 1,729 miljoen euro en blijft ongewijzigd in vergelijking met 2012. Het krediet wordt voor het overgrote deel, zijnde 1,47 miljoen euro, besteed aan subsidies aan de erkende autonome vrijwilligersorganisaties.

Het budget voor welzijnswerk bedraagt zoals reeds vermeld 96,928 miljoen euro. De kredieten op dit begrotingsartikel hebben verschillende wijzigingen ondergaan ten opzichte van het vorige jaar. Vanuit het artikel 'Armoedebestrijding en samenlevingsopbouw' (artikel GB0/IGC-D-2-B/WT) is 231.000 euro overgedragen voor de subsidie aan Fara vzw. De middelen werden ook aangepast aan de evolutie van de gezondheidsindex ten bedrage van 267.000 euro, en van de anciënniteit ten bedrage van 198.000 euro.

Daarnaast heeft de minister door een interne optimalisatie van zijn budgetten in de begroting 2013 1,5 miljoen euro bijkomend krediet opgenomen voor preventieve woonbegeleiding, en werd 500.000 euro voor inclusieve ondersteuning voor personen met een handicap vrijgemaakt. Vanaf maart wordt dit uitgegeven; eerst komt er een nulmeting.

Het budget voor de uitvoering van het VIA-akkoord bedraagt op deze post 7,33 miljoen euro.

Aanvullend op het reeds besproken provisioneel krediet voor de uitvoering van het VIA-akkoord, wordt op dit begrotingsartikel een deel van de kredieten opgenomen voor de uitvoering van VIA 4. Het zijn de middelen die rechtstreeks via subsidie kunnen toegekend worden. Het betreft de subsidie voor de functieclassificatie van 510.000 euro en een subsidie aan Verso voor de managementondersteuning van de kleinere voorzieningen voor 274.000 euro. Ook de subsidies voor de tweede pensioenpijler uit de Vlaamse intersectorale akkoorden in de private en de publieke sector worden op deze post voorzien.

Het budget voor integrale jeugdhulp bedraagt 759.000 euro. Het budget wijzigt ten opzichte van 2012 enkel vanwege de index en het afstemmen van de betaalkalender op de betaalbehoeften.

De diverse artikelen over interne stromen betreffen de dotaties aan de diverse instellingen, en worden verderop bij deze instellingen zelf besproken.

1.2.4. Programma GA: Bestaansmiddelen – Zorginspectie

Dit programma omvat een loonartikel en een werkingsartikel. Het betreft de apparaatkredieten voor de IVA Zorginspectie. Het budget wordt aangepast aan de index, en naar beneden toe met de generieke besparing op de lonen in het kader van de vermindering met zes percent vte's. Tevens wordt ook hier een extra budget vrijgemaakt als gevolg van de generieke overheveling van een centraal budget voor de kosten voor Jobpunt Vlaanderen. Het totaal apparaatbudget voor IVA Zorginspectie komt zo op 6,6 miljoen euro.

1.2.5. Programma GA: Bestaansmiddelen – Agentschap Jongerenwelzijn

Dit programma omvat een loonartikel en een werkingsartikel. Het betreft de apparaatkredieten voor de IVA Jongerenwelzijn. Het budget wordt aangepast met de index, en naar beneden toe met de generieke besparing op de lonen in het kader van de vermindering met 6 percent vte's. Tevens wordt ook hier een extra budget voorzien als gevolg van de generieke overheveling van een centraal budget voor de kosten voor Jobpunt Vlaanderen. Het totaal apparaatbudget voor IVA Jongerenwelzijn komt zo op 65,6 miljoen euro.

1.2.6. Entiteit IVA Fonds Jongerenwelzijn

De totale ontvangsten en uitgaven van het Fonds Jongerenwelzijn bedragen 366,5 miljoen euro. De belangrijkste post, subsidiëring van de erkende voorzieningen, pleegzorg, gelijkgestelde voorzieningen, projectmatige initiatieven en wetenschappelijk onderzoek (artikel 3400) bedraagt 340,4 miljoen euro. Dit is een stijging met 5,9 miljoen euro in vergelijking met 2012, en is te verklaren door een vermeerdering met 954.000 euro ingevolge de index voor lonen, een vermeerdering met 1,2 miljoen euro voor pleegplaatsingen, internationaalplaatsingen en preventieve sociale actie, een vermeerdering met 1,6 miljoen euro voor de weddedrift in de private voorzieningen, en een bijkomend budget van 2,1 miljoen euro in kader van het VIA 4-akkoord. De investeringsdotatie blijft constant op 8,4 miljoen euro.

1.2.7. Programma GA: Bestaansmiddelen – Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid

Dit programma omvat een loonartikel en een werkingsartikel. Het betreft de apparaatkredieten voor de IVA Zorg en Gezondheid. Het budget wijzigt vooral door de aanpassing aan de index, en naar beneden toe met de generieke besparing op de lonen in het kader van de vermindering met zes percent vte's. Tevens wordt ook hier een extra budget vrijgemaakt als gevolg van de generieke overheveling van een centraal budget voor de kosten voor Jobpunt Vlaanderen. Het totaal apparaatbudget voor IVA Zorg en Gezondheid komt zo op 13,5 miljoen euro.

1.2.8. Programma GD: Gezondheidsbeleid en zorgbeleid voor gezinnen en ouderen

Het budget voor zorg en gezondheidsbeleid algemeen bedraagt tien miljoen euro. Deze bassiallocatie omvat een aantal uitgaven die themaoverschrijdend zijn of niet rechtstreeks aanleunen bij een van de inhoudelijke thema's van de beleidsbrief.

Themaoverschrijdende uitgaven zijn uitgaven voor communicatie, voor wetenschappelijk onderzoek, voor adviesverlening en ondersteuning, voor epidemiologisch onderzoek, gegevensverzameling, het gezondheids- en welzijnsinformatiesysteem en ICT-projecten en voor algemene klantgerelateerde uitgaven. Daarnaast worden hier ook de middelen opgenomen voor de uitvoering van het sociaal akkoord en voor de verdeling van de opbrengsten van de Nationale Loterij.

Het budget stijgt op dit artikel met 152.000 euro. Dat heeft vooral te maken met de overheveling van 223.000 euro naar aanleiding van DAC-regularisaties en het terugzetten van

eenmalig overgehevelde budgetten in 2012 ten belope van 86.000 euro. Het betaalbudget wordt gezet op de geraamde behoeften voor 2013.

Het budget voor beleid eerstelijnsgezondheidszorg bedraagt vijf miljoen euro. Het budget wijzigt licht met 94.000 euro vanwege het toekennen van de loonindex. Het betaalbudget wordt conform de betaalbehoeften gezet.

Het budget voor beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg bedraagt 68,8 miljoen euro. De wijzigingen in dit budget worden verklaard door ten eerste een toename met 228.000 euro vanwege het toekennen van een loonindex; ten tweede een extra budget van 273.000 euro voor de weddedrift in de cgg's; ten derde wordt 75.000 euro overgeheveld naar het artikel 'Thuis-ouderenzorgbeleid' (GE0/1GD-D-2-F/WT) voor de reguliere verankering van de vijf dagverzorgingscentra voor palliatieve verzorging; ten vierde wordt 374.000 euro overgeheveld van het artikel 'Preventief gezondheidsbeleid' (GE0/1GD-D-2-E/WT) voor de uitbreiding van de alcohol- en drugpreventiewerkers in de cgg-sector. Tot slot vermindert het krediet met 99.000 euro door het terugzetten van een eenmalig toegekend budget.

Het budget voor preventief gezondheidsbeleid bedraagt 42,6 miljoen euro. Op dit begrotingsartikel worden vooral de initiatieven gesubsidieerd in uitvoering van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid die hoofdzakelijk betrekking hebben op de preventie van en bij niet overdraagbare aandoeningen. Het gaat om de Logo's, partnerorganisaties, organisaties met terreinwerking en facultatieve subsidies. Het betreft een totaal budget van 29,9 miljoen euro.

Om een verdere evolutie te bewerkstelligen in de actieplannen in het kader van de diverse gezondheidsdoelstellingen wordt het budget verhoogd met 730.000 euro.

De tweede grootste post op dit artikel betreft het budget voor vaccinatie. Er is een budget op dit begrotingsartikel van 10,9 miljoen euro.

Voor het uitvoeren van het actieplan naar aanleiding van de vernieuwde gezondheidsdoelstelling Vaccinaties 2012-2020 wordt voor 2013 een bedrag vrijgemaakt van 844.000 euro, deels op dit artikel en op artikel GE0/1GD-D-4-E/WT.

De middelen van dit begrotingsartikel worden tevens gebruikt in de strijd tegen tuberculose. Tuberculose is een infectieziekte die traag evolueert en waarvoor een langdurige behandeling vereist is. Tuberculose komt meer voor bij bepaalde risicogroepen, bijvoorbeeld bij personen die afkomstig zijn uit landen waar deze ziekte nog veel voorkomt. Om het verspreiden van tuberculose onder de bevolking te voorkomen, is het belangrijk om ze vroegtijdig op te sporen en te behandelen. Het budget voor 2013 bedraagt 1,2 miljoen euro.

In het algemeen wijzigt dit budget nog ten gevolge van de aanpassing aan de index ten belope van 561.000 euro, een overheveling van 374.000 euro naar het begrotingsartikel 'Beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg' (GE0/1GD-D-2-C/WT) voor de uitbreiding van de alcohol- en drugpreventiewerkers in de cgg-sector, en de terugzetting van een eenmalige overheveling van 21.000 euro.

Het budget voor thuis- en ouderenzorgbeleid bedraagt 677,8 miljoen euro. Het oorspronkelijke begrotingsartikel wordt uitgesplitst in een artikel voor het thuis- en ouderenzorgbeleid (GE0/1GD-D-2-F/WT) en een artikel specifiek voor het ouderenzorgbeleid (GE0/1GD-D-2-H/WT).

Op dit begrotingsartikel worden een aantal woonzorgvoorzieningen en -verenigingen gesubsidieerd. Het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 zorgt voor een wetgevend kader voor deze voorzieningen en verenigingen. Deze voorzieningen dragen ertoe bij dat mensen

zo lang mogelijk in de eigen vertrouwde woning en woonomgeving kunnen blijven wonen: diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg, diensten voor logistieke hulp, diensten voor oppashulp, diensten voor maatschappelijk werk van het ziekenfonds, lokale en regionale dienstencentra, diensten voor gastopvang, dagverzorgingscentra en centra voor kortverblijf, en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers.

Het budget neemt toe op dit artikel. Dit wordt verklaard door ten eerste de evolutie van de index ten bedrage van 1.886.000 euro. Ten tweede worden enkele overdrachten van budgetten van en naar dit artikel doorgevoerd. Zo wordt een budget overgeheveld vanuit Kind en Gezin voor de meerlingenhulp. Een budget wordt overgeheveld voor de reguliere verankering van de vijf dagverzorgingscentra voor palliatieve verzorging. Voorts wordt 65.000 euro aan eenmalige overhevelingen teruggedraaid. Ten derde wordt het budget conform vorig jaar verhoogd met een toename ten belope van 2,5 percent. Tevens worden extra budgetten in het kader van het VIA 4-akkoord toegekend.

Het budget 2013 voor de subsidiëring van de animatiewerking en de regularisatie van de DAC-statuten vormt hierin het grootste aandeel en bedraagt 43,9 miljoen euro. Dat is een toename met 873.000 euro vanwege de voorziene aangroei van het aantal erkende woongelegenheden in de gesubsidieerde woonzorgcentra en centra voor kortverblijf.

Ook op deze post worden de bijkomende serviceflats (private en openbare projecten) met de BEVAK-formule gebudgetteerd. Voor de private projecten is in 2013 geen vastleggingsbudget vereist. Het vereiste betaalbudget voor de lopende private projecten bedraagt 103.000 euro. Op basis van de geactualiseerde planning is er voor 2013 voor bijkomende openbare projecten een extra vastleggingsbudget vereist van 3,7 miljoen euro. Hierdoor komt het totale vastleggingsbudget op 7,6 miljoen euro. Het vereiste betaalbudget voor de lopende projecten bedraagt in totaal 1,4 miljoen euro. Tot slot zit op deze post nog het krediet voor het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en de negen regionale expertisecentra, voor een bedrag van 1,1 miljoen euro.

1.2.9. VIPA

De totale ontvangsten en uitgaven van VIPA evolueren van 194 miljoen euro in 2012 naar 244,6 miljoen euro in 2013. De beschikbaarheidsvergoedingen in het kader van de dotatie van de alternatieve financiering nemen toe van 91,2 miljoen euro naar 146 miljoen euro. De toename van deze beschikbaarheidsvergoedingen met 54,8 miljoen euro is een logisch gevolg van de genomen beslissingen inzake extra principiële akkoorden in de jaren daarvoor. Het betreft de beschikbaarheidsvergoedingen voor de voorzieningen die reeds een bevel van aanvang hebben gegeven of nog een bevel van aanvang moeten geven dit jaar. Het totaal aan verleende principieel akkoorden dat hiertegenover staat, bedraagt ongeveer 1,8 miljard euro.

Door de overschakeling op de alternatieve financiering voor de sector van de verzorgingsvoorzieningen, ouderen- en thuiszorgvoorzieningen en gehandicaptenvoorzieningen zijn er op termijn minder vastleggingskredieten nodig voor de klassieke financiering en meer voor de alternatieve financiering.

Het vastleggingskrediet van de klassieke financiering daalt van 71 miljoen euro naar 45 miljoen euro. De betaalkredieten van de klassieke financiering nemen af van 75,5 miljoen euro naar 45 miljoen euro. De werkingsdotatie neemt toe met 50 duizend euro en bedraagt 118 duizend euro, dit om de studie- en onderzoeksopdrachten te kunnen financieren.

1.2.10. Entiteit IVA Vlaams Zorgfonds

Het Vlaams Zorgfonds kent een totaal ontvangst- en uitgavenvolume van 356 miljoen euro. De inkomsten uit beleggingen en de ledenbijdragen blijven op ongeveer een zelfde

niveau als in 2012 en worden geraamd op 30,8 miljoen euro, respectievelijk 103,6 miljoen euro.

De dotatie aan het Vlaams Zorgfonds (GB0/IGD-D-2-Z/WT) komt op 215,8 miljoen euro, wat een toename met 14,87 miljoen euro inhoudt. Deze toename is noodzakelijk om de toename van het aantal tenlastenemingen op te vangen. De uitgaven voor tenlastenemingen 2013 worden geraamd op 332 miljoen euro. Er wordt uitgegaan van een stijgingspercentage van de mantel- en thuiszorg met vijf percent. De toename van het aantal bedden in de residentiële zorg wordt op meer dan 1800 eenheden verrekend. Daaraan gekoppeld nemen ook de uitgaven voor vergoeding voor indicatiestellers toe. Het reservefonds blijft ongewijzigd: 898,5 miljoen euro.

1.2.11. Kind en Gezin

De totale ontvangsten en uitgaven van Kind en Gezin bedragen 695,3 miljoen euro. In 2013 wordt er net zoals in 2012 voorzien in een opname uit het reservefonds voor een bedrag van 5,6 miljoen euro.

De financiële bijdragen van de gezinnen aan kinderopvang en adoptie bedragen in 2012 152 miljoen euro. Dit is een lichte toename in vergelijking met 2012, vooral door een toename van de gemiddelde financiële bijdrage van de gezinnen, het op kruissnelheid komen van de nieuwe plaatsen opgestart in 2012 alsook door de opstart van bijkomende plaatsen in 2013.

De belangrijkste ontvangst van Kind en Gezin is de dotatie ten bedrage van 502 miljoen euro. De dotatie aan Kind en Gezin is in vergelijking met de tweede begrotingscontrole 2012 toegenomen met 8,9 miljoen euro: ten eerste een toename met 1,2 miljoen euro voor de indexerings- en 390.000 euro voor weddedrift; ten tweede diverse kredietoverhevelingen. Ten derde wordt het apparaatsbudget van Kind en Gezin verminderd met 249.000 euro in het kader van de generieke besparing van 6 percent vte's. Tot slot wordt een bedrag van 7,6 miljoen euro toegevoegd aan de dotatie.

1.2.12. VAPH

De ontvangsten en uitgaven van het VAPH zijn begroot op 1,375 miljard euro. De voornaamste begrotingspost omvat de werkingsdotatie aan het VAPH. Zij bedraagt 1,337 miljard euro.

De totale stijging van de werkingsdotatie van het VAPH bedraagt 44,1 miljoen euro. Deze aangroei is voornamelijk opgebouwd uit de inschuif van kredieten van het VIA 4-akkoord ter waarde van 17,75 miljoen euro, een extra uitbreidingsbudget van 10 miljoen euro, een indexdotatie voor lonen van 3,38 miljoen euro, en middelen betreffende de weddedrift voor de gesubsidieerde sector (8,5 miljoen euro) en voor de opvang van het tewerkstellingseffect van het eerste VIA-akkoord gekoppeld aan het beter aansluiten van het historisch kader binnen de residentiële sector bij het maximaal subsidieerbare kader (979.000 euro).

Diverse andere aanpassingen zijn: de terugzetting van een eenmalige doorstorting naar het Zorgfonds voor 4 miljoen euro en de transfer van het inclusiebudget van 500.000 euro naar de sector van de CAW's.

1.2.13. OPZ Geel en OPZC Rekem

De twee Vlaamse openbare psychiatrische ziekenhuizen, in Rekem en Geel, ontvangen – net zoals alle andere psychiatrische ziekenhuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen – een federale ziekenhuisfinanciering.

De Vlaamse begroting voorziet echter in een dotatie ter financiering van de personeelskosten die voortvloeien uit de door de Vlaamse overheid afgesloten sectorale akkoorden. De dotatie bedraagt voor OPZC Geel 6,6 miljoen euro en voor OPZC Rekem 7,1 miljoen euro. Er zijn enkel wijzigingen door indexatie, de verdeling van het centrale budget van Jobpunt Vlaanderen en de bijdrage aan de Pool der Parastatalen.

2. Algemene bespreking

2.1. *Uiteenzetting door mevrouw Mieke Vogels*

Mevrouw *Mieke Vogels* geeft in eerste instantie algemene opmerkingen met betrekking tot de omgevingsanalyse die als basis voor de beleidsbrief dient. Hoewel ze het eens is met de vaststelling dat de individualisering zich doorzet, ziet de spreker toch een onderstroom die daar ook tegen ingaat, maar de Vlaamse Regering en minister Vandeurzen in het bijzonder doen dat te weinig. Initiatieven van onder uit die bijvoorbeeld het minder individueel en meer collectief wonen willen stimuleren, krijgen niet de steun die ze verdienen en worden telkens weer in de individualistische erkenningprocessen gedreven. De beleidsbrief vermeldt kort Abbeyfield in het kader van VIPA, terwijl de mensen van het project laten weten dat samenwerken met de overheid moeizaam verloopt.

Volgens de beleidsbrief treft armoede vooral senioren, hoewel het duidelijk is dat armoede onder senioren net afneemt maar bij jongeren en kinderen sterk toeneemt. De Huizen van het Kind moeten de armoede bestrijden. Het is de spreker onduidelijk hoe dat zal verlopen. Aangezien er geen extra middelen voor zijn vrijgemaakt in de begroting voor 2012 en voor 2013, is het onduidelijk hoe de Huizen van het Kind gerealiseerd moeten worden. Het lid veronderstelt dat veel afhangt van de initiatieven van de lokale besturen, maar waar de kinderarmoede het grootst is, namelijk in de steden, zijn het minst middelen beschikbaar.

Minister Lieten had het in haar beleidsbrief over de extra middelen die worden geïnvesteerd in personen met een handicap en inkomensgebonden kinderopvang, en dit als speerpunten in de bestrijding van armoede. De gemeenschapsinternaten, waar allicht de meeste kansarme kinderen met een handicap terecht komen, kunnen van die extra middelen geen gebruik maken, zo blijkt. Het lid noemt dat een mattheuseffect in de begroting.

Hetzelfde geldt volgens mevrouw Mieke Vogels voor de IKG-middelen. Ze twijfelt eraan of die wel terecht komen in de regio's waar de grootste kansarmoede heerst. Waar minister Lieten sterk wil inzetten op een armoedetoets bij besluitvorming of decreten, ziet de spreker meer heil in een armoedetoets na uitvoering van beide. Ze meent dat het mattheuseffect dan zichtbaar zou worden.

De omgevingsanalyse zoomt te weinig in op het verschil tussen de stedelijke en landelijke realiteit, terwijl dat steeds groter blijkt te worden. Er zijn ook andere instrumenten nodig om die verschillende realiteiten te benaderen. Uit de beleidsbrief van minister Lieten onthoudt mevrouw Mieke Vogels als speerpunt van armoedebestrijding de wijkgezondheidscentra. Die zouden tot de bevoegdheidsfeer van minister Vandeurzen moeten behoren, maar daar wordt er niet over gerept.

Er worden kwaliteitscriteria opgezet voor de samenwerking op de eerste lijn. Gebeurt dat op basis van de behoefte aan meer huisartsen? Of bemoeilijkt dat de reeds moeizame samenwerking op de eerste lijn nog meer? Om welke soort van criteria gaat het, en staan daar ook middelen tegenover? Dat is belangrijk omdat het de drempel voor de wijkgezondheidscentra zou kunnen verhogen.

De beleidsbrief en begroting zijn de laatste volledige in de lopende regeerperiode. Daarin zouden veranderingen verankerd moeten worden. De vermaatschappelijking van de zorg

is in die legislatuur geïntroduceerd en dat keert terug in de beleidsbrief. Het is een kwetsbaar begrip dat, slecht uitgevoerd, synoniem kan zijn van ‘Trek je plan!’. Tegelijk biedt het perspectief op versterking van de persoonlijke netwerken rond mensen die zorg behoeven. Het lid kan uit de beleidsbrief niet echt afleiden welke van beide opvattingen geldt.

Bij analyse van de punten waar de kwetsbaarheid het grootst is en een versterking van de context het meest nodig, is de indruk niet positief. In de bijzondere jeugdzorg komen de meest kwetsbare jongeren terecht. De toegangspoort zit echter verstrikt in protocollen en dossierbeheerders. Nog voor het ontwerp van decreet betreffende de integrale jeugdhulp is goedgekeurd, wordt op het terrein al van mensen gevraagd te beslissen of ze ingeschakeld willen worden in het comité voor de uitvoering van de dossiers inzake maatschappelijke noodzaak, de indicatieteams of de jeugdhulpverlening. Een dossier kan pas aan het comité Maatschappelijke Noodzaak worden doorgespeeld, na een schriftelijke teambeslissing in een rechtstreeks toegankelijke vorm van jeugdhulp zoals CLB of CAW. Die zijn daar niet klaar voor, benadrukt mevrouw Mieke Vogels. Er zijn al formulieren die moeten worden ingevuld als basis voor de vermelde teambespreking om dan na beslissing het dossier aan het comité Maatschappelijke Noodzaak door te geven. Er is ook toegegeven dat bij het bepalen van het aantal medewerkers voor die comités, er geen rekening is gehouden met de 700 meldingen die via het parket naar de bemiddelingscommissie gaan en die ook in het comité Maatschappelijke Noodzaak moeten terechtkomen. Als een dossier via de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp bij het comité Maatschappelijke Noodzaak terechtkomt, kan trajectbegeleiding niet. Mevrouw Mieke Vogels ziet niet in hoe kwetsbare individuen in dit kluwen zo snel mogelijk bij bijzondere jeugdzorg zullen terechtkomen. Het geheel is verwarrend. Er is geen tijd voor contextbegeleiding.

Hoe passen cliëntoverleg, Eigen Kracht-conferenties en het Columbusproject in de nieuwe toegangspoort? Wie moet bijvoorbeeld opdracht geven om een Eigen Kracht-conferentie op te zetten?

De minister vindt zelf dat men naar een evenwicht moet zoeken tussen het streven naar evidencebased denken en de vrijheid en creativiteit van de individuele hulpverlener om een hulpverleningsproces en bijgevolg een vertrouwensproces op te starten. Dat kan volgens mevrouw Mieke Vogels niet door een formulier in te vullen dat vervolgens gelinkt wordt met één van de talrijke ICT-programma's en processen. Waar komt het belang van de betrokken jongere aan de orde? Waar zit die vermaatschappelijking van de zorg dan?

ICT moet ingeschakeld worden voor registratie of ter verduidelijking nadat de hulpverlener zijn werk heeft gedaan en niet als intrede in het systeem. De hulpverlener moet voldoende vertrouwen krijgen om een hulpverleningsproces op te zetten. Dat idee wordt teniet gedaan door de complexe werking van de toegangspoort. Mevrouw Mieke Vogels drukt de minister op het hart dat het systeem zo niet kan werken en dat steeds meer uitgebluste medewerkers zich zullen melden.

De term transitie vormt een rode draad door het beleid van de minister. Mevrouw Mieke Vogels vindt het tijd om knopen door te hakken. De veranderingsprocessen naar vermaatschappelijking, meer vraaggestuurde werking en persoonsgebondenheid in de sector van de personen met een handicap zijn eigenlijk beslist in 2001. In de jaren die daarop volgden, is men van het ene experiment in het andere verzeild en is de transparantie nihil omdat alle experimenten naast elkaar zijn blijven bestaan. Na PAB en PGB is er DIO. De DIO's zijn een apart experiment dat aanvankelijk vanaf 1 januari 2013 veralgemeend zou worden naar alle vormen van begeleid wonen, maar zo blijkt nog onderwerp uitmaakt van verder onderzoek. Er komt bijgevolg geen veralgemening en het concept blijft bestaan tot 2014. De multifunctionele centra worden geëvalueerd en eventueel verlengd. Er is een kluwen van experimenten en projecten terwijl de basis van de gehandicaptenzorg blijft werken zoals vroeger. Volgens het lid worden de bijkomende middelen verdeeld volgens een heel nieuw systeem dat haaks staat op de vermaatschappelijking van de zorg: de regio-

nale prioriteitencommissies. Ze werken op basis van formulieren en geven alleen middelen als het netwerk van de betrokkenen volkomen afgebrokkeld is. Mevrouw Mieke Vogels hamert erop dat de middelen moeten worden ingezet op het versterken van dat netwerk.

De wachtlijsten voor personen met een handicap zijn langer dan ooit. Ook dat is een indicatie dat er dringend knopen moeten worden doorgehakt. De beleidsbrief vermeldt dat er in het kader van de integrale jeugdhulp een commissie is opgericht om de toegangspoort uit te breiden voor de volwassenen, wat neerkomt op nieuwe protocollen en formulieren. In de plaats daarvan moet men nagaan wat mensen nog kunnen en wat nog de kracht van hun netwerk is in de plaats van te registreren en op formulieren allerhande in te vullen wat iemand niet meer kan.

Van de heer Jean-Pierre Van Baelen, veranderingsmanager Ondersteuningsbeleid personen met een handicap, leerde het lid dat er begin 2013 een ontwerp van decreet moet zijn om knopen door te hakken (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1806/1). Zo niet, weet ook hij niet meer hoe het verder moet. Is de minister van plan begin 2013 een ontwerp van decreet in te dienen? De verandering zou dan kunnen ingaan op 1 januari 2014.

De verandering in de kinderopvang is decretaal verankerd, en zal ingaan uiterlijk bij de start van de volgende legislatuur. Mevrouw Mieke Vogels vraagt hoe de minister dat zal voorbereiden? De zelfstandige kinderopvangsector dreigt niet voorbereid te zijn op de ene vergunning voor alle kinderopvangvormen. Het lid suggereert de middelen voor IKG uitsluitend in te zetten om de zelfstandige sector voor te bereiden. In het bestaande systeem met ingewikkelde regels gaan IKG-middelen steeds minder naar de zelfstandige kinderopvang en steeds meer naar vzw's, GO! of gemeenten die in kinderopvang investeren en al inkomensgebonden bijdragen aanrekenen. Door de IKG-middelen krijgen ze een extra subsidie.

Mevrouw Mieke Vogels wil graag weten hoeveel kinderopvangplaatsen op honderd er gerealiseerd zijn voor kinderen jonger dan drie jaar.

In het kader van het ouderenbeleid is er het Woonzorgdecreet van 19 maart 2009. Hoe ziet de minister de rol van de lokale besturen in de uitbouwen van ouderenzorg? Mevrouw Mieke Vogels stelt de vraag of het beleid ouderen moet aansporen zo lang mogelijk in de eigen woning te blijven wonen of zo lang mogelijk in de eigen buurt. Uit onderzoeken blijkt dat veel ouderen in veel te grote en gebrekkig onderhouden huizen wonen. Ze investeren niet meer in hun huis waardoor de energiefactuur torenhoog is. Tegelijk neemt de woningnood in Vlaanderen alsmaar toe. Er is een onderzoek van de KU Leuven over de onderbesteding van grote woningen in het kader van de vergrijzing. In sommige wijken blijkt 70 procent van de woningen onderbenut. Mevrouw Mieke Vogels ziet twee opties: renovatie en aanpassingen subsidiëren of premies geven voor wie bereid is te verhuizen naar een kleiner en beter aangepast huis, zoals onder meer in Denemarken gebeurt. Zij meent dat het wenselijk is voor de optie 'zo lang mogelijk in de eigen buurt' te gaan.

Het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming moest in juni 2012 dringend goedgekeurd worden, maar is uiteindelijk 'on hold' gezet. De maximumfactuur voor de thuiszorg is nog niet in uitvoering en de bedragen van de Vlaamse zorgverzekering worden niet opgetrokken. Men gaat daar licht overheen, vindt het lid. Wanneer wordt het debat gevoerd over de over te hevelen bevoegdheden in het kader van de zesde staatshervorming? Daar zit de link met kinderbijslag, ouderenzorg of tegemoetkoming aan bejaarden. Dat kan de bedoelde sociale bescherming deels gestalte geven. De kracht van verandering moet ingebed zijn in de samenleving, en er is derhalve een maatschappelijk debat nodig.

Het VIA-akkoord wordt verder uitgevoerd. Er is in een tweede pensioenpijler voor de publieke sector voorzien. Dat geldt daarvoor staat op een rekening van de VVSG. Wanneer

wordt dat doorgegeven aan de betrokken sectoren zoals kinderopvang, gehandicaptenzorg en bijzondere jeugdzorg? Ze hebben er recht op in uitvoering van het VIA-akkoord.

2.2. *Uiteenzetting door mevrouw Helga Stevens*

Mevrouw *Helga Stevens* stelt dat de beleidsbrief op de instemming van de N-VA-fractie kan rekenen. Het is de vertaling van de intenties van het regeerakkoord en de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009-2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 191/1).

Ook N-VA betreurt dat het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming on hold is gezet, maar kan begrip opbrengen voor de beslissing in het licht van de economische beproevingen en het enorme belang van een begroting in evenwicht. Vlaanderen moet de tering naar de nering zetten. Het volledig nieuwe sociaal beleid met kindpremie zou alleen mogelijk geweest zijn mits besnoeiingen in de groeibevorderende maatregelen of belastingverhoging. N-VA vindt het positief dat de Vlaamse Regering die optie niet heeft genomen. Kinderen en kleinkinderen met zo weinig mogelijk schuld opzadelen, is de beste kindpremie. Dat vergt ook langetermijndenken. Het stemt tevreden dat de voorbereiding van de implementatie van de zorgverzekering en de kindpremie verder wordt bekeken. Ook aan de maximumfactuur voor de thuiszorg wordt doorgewerkt. Uitsstel is geen afstel. De Vlaamse hospitalisatieverzekering en de maximumfactuur in de residentiële thuiszorg moeten ook op punt gesteld worden zodat ze in het decreet verankerd kunnen worden.

Tijdens dit parlementair jaar zal gefocust worden op de uitvoeringsbesluiten bij het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om de combinatie van arbeid en gezin gemakkelijker te maken. Zo is een goed georganiseerde kinderopvangsector cruciaal voor onder meer alleenstaanden die toch actief willen blijven. N-VA is ook blij met de inspanningen die in de beleidsbrief vermeld staan, de uitbreiding van kinderopvangplaatsen en de investering daarin. Naast kwaliteit van de plaatsen is ook de kwantiteit van belang, oppert mevrouw Helga Stevens. De intentie van de minister om de kinderopvang binnen de marges van het decreet uit te rollen in Brussel en de Vlaamse Rand, is voor N-VA belangrijk.

Op initiatief van het Vlaams Parlement worden ook stappen gezet inzake adoptie. Het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen hertekent de sector van de interlandelijke adoptie. Met de installatie van een realistisch instroombeheer moet de procedure versoepeld worden. Ook voor de binnenlandse adoptie staat een en ander op de agenda. De N-VA-fractie is benieuwd naar de conceptnota ter zake. Het lid informeert naar de timing.

Het toekomstige decreet betreffende de integrale jeugdhulp zal een niet te miskennen invloed op de hele sector uitoefenen, meent mevrouw Helga Stevens. Naast een nieuwe toegangspoort moet het nieuwe decreet ook zorgen voor de vermaatschappelijking van de jeugdhulp en een belangrijke uitbreiding in de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. De fractie is benieuwd naar het proefproject dat wordt opgezet.

Ook in de gemeenschapsinstellingen komt er een uitbreiding met veertig nieuwe plaatsen voor jongens in Wingene. De zoektocht naar een nieuwe meisjescampus in de buurt van Antwerpen loopt ook. Beide initiatieven krijgen de steun van N-VA. De spreekster hoopt dat de minister rekening houdt met het rapport van de zorginspectie in zijn toekomstige beleid.

Ook op het vlak van de pleegzorg nam het Vlaams Parlement het voortouw. Het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg moet medio 2013 uitgerold worden. De uitvoeringsbesluiten mogen derhalve niet lang meer uitblijven. Een grondige vereenvoudiging van het landschap, betere kwaliteitsbewaking en meer mogelijkheden voor

de combinatie van pleegzorg en andere vormen van hulpverlening zijn de pijlers van het decreet.

2012 bracht ook veranderingen in de sector van de personen met een handicap. Er is één databank ingesteld voor de zorg in natura en PAB. Het concept van de multifunctionele centra werd verder uitgewerkt. De intersectorale toegangspoort wordt verder voorbereid via een simulatie voor inschrijving en de zorgregie is hervormd. Die veranderingen moeten in 2013 verder doorgevoerd worden en geëvalueerd, stelt het lid. De verdere uitwerking van de zorgregie verdient daarbij alle aandacht. Eind 2012 zou het zorgzwaarte-instrument voor meerderjarigen gevalideerd en geconsolideerd moeten zijn. N-VA is benieuwd naar de verdere timing voor het zorgzwaarte-instrument voor minderjarigen. Dat dossier loopt al lang en men verwacht concrete resultaten.

De beleidsbrief maakt melding van achttien zorgvernieuwingsprojecten die in een definitieve fase komen. In het najaar wordt beoordeeld welke kunnen worden voortgezet, welke stopgezet en welke structureel gekaderd worden. Aan de hand van welke criteria gebeurt die beoordeling?

In het uitbreidingsbeleid voor 2013 is de verdeling van de middelen niet duidelijk. Voor persoonsvolgende financieringssystemen is in hetzelfde budget voorzien. Valt de onderverdeling in persoonsvolgende convenants en PAB weg? Hoe wordt dan de autonomie van de zorgvrager verzekerd?

Mevrouw Helga Stevens mist in de beleidsbrief de omslag naar persoonsvolgende budgetten zoals omschreven in de visie en uitgangspunten van *Perspectief 2020*. Dat moet personen met een handicap de keuze bieden tussen zorg in natura, een cashbudget of een combinatie. Of is de minister van plan dat te implementeren in de periode 2013-2014? Het lijkt het lid hoe dan ook belangrijk al een begin te maken met de plannen. Is de minister bereid zijn engagement uit te spreken om dat grote werk tot een goed einde te brengen?

N-VA is blij met de samenwerking die wordt uitgebouwd voor uitwisseling van informatie tussen diverse partners. Verder is de toegankelijkheid van de welzijns- en zorginfrastructuur een prioriteit.

De voorbereiding van de zesde staatshervorming zal volgens mevrouw Helga Stevens alleen maar aan belang winnen. N-VA loopt er niet meteen warm voor, maar stelt dat ook na uitvoering van het zogenaamde vlinderakkoord er nog heel wat bevoegdheden overblijven die veel homogener hadden kunnen zijn. Enkele positieve effecten van de staatshervorming zijn in het ouderenbeleid te vinden, maar alles wordt nog complexer. N-VA verwacht nog meer conflicten tussen Vlaanderen en het federale niveau. De staatshervorming vraagt een grondige voorbereiding, stelt het lid, omdat elke nieuwe bevoegdheid ook de mogelijkheid biedt om eigen klemtonen te leggen. N-VA koestert hoge verwachtingen van het aangekondigde groenboek.

2.3. Uiteenzetting door mevrouw Vera Jans

Mevrouw *Vera Jans* noemt het meest opvallende en meest positieve punt de vrijwaring van het uitbreidingsbeleid ondanks de budgettaire beperkingen. Er zijn duidelijke en juiste keuzes gemaakt, zowel inzake personen met een handicap, kinderopvang en het uurcontingent in de thuiszorg.

In het vierde jaar van een legislatuur is er ook heel wat consolidatie. De spreekster noemt de uitvoering van de goedgekeurde regelgeving over onder meer voorschoolse kinderopvang en interlandelijke adoptie. Tegelijk wordt er ingezet op het doorzetten van omvangrijke operaties die al bezig waren, onder meer in het kader van de integrale jeugdhulp en

wat betreft de opdracht van de veranderingsmanager van het ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap.

Op basis van de gezondheidsdoelstellingen wordt de verdere uitbouw van de preventieve gezondheidszorg in het vooruitzicht gesteld. Meest opvallende punt daarin is de nieuwe gezondheidsdoelstelling inzake kanker.

In tegenstelling tot andere sprekers vindt het lid dat er in de beleidsbrief wel veel aandacht is besteed aan vrijwilligers en mantelzorgers, maar ook aan de zwakkeren in de maatschappij, zoals slachtoffers van misbruik en mishandeling, mensen in armoede, thuislozen, personen met een handicap, zwaar zorgbehoevende ouderen, kinderen en jongeren. Dat blijkt volgens mevrouw Vera Jans duidelijk in de geestelijke gezondheidszorg. Daar wordt niet alleen blijvend ingezet op zelfmoordpreventie, maar wordt de doelgroepwerking nog sterk uitgebouwd ten aanzien van ouderen, kinderen en jongeren. Mevrouw Vera Jans is benieuwd naar de concrete toepassing van de eerstelijnspsychologische functie.

In de diverse beleidsdomeinen, hoofdstukken en doelstellingen is er aandacht voor innovatie met een sterke nadruk op de digitale omgeving. Het lid vermeldt Vitalink als voorbeeld en stelt dat er nog heel wat andere toepassingen zijn al dan niet op basis van eHealth. Dat alles moet een meer efficiënt en kwaliteitsvol aanbod waarmaken. Ze ziet daar een rol voor Flanders' Care.

Het kwaliteitsdenken vormt een andere rode draad. Dat blijkt uit een nieuw referentiekader voor woonzorgcentra en de ontwikkeling van kwaliteitsindicatoren in de ziekenhuizen. Echte kwaliteit komt in de eerste plaats echter van mensen die in de zorg-, gezondheids- en welzijnsvoorzieningen het verschil maken. Positief is dat er duidelijk wordt ingezet op werken in de zorg. Er lopen campagnes en samenwerkingsverbanden die worden opgevolgd en uitgebreid waar mogelijk. Mevrouw Vera Jans ziet een voorzichtige positieve trend. Ze breekt een lans voor het blijven zoeken naar goede mensen voor de sector.

2.4. Uiteenzetting door mevrouw Mia De Vits

Mevrouw *Mia De Vits* erkent de moeilijke economische context waaraan ook het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin niet ontsnapt. Ook bij sp.a is er gezien de omstandigheden begrip voor het vooruitschuiven van beslissingen over het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming. De fractie waarschuwt er wel voor dat het pakket de volgende jaren zwaarder doorweegt. Er moet werk gemaakt worden van een extra forfait in de zorgverzekering voor de betaalbaarheid van de thuiszorg. Naast die financiële impact zijn er ook nieuwe hoofdstukken die moeten worden uitgevoerd. Die worden al decretaal voorbereid. Mevrouw Mia De Vits vindt dat nuttig, maar stelt dat mensen zelf er geen boodschap aan hebben.

De beleidsbrief stipuleert volgens het lid duidelijk dat er in het kader van de zesde staats-hervorming nood is aan bouwstenen voor de structurele en soms nieuwe beleidsrichting waarvoor men kiest. Er zouden debatten georganiseerd worden naar aanleiding van het groenboek met stakeholders, kabinetten enzovoort. Hoe wil men het Vlaams Parlement betrekken?

Bij sp.a rijst de vraag of de behoefte van de betrokkenen wel voldoende als uitgangspunt geldt. Blijft alles niet te zeer aanbodgebonden? Op Europees niveau is er de werkgroep WeDo, Wellbeing and Dignity of Older people, die stelt dat kwaliteit van leven en welzijn, en de waardigheid van ouderen prioritair moeten zijn in de betere langdurige zorg. Toegepast op ouderenbeleid ziet sp.a heel wat inspanningen in het kader van de vergrijzing. Er is een groeipad in de thuiszorg en er wordt werk gemaakt van de kostenbegrenzing in de residentiële ouderenzorg. Is er wel voldoende inbreng van de ouderen zelf, vraagt het lid zich af. Hoe zit het met de reële beleidsparticipatie van die ouderen?

Ook het dichter bij elkaar brengen van de bottom-up en top-down benadering vindt mevrouw Mia De Vits een werkpunt. Ze licht dat toe met een voorbeeld. Er is een project rond opvoedingsondersteuning aan kansarme gezinnen door vrijwilligers. Dat is van onderuit gegroeid en kent succes. Het wordt jaar na jaar verlengd, en men zit altijd weer met vraagtekens over de subsidies. Men blijkt zich af te vragen waarom er zou geïnvesteerd worden in dergelijke zorgvernieuwing als er nooit zekerheid is over de voortzetting. Tegelijk komt men dan met een nieuw project zoals de Huizen van het Kind. Is het niet zinvoller beide benaderingen dichterbij elkaar te brengen? Moet men er niet voor zorgen dat een projectmatige benadering structureel wordt na evaluatie? Dat kan ook regiogebonden en hoeft niet voor heel Vlaanderen, voegt mevrouw Mia De Vits er nog aan toe.

2.5. *Uiteenzetting door mevrouw Marijke Dillen*

Mevrouw *Marijke Dillen* merkt op dat de doelstellingen in de beleidsbrief algemeen geformuleerd zijn, wat de controle door het Vlaams Parlement moeilijker maakt. Haar fractie steunt de grote lijnen van de doelstellingen. Sommige dossiers verdienen evenwel meer aandacht, bijvoorbeeld het gezinsbeleid en het wegwerken van de wachtlijst voor personen met een handicap. Er is behoefte aan een harmonieuzer combinatie tussen gezin en arbeid. De ouder die ervoor kiest om thuis te blijven voor de opvoeding van de kinderen, zou beter moeten worden ondersteund.

Het Vlaamse regeerakkoord en de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009-2014 zijn heel ambitieus. De begroting voor 2013 is de laatste van deze regeerperiode. Inmiddels zou het duidelijk moeten zijn hoe de minister zijn ambitieuze doelstellingen wil realiseren tegen het einde van de regeerperiode. Het is de spreekster niet duidelijk welke doelstellingen van de beleidsnota er inmiddels al zijn gerealiseerd en welke nog in de steigers staan?

De spreekster twijfelt aan de haalbaarheid van de begroting voor 2013. De Vlaamse Regering beweert dat ze een begroting in evenwicht indient. De realiteit zal echter anders zijn. De economische en financiële situatie is immers slecht en er is nog geen hoop op verbetering. Het Rekenhof stelde duidelijk dat de Vlaamse Regering absoluut niet voorbereid is op de kosten van de staatshervorming, dat ze niet anticipeert op verdere economische schokken en dat ze de schulden veel te traag afbouwt. Het nieuwe beleid dat minister Vandeurzen bij zijn aantreden beloofd heeft, wordt telkens opnieuw uitgesteld. Het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming dat onder meer werk zou maken van de kindpremie, wordt on hold gezet. De spreekster vreest dat uitstel tot afstel zal leiden. Voor de N-VA was dit een van de belangrijkste prioriteiten bij de regeringsvorming. Mevrouw Marijke Dillen vraagt zich daarom af waarom de N-VA hier geen brekspunt van maakt.

Deze begroting houdt absoluut geen rekening met de kosten van de zesde staatshervorming die eraan komt. Een realisatie van het Vlinderakkoord zal een grote weerslag hebben op het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Mevrouw Marijke Dillen merkt op dat Vlaanderen met grote noden blijft kampen. Ze betreurt dat de Vlaamse Regering in vakjes blijft denken. Elke minister probeert zo veel mogelijk uit de brand te slepen voor zijn of haar departement. Bij het opstellen van de begroting zou men rekening moeten houden met de totaliteit van de middelen. Ze vraagt wanneer de Vlaamse Regering er resoluut voor zal kiezen om de beperkte middelen te besteden aan de belangrijkste prioriteit, namelijk de menselijke noden en verzuchtingen, en niet aan de ambities van iedere coalitiepartner.

Een ander aandachtspunt is het gebrek aan coördinatie. De doelstellingen staan verspreid over verschillende programma's en verschillende hoofdstukken. Een onderlinge afstem-

ming van de beleidsbrief en de begroting zal de leesbaarheid ten goede komen en de versnippering tegengaan.

Zolang Vlaanderen niet beschikt over de volheid van bevoegdheden zullen er bij de uitvoering van het welzijnsbeleid geregeld andere beleidsniveaus betrokken zijn. De spreekster vraagt om de begroting en de beleidsbrief voortaan uit te breiden met een overzicht van de bijdrage van de diverse beleidsniveaus per doelstelling.

Er worden opnieuw heel wat projecten en evaluaties aangekondigd. Ze vraagt meer duidelijkheid over de doelstellingen en de timing ervan, en over de budgetten die daar tegenover staan.

In de regelgevingsagenda (bijlage 3 bij de beleidsbrief) worden heel wat decreten en uitvoeringsbesluiten aangekondigd. Heel wat initiatieven die de vorige jaren werden aangekondigd, zijn nog steeds in voorbereiding. Het gaat concreet om de initiatieven 1, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14 en 15. De spreekster wil vernemen wat de minister daarvan in 2013 zal realiseren. Over de nieuwe initiatieven – van 16 tot 19 – wil ze graag wat meer uitleg. Initiatief 17 betreft het uitbreiden van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming door de begrenzing van de kosten voor de residentiële ouderenzorg en de Vlaamse hospitalisatieverzekering. Ze kan akkoord gaan met dit principe. Het moet echter ook de bedoeling zijn om concrete resultaten te bereiken. Hoe ernstig kan men deze aankondiging nemen op een ogenblik dat het eerste deel van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming on hold gezet is?

Iedereen is overtuigd van het belang van administratieve vereenvoudiging. In de praktijk komt daar echter weinig van terecht. De spreekster dringt erop aan hier dringend werk van te maken.

Ten gevolge van het Vlinderakkoord zullen bevoegdheden worden overgeheveld naar Vlaanderen. Veel van die bevoegdheden hebben te maken met het beleidsdomein Welzijn. Mevrouw Marijke Dillen vraagt of het federale niveau daar voor 2014 nog werk van zal maken. Vlaanderen moet trouwens blijven pleiten voor meer bevoegdheden. Alleen als Vlaanderen over homogene bevoegdheidspakketten beschikt, wordt het mogelijk om een degelijk beleid te voeren op het vlak van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

2.6. Uiteenzetting door mevrouw Vera Van der Borgh

Mevrouw *Vera Van der Borgh* merkt op dat Vlaanderen als gevolg van de crisis verplicht wordt te besparen, ook op het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het stemt de spreekster tevreden dat de Vlaamse Regering ervoor heeft gekozen de middelen niet in nieuwe sociale rechten te investeren, maar in het wegwerken van de wachtlijsten. De basisopdracht van de Vlaamse overheid is immers zorg ter beschikking stellen aan wie hulpbehoevend is. Tijdens de bespreking van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming hebben alle oppositiepartijen ervoor gewaarschuwd dat er geen middelen zijn voor nieuw beleid.

De spreekster mist budgettaire aandacht voor de vermaatschappelijking van de zorg. Vermaatschappelijking van de zorg, dat stilaan op een toverwoord lijkt, is het antwoord van minister Vandeurzen op de verschillende wachtlijsten. Het concept herdefinieert de verantwoordelijkheid van hulp- of zorgbehoevende personen en hun context, en die van de overheid. Personen met een handicap moeten eerst een beroep doen op de reguliere diensten, alvorens handicapspecifieke hulp mag worden geboden. De spreekster kijkt reeds geruime tijd uit naar de implicaties van deze keuze voor de reguliere diensten, die ook met een wachtlijst kampen. De diensten voor gezinshulp, die reeds volop geconfronteerd worden met de gevolgen van de vergrijzing, zien hun doelgroep nog uitbreiden. Deze begroting – de laatste volledige van deze regeerperiode – stelt echter geen wezenlijke stijging

van deze diensten en andere reguliere diensten in het vooruitzicht. Mevrouw Vera Van der Borght vraagt zich luidop af wanneer de belendende reguliere diensten versterkt zullen worden om de specifieke zorg te ontlasten. Voor mevrouw Vera Van der Borght is de vermaatschappelijking van de zorg stilaan een eufemisme voor de uitdrukking: ‘Trek je plan!’. De draagkracht van gezinnen wordt overschat. In tegenstelling tot een halve eeuw geleden zijn er veel minder mantelzorgers.

Vlaanderen is niet voorbereid op de vergrijzing, die inmiddels realiteit is geworden. Alle spelers die bereid zijn een bijdrage te leveren aan de zorg voor ouderen, moeten gelijk behandeld worden. Deze begroting heeft enkel aandacht voor de dagverzorgingscentra, maar door de lage subsidies rijst de vraag hoe lang ze zich staande zullen kunnen houden.

In het debat over de thuiszorgdiensten vraagt mevrouw Vera Van der Borght niet alleen aandacht voor het urencontingent, maar ook voor flexibiliteit en continuïteit. De grote meerderheid van de thuiszorgdiensten levert enkel prestaties tijdens de kantooruren. Een overheid die ervoor kiest ouderen zo lang mogelijk thuis te laten wonen, moet ervoor zorgen dat thuiszorg een betrouwbare zorgpartner wordt. Zorg tijdens het weekend afwentelen op mantelzorgers, die vaak voltijds werken, is onhoudbaar. De enige diensten die wel continuïteit en flexibiliteit garanderen, zijn de zelfstandige thuisverplegers.

Vervolgens informeert het commissielid naar de stand van zaken van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters. Het water staat de zelfstandige sector reeds enkele jaren aan de lippen. Zelfstandige kinderopvang-initiatieven die in het IKG-systeem zijn gestapt, worden onvoldoende betoelaagd. Zelfstandige kinderopvanginitiatieven die niet in het IKG-systeem zijn gestapt, ervaren oneerlijke concurrentie van kinderdagverblijven die wel een IKG-tarief kunnen aanrekenen. Bij het nieuwe decreet, dat altijd als ultieme redding naar voren werd geschoven, heeft de spreekster meer en meer twijfels.

Er is onderzoek gevoerd naar de effectiviteit van de ingezette investeringsmiddelen in de ouderenzorg. Het besluit van de studie over VIPA is dat overheidsinvesteringen in de ouderenzorg leiden tot hogere kosten. Omdat dit besluit wellicht ook zal gelden voor de investeringen in andere sectoren, vraagt mevrouw Vera Van der Borght zich af of de inefficiënt geïnvesteerde middelen niet beter aangewend kunnen worden voor extra zorg. Ze roept op om hierover een debat ten gronde te voeren.

De beleidsbrief kondigt aan dat eindelijk nagedacht zal worden over de vraag of de inzet van private investeringen in infrastructuur toegevoegd kan worden aan het beleid voor zorgbudgetten. Gezien de lange wachtlijsten, betreurt de spreekster dat deze intentie er pas komt in het voorlaatste jaar van de regeerperiode. Volgens mevrouw Vera Van der Borght onderschat de minister de stress die mensen meemaken wanneer ze geen perspectief op hulp krijgen. Zelfs al krijgt één derde van alle personen met een handicap op de wachtlijst al een of andere vorm van hulp, dan nog zijn het de personen met de meest complexe hulpvraag die het langst moeten wachten.

2.7. Antwoord van minister Jo Vandeurzen

Minister Jo Vandeurzen is verbaasd over de vraag van mevrouw Vogels over de mate waarin de Huizen van het Kind zullen bijdragen aan de strijd tegen kinderarmoede. STUDIO Kinderarmoede is immers tot de conclusie gekomen dat Huizen van het Kind, door de integratie in en de betrokkenheid van de lokale samenleving en door het samengaan van meerdere zorgvormen, een wezenlijke bijdrage kunnen leveren. Het is de bedoeling om initiatieven als inloopteams, consultatiebureaus en opvoedingswinkels geïntegreerd onder te brengen in dat nieuwe concept. Het nieuwe ontwerp van decreet over de preventieve gezinsondersteuning zal in 2013 worden ingediend in het Vlaams Parlement.

De twijfel van mevrouw Vogels over de mate waarin IKG-kinderopvang tegemoetkomt aan gezinnen in armoede, wordt niet bevestigd door de cijfers van Kind en Gezin. De gemiddelde ouderbijdrage per IKG-opvangplaats is vergelijkbaar met de gemiddelde ouderbijdrage in de erkende en gesubsidieerde kinderopvang.

Minister Jo Vandeurzen betreurt de wijze waarop mevrouw Vogels brandhout maakt van de integrale jeugdhulp. Het zorgvuldig uitgevoerde proces is vergevorderd en heeft aan steun gewonnen in de sector. Het is de bedoeling het ontwerp van decreet nog voor het jaareinde voor advies voor te leggen aan de Raad van State. Het toekomstige ontwerp van decreet betreffende de integrale jeugdhulp behandelt de verankering van de vertrouwenscentra.

De minister ontkent ten stelligste dat alle methodieken gericht op empowerment of contextversterking zich achter de toegangspoort zullen bevinden. Het Columbusproject zal onderdeel zijn van het rechtstreeks toegankelijke aanbod en geen voorafgaande procedure vereisen. Hetzelfde geldt voor de Eigen Kracht-conferenties, die door jeugdconsulenten opgestart kunnen worden.

In de toekomst zullen de internaten van het gemeenschapsonderwijs wellicht overgeheveld worden naar Welzijn. De middelen die personen met een beperking krijgen bij de overgang van minderjarigheid naar meerderjarigheid, zullen ook ter beschikking worden gesteld van jongeren die elders verblijven mits de regels van de sector van personen met een handicap gerespecteerd worden.

De uitbreiding van de Succursale wordt in 2013 conceptueel uitgewerkt om in 2014 van start te gaan met de infrastructuurwerken. Er wordt gezocht naar een locatie in Antwerpen. De oproep voor uitbreiding in de private sector houdt rekening met de grootste prioriteit in de regio Antwerpen, namelijk extra capaciteit voor jonge meisjes.

De werkgroepen rond de conceptnota over binnenlandse adoptie ronden hun activiteiten af rond de jaarwisseling.

De minister gaat na of een regelgevend initiatief voor de persoonsvolgende financiering nog deze legislatuur mogelijk is. Gezien de omvang van deze opdracht, zal wellicht voor een kaderdecreet geopteerd worden. De minister bevestigt de aankondigingen van de heer Jean-Pierre Van Baelen.

De minister is het eens met het pleidooi van mevrouw Vogels voor een creatieve zoektocht naar gepaste huisvesting voor senioren. In de afspraken tussen de beleidsdomeinen Wonen en Welzijn wordt daar rekening mee gehouden.

Het VIA 3-akkoord omvat een dotatie van de Vlaamse Regering voor de opbouw van een tweede pensioenpijler voor de contractuele werknemers in de sectoren die onder het VIA-toepassingsgebied vallen. De basisdotatie voor de publieke sector bedraagt 466.000 euro. Dit geïndexeerde bedrag wordt betaald aan een door de sociale partners beheerde structuur, die ze doorstort naar besturen en voorzieningen die uiterlijk op 1 januari 2013 een tweede pensioenpijler toekennen aan hun contractuele medewerkers. De middelen zijn voorlopig in handen van de VVSG. Er wordt werk gemaakt van een wachtsysteem voor besturen en voorzieningen die op 1 januari 2013 nog geen tweede pensioenpijler hebben toegekend. Een en ander moet nog worden geformaliseerd in het VIA 4-akkoord voor de publieke sector.

Minister Jo Vanduerzen vertrouwt erop dat de realisatiegraad van het Vlaamse regeerakkoord en de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009-2014 gunstig zal zijn. Veel dossiers zijn grondig voorbereid en worden in 2013 afgerond. De Vlaamse Regering heeft ervoor gekozen een aantal maatregelen van de Vlaamse sociale bescherming uit te

stellen. Het is immers belangrijk dat de sector van personen met een handicap, de ouderenzorg en de kinderopvang kunnen blijven uitbreiden. Tijdens de begrotingscontrole in het voorjaar van 2013 zal worden beslist over de uitrol van de Vlaamse sociale bescherming.

Samen met de SERV is beslist naar aanleiding van de zesde staatshervorming een groenboek op te stellen. Het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is met de voorbereiding gestart. De zesde staatshervorming is voor het beleidsdomein WVG drieledig: justitieel, zorg en gezinsbeleid. Er moet niet alleen werk worden gemaakt van de toekomstige aanpak, maar ook van een overgangsfase om alle betrokkenen continuïteit en rechtszekerheid te garanderen.

De minister is het niet eens met de stelling van mevrouw Dillen over een gebrek aan ontkooking. Meer dan in de vorige regeerperiodes hebben verschillende beleidsdomeinen met elkaar samengewerkt. De minister haalt het voorbeeld aan van de nauwe samenwerking tussen Wonen en Welzijn, Ruimtelijke Ordening en Welzijn, en ten slotte Werk en Welzijn.

De bijdrage van andere overheden aan het beleidsdomein WVG is tweeledig. Het grootste deel van de middelen wordt ter beschikking gesteld op basis van de Financieringswet. Voorts is de financiering van het RIZIV een andere zichtbare financiering.

Nog ten aanzien van mevrouw Dillen wijst minister Jo Vandeurzen erop dat hij in zijn toelichting bij beleidsbrief en begroting per onderdeel een overzicht heeft gegeven van het beschikbare budget.

Uit het rapport over de administratieve vereenvoudiging blijkt dat het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een goed resultaat haalt. De administratie haalt alle vooropgestelde doelstellingen.

Vermaatschappelijking van de zorg is voor minister Jo Vandeurzen een antoniem van de uitdrukking 'Trek je plan!'. Deze visie, die wordt gedeeld door alle sectoren, is erop gericht mensen te empoweren door een beroep te doen op de sociale context en hun netwerk. Aan de grondslag daarvan ligt geen budgettaire noodzaak, maar de overtuiging dat vermaatschappelijkte zorg goede zorg is. In plaats van een batterij professionals in te schakelen, wordt een beroep gedaan op de samenleving.

Vermaatschappelijking van de zorg toegepast op de sector van personen met een handicap betekent niet dat de verantwoordelijkheid wordt afgeschoven op de reeds overbevroegde reguliere diensten. Uit de praktijk blijkt dat veel sectoren (gezinszorg, kinderopvang enzovoort) reeds ondersteuning verlenen aan personen met een handicap. De essentie is dat die diensten goed ondersteund moeten worden om hun competenties uit te breiden zodat ze kwaliteitsvol kunnen werken. Dat is ook de reden waarom een aantal budgetten gecombineerd worden. Het groeiritme van de thuiszorg bedraagt nog steeds 2,5 procent.

Minister Jo Vandeurzen beaamt dat ondanks alle inspanningen het toenemende aantal zorgnoden niet gelenigd wordt. Hij ontkent evenwel dat een gebrek aan investeringen daaraan ten grondslag ligt. Er worden meer middelen geïnvesteerd. Er wordt gezocht hoe de middelen efficiënter aangewend kunnen worden. Er wordt gewerkt aan ontkooking in een streven naar meer flexibiliteit. Zulks veronderstelt een regelluw kader dat meer samenwerkingsmogelijkheden creëert.

De studie over VIPA geeft een genuanceerd beeld. Bouwen met VIPA-middelen is duurder maar dat kan verklaard worden door het feit dat grotere collectieve ruimtes worden gebouwd, meer gebruik wordt gemaakt van domotica en wellicht ook duurzamer wordt gebouwd. Een andere verklaring voor de hogere prijs ligt wellicht in de aanbestedingsprocedures. De duurdere bouw prijs kent zijn weerslag niet in een hogere dagprijs. 'Vlaamse woonzorgcentra: een stand van zaken na 3 jaar inspectiewerk' wijst op de ongelijke inzet

van personeel. Minister Jo Vandeurzen verklaart zich bereid om van gedachten te wisselen over beide rapporten.

Wanneer de inzet van VIPA-middelen in de sector van de woonzorgcentra sedert 2009 nader wordt bestudeerd, merkt men dat die middelen voor twee doeleinden zijn aangewend. Er is een groot deel van de infrastructuur aangepast aan de nieuwe voorwaarden, gecreëerd door het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009. Rusthuizen werden omgevormd tot woonzorgcentra. Daarnaast zijn VIPA-middelen gebruikt om nieuwe initiatieven te stimuleren in de socialprofitsector. Daarnaast wijst de minister erop dat ook de commerciële sector voor een toename van de capaciteit heeft gezorgd.

Een debat over de inzet van de investeringssubsidies is onvermijdelijk, maar de essentiële vraag is wat het aangewezen moment is om dat debat te voeren. Minister Jo Vandeurzen is van oordeel dat rechtsonzekerheid of vertwijfeling uit den boze zijn op een moment dat maximale capaciteitsuitbreiding noodzakelijk is. De minister geeft er de voorkeur aan dit debat te voeren wanneer de exploitatiefinanciering van de woonzorgcentra wordt overgeheveld naar de gemeenschappen.

De residentiële ouderenzorg breidt uit aan een voor het Federaal Kenniscentrum aanvaardbaar ritme. In 2011 zijn in Vlaanderen 1554 en in 2012 ongeveer 1600 nieuwe plaatsen gecreëerd. Volgens het Federaal Kenniscentrum zijn in België jaarlijks 1800 tot 3000 bijkomende plaatsen nodig. Het verschil tussen de minimum- en de maximumraming is aanzienlijk omdat veel afhankelijk is van een aantal randvoorwaarden. Om misverstanden te vermijden over de vereiste uitbreiding verduidelijkt de minister dat het programma-tiecijfer voor de residentiële ouderenzorg voor 2012 geïnterpreteerd moet worden als de vereiste capaciteit over vijf jaar.

CADO maakt een flexibele inzet van gezinszorg mogelijk door dagverzorging te enten op een woonzorgcentrum. Ter ondersteuning van de vermaatschappelijkte zorg is het de ambitie om dagverzorging over heel Vlaanderen uit te rollen.

Over de gezinszorg zal een fundamenteel debat gevoerd moeten worden. In het kader van de Vlaamse sociale bescherming zal gezinszorg in de toekomst werken op basis van een uniform IKG-systeem en met een maximumfactuur.

Gezinsverpleging wordt gefinancierd met de federale ziekteverzekering. Zowel onder de diensten als onder de zelfstandige gezinsverplegers zijn er voorbeelden van een flexibele en continue aanpak. Over veel van de zaken die mevrouw Van der Borghht heeft aangehaald, moet een sociaal akkoord afgesloten worden.

De voornaamste uitvoeringsbesluiten bij het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters zijn in voorbereiding. Het gaat om de uitvoeringsbesluiten die het financieringssysteem en de vergunningsvoorwaarden bepalen. Minister Jo Vandeurzen verzet zich tegen het beeld dat wordt opgehangen alsof het nieuwe decreet de ambitie had om alle problemen op te lossen. Het nieuwe decreet is een kaderdecreet dat de sector ordent, en zowel ouders als initiatiefnemers rechtszekerheid biedt. De problemen waarmee de zelfstandige sector kampt, zijn ontstaan toen de sector onder een nieuw paritair comité werd ondergebracht. Binnen het nieuwe paritair comité gelden andere loons- en RSZ-voorwaarden. Er wordt gezocht naar een cao die de sector stabiliteit en rechtszekerheid garandeert. Zonder cao kunnen het financieringsbesluit en het vergunningbesluit niet worden opgemaakt.

2.8. Repliek van de leden

Mevrouw *Vera Van der Borghht* wil de diensten voor gezinszorg de opdracht geven flexibel en continu te werken. In 2010 leverden amper 39 van de 102 erkende openbare diensten

prestaties op onregelmatige uren. Bij de private erkende diensten zijn dat er 18 van de 20. Wanneer een wettelijke feestdag op zondag valt, werken veel erkende openbare diensten niet op maandag.

De spreekster is het niet eens met het voorstel van de minister om het debat over VIPA uit te stellen tot bij de bevoegdheidsoverheveling. In afwachting van dat debat kunnen de middelen op een andere manier efficiënt geïnvesteerd worden in bijkomende zorg. Het beperkte aanbod aan dienstencentra, dagverzorging en kortverblijf in een stad als Aalst, illustreren dat er nog heel wat werk aan de winkel is.

Mevrouw *Mieke Vogels* omschrijft vermaatschappelijking van de zorg als een kwetsbaar begrip. Vermaatschappelijking van de zorg betekent zowel voor de spreekster als voor de minister contextgericht en contextversterkend werken, anders dreigt het begrip synoniem te worden van ‘Trek je plan!’. Het commissielid is evenwel de mening toegedaan dat de extra middelen in geen enkele welzijnssector contextgericht of -versterkend worden geïnvesteerd. De grote plannen zoals Perspectief 2020 mobiliseren, maar de praktijk gaat de andere richting uit. Men werkt evidencebased los van de context. In de sector van personen met een handicap worden bijkomende middelen verdeeld op basis van een dossier zonder de persoon met een handicap en zijn context te betrekken. Hetzelfde geldt voor de wijze waarop de toegangspoort in de integrale jeugdhulp is geconcipeerd. Er wordt voornamelijk gewerkt met dossiers en protocollen die de context negeren.

Het toekomstige decreet betreffende de integrale jeugdhulp is nog niet goedgekeurd, maar toch moet men zich op het terrein al verdelen volgens de categorieën die in het nieuwe decreet zullen beschreven staan. Ze vraagt wanneer het ontwerp van decreet betreffende de integrale jeugdhulp zal worden ingediend in het Vlaams Parlement.

In de sector van personen met een handicap moet de transitie van aanbod- naar vraaggestuurd dringend voltooid worden. De heer Jean-Pierre Van Baelen is van oordeel dat de decretale basis er moet zijn in het voorjaar van 2013 omdat anders alles moet worden overgedaan in de volgende regeerperiode.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de regelgeving diensten voor gezinszorg niet verhindert onregelmatige prestaties te leveren. Diensten die door een openbaar bestuur worden georganiseerd, genieten een rechtspositieregeling waaraan bepaalde arbeidsvoorwaarden zijn verbonden. De Vlaamse Regering kan daar niet in tussenkomen. De minister gaat ervan uit dat de lokale besturen de diensten organiseren vanuit het perspectief van de cliënt.

De minister herhaalt dat het debat over VIPA een fundamenteel debat is. Rechtsonzekerheid zou nefast zijn. De sector is zijn infrastructuur immers volop aan het aanpassen aan de nieuwe voorwaarden. Daarnaast moet de capaciteit toenemen. Hij herhaalt dat dit onvermijdelijke debat, dat ook andere items zal behandelen, gevoerd moet worden bij het overhevelen van de bevoegdheden. De vraag zal zijn hoeveel investeringssubsidies voorhanden zijn, hoe de financiering zal verlopen en wat het effect daarvan zal zijn op de dagprijs, die betaalbaar moet blijven.

Voor wat de dienstencentra betreft, merkt de minister op dat er budgettair nog mogelijkheden zijn.

Minister *Jo Vandeurzen* is het eens met mevrouw *Vogels* dat vermaatschappelijking van de zorg in een zorgvuldig kader geplaatst moet worden. Het ontwerp van decreet betreffende de integrale jeugdhulp, dat in het voorjaar van 2013 wordt ingediend in het Vlaams Parlement, omschrijft goede jeugdhulpverlening als hulpverlening die inwerkt op de context. Stellen dat evidencebased werken haaks staat op werken op maat, is gebaseerd op een verkeerde interpretatie van evidencebased werken. De protocollen zullen aangeven dat

goede hulpverlening investeert in de context. Ondertussen wordt de transitie zorgvuldig voorbereid. Iedereen weet immers dat onzekerheid over verandering tot malaise leidt.

In de sector van personen met een handicap wordt het decretale kader voorbereid dat vraaggestuurde zorg koppelt aan zorgzwaarte. De minister mikt niet op het voorjaar van 2013. Dit decreet zal de basis vormen voor de volgende stappen in het transitieproces.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* ontkent krachtig dat ze voor rechtsonzekerheid wil zorgen. De middelen moeten binnen de ouderenzorg blijven.

3. Bespreking per programma

3.1. Departement

3.1.1. Ontvangstartikelen

Bij GB0/9GC-D-A-D/OW – Ontvangsten werking en toelagen – Welzijnswerk vraagt mevrouw *Vera Van der Borgh* wat er zal gebeuren met de middelen van SIT's die tot SEL worden omgevormd. Ze wil vernemen of deze uitbetaalde maar niet aangewende subsidies zullen worden teruggevorderd.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de middelen worden gecontinueerd.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* zegt dat bepaalde SIT's een reserve hebben van zo'n 100.000 euro. Ze heeft indicaties dat die middelen niet altijd zijn overgedragen naar de SEL.

Mevrouw *Marijke Dillen* vraagt nadere duiding bij deze beschuldigingen.

Minister *Jo Vandeurzen* nodigt mevrouw Van der Borgh uit de situatie nader te duiden, waarna hij een onderzoek zal aanbevelen. Het resultaat van dat onderzoek zal aan de commissie worden meegedeeld.

Bij GB0/9GC-D-T-A/OW – Ontvangsten werking en toelagen – Beleidsontwikkeling en -ondersteuning vraagt mevrouw *Marijke Dillen* een overzicht van alle onderzoeken waarbij externe partners voor cofinanciering zorgen.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat er geen onderzoeken met cofinanciering lopen.

3.1.2. Uitgavenartikelen

Bij GB0/1GB-D-2-A/PR – Provisies – Vlaams Intersectoraal Akkoord zegt mevrouw *Mieke Vogels* dat er in het kader van VIA 4 nog geen akkoord is voor de publieke sector. De middelen voor de derde pensioenpijler in de openbare sector staan op een rekening van de VVSG. De middelen zouden echter dringend verdeeld moeten worden onder de sectoren.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de middelen zullen worden overgeheveld naar elke partner die een regeling heeft getroffen voor de derde pensioenpijler van de contractuelen. Het is de bedoeling nog in 2012 tot een akkoord te komen.

Bij GB0/1GC-D-2-B/WT – Werking en toelagen – Armoedebestrijding en samenlevingsopbouw zegt mevrouw *Lies Jans* dat de gesprekken zijn afgerond met de instituten voor samenlevingsopbouw over de gelijkschakeling binnen het beschikbare budget van hun subsidiëring. Ze vraagt de minister dit nader te duiden.

Mevrouw *Else De Wachter* dringt aan op voldoende schuldbemiddeling.

Mevrouw *Mia De Vits* zegt dat dit begrotingsartikel drie decreten uitvoert. Voorts wordt 231.000 euro overgedragen voor de subsidiëring van FARA vzw. Ze vraagt terloops hoe FARA vzw vroeger werd gesubsidieerd. Het budget wordt bovendien verhoogd met 299.000 euro voor DAC-regularisaties. Er is ten slotte een toename met 44.000 euro als gevolg van de gezondheidsindex. De spreekster heeft berekend dat op dit begrotingsartikel wordt bespaard wanneer het budget voor de DAC-regularisaties niet in rekening wordt gebracht.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de hervorming budgetneutraal is verlopen. Er is gezocht naar interne gelijkschakelingen van de barema's.

De welzijnssector schenkt steeds meer aandacht aan mensen met schulden. De samenwerking tussen CAW en OCMW wordt ondersteund met het oog op meer professionaliteit. Het toekomstige decreet houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bevat een aantal bepalingen die de structurele financiering van schuldbemiddeling en samenwerkingsverbanden onderbouwen.

Naar aanleiding van de sluiting van Fond Genk hebben de banken aangekondigd dat ze nagaan hoe ze particulieren kunnen bijstaan die problemen ondervinden om hun hypothecaire lening af te betalen. Samen met Febelfin onderzoekt het Vlaams beleid hoe dit initiatief zich verhoudt tot schuldbemiddeling. Daarnaast is de wet op de collectieve schuldenregeling gewijzigd. Er komt een verplichte vorming om erkend te worden als schuldbemiddelaar.

Mevrouw De Vits heeft de indruk dat op dit begrotingsartikel wordt bespaard omdat de middelen voor FARA vzw zijn overgeheveld.

Bij GB0/1GC-D-2-C/WT – Werking en toelagen – Vrijwilligerswerk zegt mevrouw *Katrien Schryvers* dat heel wat mensen geïnteresseerd zijn in vrijwilligerswerk. Er is in zowat alle sectoren vraag naar. De afstemming van vraag en aanbod moet goed verlopen, en opbod tussen de verschillende sectoren moet worden vermeden. De spreekster benadrukt het belang van www.vrijwilligerswerk.be. Als voorbeeld van een goed vrijwilligersproject, haalt ze het Buddy-project aan. Het voornemen om binnen de bijzondere jeugdzorg met vrijwilligers te werken, roept bij haar de vraag op of dat haalbaar is in de gemeenschapsinstellingen, waar rekening moet worden gehouden met een aantal specifieke drempels.

Minister *Jo Vandeurzen* beaamt dat een gesloten setting voor een gewijzigde context zorgt. Er zijn taakafspraken gemaakt met de provinciale verantwoordelijken voor vrijwilligerswerking. In de circulaire voor de lokale besturen zal aandacht gevraagd worden voor vrijwilligers. In de circulaire wordt ook aandacht gevraagd voor de scheiding tussen actor en regisseur.

Bij GB0/1GC-D-2-D/WT – Werking en toelagen – Welzijnswerk beaamt mevrouw *Mia De Vits* dat de rechtenverkenner belangrijk is voor kwetsbare groepen. Ze benadrukt dat het de taak is van de overheid om zo veel mogelijk rechten automatisch toe te kennen. Die operatie verloopt volgens haar traag.

Mevrouw *Marijke Dillen* sluit zich daarbij aan. Lokale besturen worden ertoe aangezet alle relevante informatie op de rechtenverkenner te actualiseren. Ze beaamt dat de automatische rechtentoekenning traag verloopt, en vraagt naar de stand van zaken.

Mevrouw *Lies Jans* vraagt of de Vlaamse overheid toeziet op de mate waarin lokale besturen alle informatie actueel houden. Daarnaast vraagt ze hoe ver het staat met de fusie van de CAW's.

Mevrouw *Mieke Vogels* haalt dit begrotingsartikel aan om haar ongenoegen te uiten over de gebrekkige leesbaarheid van de begroting.

Een deel van de middelen waarover het algemeen welzijnswerk beschikt, zal worden geïnvesteerd in de toegangspoort tot de integrale jeugdhulp. Samen met de CLB's vormt het algemeen welzijnswerk de eerste lijn. Ondanks talrijke beloftes is de eerste lijn nooit versterkt. Gezien de enorme opdracht in het kader van de integrale jeugdhulp, vraagt de spreker of deze begroting middelen bevat om het algemeen welzijnswerk te versterken.

Dit begrotingsartikel bevat middelen voor het lokaal sociaal beleid. De spreker vraagt waarin deze middelen geïnvesteerd zullen worden na de planlastenvermindering. De nieuwe gemeentebesturen krijgen een circulaire over het lokaal sociaal beleid en welzijnsbeleid. De spreker wil vernemen welke garanties er vanaf de volgende legislatuur nog zijn op samenwerking tussen algemeen welzijnswerk en OCMW's.

Mevrouw *Else De Wachter* zegt dat de lokale besturen een bijkomende circulaire zullen ontvangen over het lokaal sociaal beleid. Ze vraagt of die informatie klopt, en naar een timing.

De spreker vindt het belangrijk dat de centra voor integrale jeugdhulp ook aandacht opbrengen voor pesten binnen het gezin.

Mevrouw *Vera Van der Borgh* wil vernemen hoe de werkingssubsidie van 481.000 euro aan de VVSG zal evolueren als een tweede of een volledig nieuwe partnerorganisatie wordt aangesteld onder het toekomstige decreet houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen (*Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1716/6*).

Er wordt een nieuwe decretale basis aangekondigd voor hulp- en dienstverlening aan gedeïncideerden. De SAR WGG maakt zich zorgen over de beschikbare middelen. De spreker wil vernemen of het budget voor 2013 zal toenemen.

Er is een budget van 192.000 euro voor gezinsbeleidprojecten. Een deel van de middelen komt van de Nationale Loterij. Mevrouw Vera Van der Borgh vraagt een overzicht van de projecten en de toegekende subsidie.

Er wordt 845.000 euro vrijgemaakt voor innovatieve samenwerkingsprojecten in het kader van wonen-welzijn. De spreker vraagt afsluitend wat bedoeld wordt met projecten die welzijns- en woonactoren de kans geven een zorg- en woonantwoord op maat te formuleren.

Mevrouw *Mia De Vits* vraagt of vooruitgang is geboekt in de aanpak van de thuisloosheid. Waar de voorbije jaren sprake was van een bundeling van goede praktijken, heeft men het nu over een inventaris van goede samenwerkingspraktijken.

Mevrouw *Marijke Dillen* vraagt naar de stand van zaken in de discussie over vzw Home Fabiola.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de rechtenverkenner up-to-date is. Het beleid moet er permanent op toezien dat alle informatie actueel is. Samen met samenlevingsopbouw liep een project over onderbescherming. Het is gunstig geëvalueerd en zal in heel Vlaanderen georganiseerd worden.

De fusie van de CAW's is volop bezig. Het proces zal in de meeste plaatsen afgerond worden in de loop van 2013. Het uitvoeringsbesluit bij het decreet van 25 mei 2012 tot wijziging van artikel 17 en 23 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen wel-

zijns werk is voor advies naar de Inspectie van Financiën. Er wordt voorts werk gemaakt van een circulaire over werking en financiering.

De CAW's zijn reeds versterkt. Er worden inspanningen geleverd om hun competenties te vergroten en om de inzet van de middelen te optimaliseren. Verdere ontwikkelingen worden onderzocht. De CAW's worden voorts uitgebreid met medewerkers die instaan voor huudersbegeleiding.

De VVSG ontvangt een werkingssubsidie van 481.000 euro. Een deel van dat bedrag wordt gebruikt voor de lokale ouderenparticipatie. Als de Vlaamse Regering beslist met meerdere partnerorganisaties te werken, zal onderhandeld worden met de VVSG om die middelen te verdelen. Als niet langer met de VVSG wordt gewerkt, zal het volledige budget voor lokale ouderenparticipatie worden doorgegeven.

De circulaire voor de lokale besturen wordt besproken door de Vlaamse Regering tijdens haar vergadering van vrijdag 16 november 2012. De circulaire verduidelijkt wat volgens de Vlaamse Regering belangrijke accenten voor het lokaal sociaal beleid kunnen zijn. De Vlaamse Regering kan evenwel slechts aanbevelingen formuleren en verwijst voor de financiering ervan naar de algemene financiering van de lokale besturen. Lokale besturen die de aanbevelingen volgen, zullen merken dat ze optimale kansen krijgen in de programmering van voorzieningen die door Vlaanderen worden gefinancierd.

Een deel van de middelen voor 2012 voor dak- en thuislozen zal ook in 2013 aangewend worden. Samen met de VVSG, de provinciebesturen en het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk wordt werk gemaakt van lokale strategieën en netwerken. Er wordt samen gezocht naar een goede oplossing voor de winternoodopvang. De analyse van de voorbije jaren toont aan dat lokale overheden, gesteund door de provincies, goed hebben gereageerd op de uitdagingen. Op basis van de inventaris zal onderzocht worden welke bijkomende steun en mogelijkheden overwogen kunnen worden.

Er wordt per beleidsdomein een inventaris gemaakt van alle maatregelen die pesten moeten tegengaan. Pesten is een vorm van (psychisch) geweld, en valt bijgevolg onder het meldpunt.

Aan de vzw Home Fabiola gaat een lange voorgeschiedenis vooraf. In 2012 is de vzw overgeheveld van Kind en Gezin naar het departement. Er wordt gezocht naar een wijze om de vzw te integreren in een werkvorm en financieringstechniek zodat ze minder afhankelijk is van een overheidsdotatie. Er is al een belangrijke besparingsoperatie doorgevoerd. De minister heeft niet de indruk dat over alle aspecten van het dossier al duidelijkheid is. Voor alle zorghotels geldt dat men zoekt naar de aangewezen formule. Er zijn initiatiefnemers die de nadruk leggen op zorg, terwijl anderen focussen op toerisme en bijgevolg uitgaan van een commercieel businessmodel.

Een voorbeeld van een wonen-welzijnproject is dat van een sociale bouwmaatschappij die een woning ter beschikking stelt van ex-psychiatrische patiënten, die op ondersteuning kunnen rekenen van de welzijnssector. Het gaat in totaal om elf projecten.

Mevrouw *Katrien Schryvers* benadrukt het belang van deze projecten. Ze wijst erop dat ex-psychiatrische patiënten niet in aanmerking komen voor huursubsidies. In het kader van de vermaatschappelijking van de zorg, verdient deze doelgroep alle nodige steun. Ze roept de minister op dit probleem mee te helpen oplossen.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat overleg over de toegang van enkele kwetsbare groepen deel uitmaakt van de samenwerking tussen Wonen en Welzijn.

3.2. *IVA Zorginspectie*

Mevrouw *Vera Van der Borgh* zegt dat het krediet vermindert als gevolg van de generieke besparing in het kader van de vermindering van het aantal vte's met zes percent. Ze wil vernemen om hoeveel mensen het gaat in de IVA Zorginspectie.

Mevrouw *Lies Jans* zegt dat in 2011 de evaluatie van het organogram werd aangekondigd. Ze is benieuwd naar de resultaten van deze evaluatie.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het organogram nog niet is geëvalueerd omdat nog een nieuwe leidend ambtenaar wordt geselecteerd. De procedure loopt.

De vermindering van het aantal vte is een tweevoudige operatie. Er moet bespaard worden op het aantal medewerkers en op het budget. De doelstelling geldt voor het volledige beleidsdomein. Het is geen lineaire maatregel. De mate waarin bespaard wordt, verschilt per sector. Voor een sector met veel medewerkers of met veel medewerkers die hun pensioen naderen, is de vermindering gemakkelijker realiseerbaar dan in een sector met weinig medewerkers. De operatie wordt nauwkeurig gemonitord.

3.3. *IVA Zorg en Gezondheid*

3.3.1. *Ontvangstartikelen*

Bij GE0/9GD-D-T-E/OW – Ontvangsten werking en toelagen – Preventief gezondheidsbeleid vragen de dames *Lies Jans* en *Mia De Vits* naar de stand van zaken van het samenwerkingsprotocol voor het fonds dat zal instaan voor de financiering van bevoegdheidsniveau-overschrijdende initiatieven op het vlak van tabak.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat daarvoor een oplossing zal gezocht worden in de zesde staatshervorming.

3.3.2. *Uitgavenartikelen*

Bij GE0/1GD-D-2-A/WT – Werking en toelagen – Zorg- en gezondheidsbeleid algemeen vraagt mevrouw *Vera Van der Borgh* duiding bij het vereffeningskrediet naar aanleiding van uitvoerbare vonnissen van de lopende rechtszaken tegen het Sociaal Onderstandsfonds.

Mevrouw *Lies Jans* zegt dat het Steunpunt Milieu en Gezondheid in het kader van milieu en gezondheid een faseplan zal uitwerken. Het commissielid vraagt nadere uitleg, en de betekenis van dat plan voor Genk-Zuid.

De spreekster benadrukt dat alle zorgverstrekkers betrokken moeten worden bij Vitalink. Het systeem draait proef in een aantal regio's. Mevrouw *Lies Jans* wil vernemen hoe de patiënt precies wordt betrokken.

De heer *Tom Dehaene* vraagt de stand van zaken van het project 'Kwaliteitsindicatoren algemene ziekenhuizen'.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het Steunpunt Milieu en Gezondheid moet nagaan welke acties en deelregio's prioriteit verdienen.

Het eHealth-platform is recent uitgebreid met de basisfunctie 'informed consent' van de patiënt. Vitalink werkt op dezelfde basis van informed consent: de patiënt moet actief toestemming verlenen om zijn gegevens te laten delen. De patiënt beslist wie toegang krijgt tot zijn gegevens. De patiënten in de proefregio's worden begeleid door het Vlaams Patiëntenplatform.

Er is nog één lopende rechtszaak tegen het Sociaal Onderstandsfonds.

Er is een akkoord over het project ‘Kwaliteitsindicatoren algemene ziekenhuizen’. Het akkoord wordt de volgende maanden uitgevoerd. In Zorgwijzer van november 2012 geven de twee ziekenhuiskoepels, Zorgnet en Icuuro, uitleg over het project ‘Kwaliteitsindicatoren algemene ziekenhuizen’. Op een studiedag zal de sector geïnformeerd worden over alle afspraken en het model.

Bij GE0/IGD-D-2-B/WT – Werking en toelagen – Beleid eerstelijngesondheidszorg merkt mevrouw *Vera Van der Borgh* op dat steeds vaker een beroep wordt gedaan op palliatieve zorg. Palliatieve netwerken worden evenwel niet structureel gefinancierd. Het lid wil vernemen of 945.000 euro volstaat om tegemoet te komen aan de resolutie betreffende de organisatie van de palliatieve zorg (*Parl.St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 769/6).

Minister *Jo Vandeurzen* beaamt dat de behoeften van de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen aanzienlijk zijn. Als gevolg van een aantal besparingsopties wordt het budget in 2013 niet uitgebreid. Palliatieve ondersteuning maakt deel uit van de zesde staatshervorming. Ondertussen wordt de geografische omschrijving van de palliatieve netwerken afgestemd op de geografische omschrijving van onder meer de SEL's om tot een optimale inzet van de middelen te komen. Dat kan onder meer door te streven naar synergieën tussen de administratieve ondersteuning van alle expertisenetwerken die de eerste lijn ondersteunen.

Bij GE0/IGD-D-2-C/WT – Werking en toelagen – Beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg zegt mevrouw *Else De Wachter* dat het Rekenhof opmerkt dat de enveloppefinanciering van de cgg's niet beantwoordt aan een objectieve inschatting van de zorgbehoefte. Ze wil vernemen hoe het beleid omgaat met deze opmerkingen. De spreekster aanvaardt niet dat de bijdrage enkel wegvalt of daalt voor een welbepaald aantal categorieën. In het kader van de verminderde bijdrage, vraagt ze de doelgroep van mensen die in armoede leven uit te breiden. Ze nodigt de minister uit een blik te werpen op de toekomst.

Elf cgg's hebben in 2012 een halftijdse vte in dienst genomen om bedrijven en lokale besturen bij te staan bij hun alcohol- en drugsbeleid. Het is de spreekster niet duidelijk wat 2013 op dat vlak brengt.

Mevrouw *Lies Jans* zegt dat onderzocht wordt hoe onlinehulpverlening voortgezet kan worden in 2013. Gezien het belang daarvan pleit de spreekster niet alleen voor onlinehulpverlening, maar ook voor onlinetherapie. Ze wil vernemen of de programma's voortgezet zullen worden, en of stappen gezet zullen worden richting onlinetherapie.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de federale financiering van de centra voor alcohol- en andere drugproblemen onverwacht is verlengd. Hij beseft dat deze situatie niet houdbaar is. De onlinehulpverlening van de centra voor alcohol- en andere drugproblemen zal toegevoegd worden aan de algemene aanpak van onlinehulpverlening. Er is een inventaris van alle onlinehulpverlening in Vlaanderen. Het is de bedoeling dat die inventaris tot een netwerk leidt.

De tariefstructuur van de cgg's is op aangeven van het Rekenhof vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering. Een aantal bedenkingen van het Rekenhof staat evenwel haaks op de responsabilisering die beoogt wordt met enveloppenfinanciering.

Er wordt daarnaast een behoeftestudie uitgevoerd. Dit complex onderzoek is nog niet afgerond. Daarnaast is er de transitie van de intramurale psychiatrie op basis van artikel 107 van de Ziekenhuiswet. Deze transitie roept de vraag op wat de taken zijn voor de cgg's en welke taken de ambulante teams van de psychiatrische ziekenhuizen moeten uitvoeren. De cgg's gaan voort na hoe ze de wachttijden kunnen aanpakken.

Met de sector wordt nagedacht over de toekomstige organisatie van de geestelijke gezondheidszorg in Vlaanderen. Samen met CERA Foundation loopt een project rond de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg voor mensen in armoede.

VIGeZ is versterkt voor de aanpak van het lokale hulpmiddelenbeleid. Op korte termijn zal VIGeZ samen met onder meer VAD het project ‘Gezonde gemeente’ lanceren. Het is immers de bedoeling dat de Vlaamse overheid de lokale overheid een omvattend pakket aanbiedt over gezondheidspromotie. Daarnaast loopt een rookstopcampagne.

Bij GE0/1GD-D-2-E/WT – Werking en toelagen – Preventief gezondheidsbeleid vraagt mevrouw *Vera Van der Borgh*t welke de andere, nieuwe initiatieven zijn naast het Expertisecentrum Valpreventie (bij ouderen). Ze wil voorts vernemen of de resultaten van de valpreventie al zijn geëvalueerd. Ze wijst ook op het verband tussen vallen en dementie.

Het commissielid vraagt voorts of de werking en effectiviteit van de Logo’s al wetenschappelijk werd doorgelicht, en op welke manier de huisartsen ondersteund worden op het vlak van de preventieve gezondheidszorg. Welk bedrag ontvangen de landsbonden van de ziekenfondsen voor gezondheidspromotie en welke acties staan daar tegenover? Het lid merkt op dat dubbele financiering dreigt omdat de landsbonden ook door het RIZIV gefinancierd worden om aan gezondheidspromotie te doen.

De bevolkingsonderzoeken blijven aandacht besteden aan kwetsbare doelgroepen. De spreekster vraagt of gebruik zal worden gemaakt van het communicatiedraaiboek van minister Lieten ‘In vijf stappen communiceren met mensen in armoede’.

In 2013 wordt 1.198.000 euro vrijgemaakt voor de bestrijding van tuberculose. Mevrouw Vera Van der Borgh wil weten wie tot de risicogroepen behoort en hoeveel mensen getroffen worden door tuberculose.

De minister wil de huidige lijst met op te sporen aandoeningen door neonatale screening grondig laten evalueren, met het oog op het weglaten of toevoegen van ziekten, rekening houdend met nieuwe wetenschappelijke en maatschappelijke evoluties. Het commissielid vraagt of is beslist de ziektes van Pompe en Duchenne ook te laten opsporen.

Mevrouw *Mia De Vits* kijkt uit naar de nieuwe gezondheidsdoelstellingen voor kankeropsporing. Een onderzoek van de KU Leuven naar de eetgewoontes van Vlaamse jongeren toont aan dat jongeren minder groeten en fruit eten naarmate ze ouder worden. Daarnaast zijn er duidelijke verschillen tussen kinderen uit kansarme en niet-kansarme gezinnen. De spreekster vraagt of de gezondheidsdoelstelling over gezonde voeding en meer beweging al tussentijds is geëvalueerd.

Mevrouw *Katrien Schryvers* zegt dat in samenwerking met Tele-Onthaal en het Centrum ter Preventie van Zelfdoding is gestart met de voorbereidingen voor het creëren van één enkel nummer voor telefonische hulpverlening bij suïcidaliteit. De spreekster wil vernemen of dit unieke nummer de andere zal vervangen, en vraagt naar de timing. Ze gaat ervan uit dat het telefoonnummer waar huisartsen terecht kunnen voor informatie zal blijven bestaan.

Het lid wil vernemen hoe de overdracht van de preventiecoaches naar de CLB’s zal verlopen. Daarnaast wordt onderzocht of de preventiecoaches verplaatst kunnen worden naar een andere setting dan het leerplichtonderwijs. Het lid vraagt nadere duiding.

Mevrouw *Lies Jans* drukt haar waardering uit over het bevolkingsonderzoek naar borstkanker, dikkedarmkanker en baarmoederhalskanker. Ze vraagt of een bevolkingsonderzoek naar prostaatkanker een mogelijkheid is. Het lid beseft dat daar geen eensgezindheid

over bestaat, maar verklaart zich voorstander van een bevolkingsonderzoek naar prostaatcancer.

In het kader van de gezondheidsdoelstelling Middelengebruik zijn subsidies verleend aan preventieprojecten bij gezinnen en aan een proefproject met allochtone jongeren. De spreekster vraagt om welke projecten het precies gaat, hoeveel middelen eraan zijn besteed en welke de conclusies zijn.

Het aantal hiv- en aids-diagnoses stagneert. Omdat het aantal diagnoses nog niet is gedaald, is blijvende aandacht, vooral voor de bevolkingsgroepen die het vaakst getroffen worden, aangewezen. Op de IMC Volksgezondheid van 18 juni 2012 is beslist een gecoördineerde aanpak uit te werken voor het voorkomen en bestrijden van hiv en aids. Het lid wil vernemen welk gevolg is gegeven aan de aanbevelingen van de resolutie betreffende het uitwerken van een meer doelmatig en doeltreffend hiv- en aidsbeleid (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1354/3).

Mevrouw *Mieke Vogels* zegt dat de invloed van fijn stof en lawaai op de gezondheid hoe langer hoe duidelijker is. In tegenstelling tot de voorbije jaren wordt geen onderzoek naar dat effect meer aangekondigd. Vlaanderen dreigt door Europa veroordeeld te worden omdat de fijnstofgrenzen steeds vaker overschreden worden. Ze mist aandacht hiervoor in de beleidsbrief.

Preventieve gezondheidszorg lijdt onder het mattheuseffect. Arm zijn maakt ziek. Ziek zijn maakt arm. Het beleid op het vlak van gezonde voeding en middelengebruik raakt niet tot bij de laagste sociale klassen. Ondanks campagnes als Tutti Frutti gaan alle indicatoren de slechte kant op. De vraag rijst hoe zinvol bewustmakingscampagnes zijn die zich steeds op dezelfde doelgroep richten. Men bereikt de doelgroep die zich bewust is van het probleem. De sociale groepen die het grootste risico lopen zoals mensen die in armoede leven, worden niet bereikt. Ze roept op om samen met de federale overheid werk te maken van een omvattend plan waarin aandacht wordt gevraagd voor productnormen. Een campagne over gezonde voeding heeft weinig zin zolang de industrie ongezonde voeding blijft produceren.

Mevrouw *Marijke Dillen* zegt dat de recente cijfers over het aantal hiv-diagnoses niet betekenen dat de aandacht mag verslappen. Ze maakt zich zorgen over de toename van enkele seksueel overdraagbare aandoeningen omdat veel jongeren nonchalant zijn geworden. Ze vraagt doelgerichte acties om jongeren te waarschuwen.

Het gebruik van cocaïne daalt als gevolg van de economische crisis, maar tegelijk duikt een nieuwe harddrug op, met name ketamine. Het gaat om een gevaarlijke drug die op termijn ernstige gevolgen kan hebben. Het commissielid is van oordeel dat VAD hier extra aandacht aan moet besteden. Afsluitend wil het lid vernemen of voldoende preventieve acties worden uitgevoerd tegen tuberculose.

Mevrouw *Else De Wachter* zegt dat niet alleen het preventieve onderzoek naar borstkanker belangrijk is, maar ook het drempelverlagende effect dankzij de preventieve acties. Ze vraagt in dat verband extra aandacht voor prostaatcancer en het bespreekbaar maken ervan.

Inzake middelengebruik ligt de nadruk voornamelijk op alcohol en drugs. De spreekster vraagt om daarnaast ook aandacht te besteden aan psychofarmaca. De wijze waarop met Rilatine wordt omgesprongen is veelzeggend en cruciaal. Het gebruik van ADHD-medicatie neemt sterk toe. De spreekster vraagt of hierover al overleg is gepleegd met het federale niveau. Daarnaast wil ze vernemen welke initiatieven al zijn genomen op Vlaams niveau. Nog in dit verband benadrukt mevrouw Else De Wachter dat snelle oplossingen

enkel aangewezen zijn voor crisissen. Zij geeft de voorkeur aan een structurele oplossing. Naast de CAW's spelen ook de CLB's een belangrijke rol.

Recent verschenen in de pers berichten over de oprichting van een kinderalcoholkliniek in Nederland. Het commissielid wil vernemen of de zesde staatshervorming de mogelijkheid creëert om in Vlaanderen een kinderalcoholkliniek op te richten. Dokters waarschuwen vaker voor een toename van alcoholmisbruik onder jonge kinderen. De spreekster vraagt naar de stand van zaken van het registratiesysteem dat wordt ontwikkeld in samenwerking met de Belgische Vereniging voor Kindergeneeskunde. Er moet zowel sensibiliserend als preventief opgetreden worden ten aanzien van kinderen, jongeren en hun omgeving.

Afsluitend vraagt mevrouw Else De Wachter welke acties vervat zullen zitten in het nieuwe actieplan Suïcidepreventie die specifiek op jongeren gericht zijn. Voor een jongere is de drempel om professionele hulp te zoeken groot.

De heer *Peter Gysbrechts* zegt dat de Vlaamse Regering met haar beleid tegen 2020 20 percent minder zelfdodingen beoogt. Vlaanderen scoort slecht inzake het aantal zelfdodingen. De economische toestand draagt evenmin bij tot een verbetering. Scholen worden al drie jaar begeleid door een preventiecoach om een beleid inzake geestelijke gezondheid te voeren. Leerlingen zijn een belangrijke doelgroep, maar pesten op school draagt niet bij tot een verbetering. De spreker wil vernemen of het project met de preventiecoaches wetenschappelijk wordt gevolgd.

Mevrouw *Helga Stevens* vraagt aandacht voor mondhygiëne bij bejaarden en personen met een handicap in een instelling.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het proefproject gericht op allochtone jongeren heeft aangetoond dat de culturele context niet zonder belang is, en dat allochtone jongeren eerder cannabis gebruiken dan alcohol. De expertise die lokaal aanwezig is, wordt over heel Vlaanderen verspreid. In 2013 volgt een campagne over de denormalisering van cannabisgebruik.

Elke Logo wordt jaarlijks geëvalueerd. Tijdens een collectief overleg worden de gemeenschappelijke opmerkingen besproken. Het eerstvolgende overleg vindt plaats op 9 december 2012.

De resolutie betreffende het uitwerken van een meer doelmatig en doeltreffend hiv- en aidsbeleid is behandeld tijdens de IMC Volksgezondheid van 18 juni 2012. Er is afgesproken de resolutie toe te voegen aan het nationaal aidsplan, dat in juni 2013 verwacht wordt. De minister heeft zich achter het voornemen geschaard om met een nationale koepel of coördinator te werken.

VITO heeft een studie gepubliceerd over de impact van fijn stof. De studie wordt geëvalueerd met bijzondere aandacht voor de impact op de sectoren die onder de bevoegdheid van minister Jo Vandeurzen vallen.

Het communicatiedraaiboek van minister Lieten wordt door de administratie gebruikt voor alle communicatie.

In het kader van de gezondheidsdoelstelling over gezonde voeding en beweging haalt de minister het voorbeeld aan van een actie gericht op mensen in armoede die wel succesvol is. Volgens het Netwerk tegen Armoede is 'Bewegen op voorschrift' een succesvolle aanpak die veralgemeend kan worden. In elke oproep wordt kwetsbare groepen bereiken als een bijzonder aandachtspunt naar voren geschoven. De minister beaamt dat de klassieke aanpak niet altijd de meest geschikte aanpak is. Ook de Huizen van het Kind, die op het

platteland anders opgevat zullen worden dan in de steden, kunnen door de integrale aanpak ook informeren over voeding en beweging.

Er is recent op basis van een ministerieel besluit een werkgroep opgericht voor de neonatale screening. Een aantal experts gaat na hoe de screenings inhoudelijk geëvalueerd kunnen worden. De vraag of een bevolkingsonderzoek opportuun is, wordt beantwoord door de werkgroep bevolkingsonderzoek.

Tuberculose is als gevolg van migratie een importziekte geworden. Er zijn goede afspraken gemaakt met de federale politie over screening en opvolging.

Er lopen geen acties tegen alcoholmisbruik door kinderen. Dit zal worden besproken met de VAD. De minister is niet bevoegd voor alcoholpops.

De UGent heeft onderzoek gevoerd naar mondhygiëne. De minister beaamt dat naast jonge kinderen, ook ouderen en (oudere) personen met een beperking bijzondere aandacht vergen. Dit item zal worden behandeld tijdens het structurele overleg met de woonzorgcentra. Binnen de sector van personen met een handicap kan het een item worden van het kwaliteitsbeleid. Een ander belangrijk aspect is het overleg met de tandartsen.

Minister Jo Vandeurzen subsidieert een project van de Vlaamse Liga tegen Kanker om een beslissingsboom te ontwikkelen vanuit het perspectief van de patiënt. Het project loopt van 1 december 2011 tot 31 december 2013. Het project moet leiden tot een objectief overzicht van voor- en nadelen van prostaatkranscreening. De beslissingsboom moet mannen op consultatie bij een uroloog helpen bij het nemen van die beslissing. Een nieuw bevolkingsonderzoek naar prostaatkranscreening is niet aan de orde. Er zijn geen budgetten voor vrijgemaakt. Daarnaast zijn er twijfels over de nauwkeurigheid van de screening. De terugbetaling van de PSA-test staat overigens ter discussie. Gezien de aard van de kanker en de bijwerkingen van de behandeling, is de beslissing om tot een behandeling over te gaan complex. Er zijn onvoldoende bewijzen dat de voordelen van een screening opwegen tegen de nadelen. Dat is de reden waarom een algemeen bevolkingsonderzoek, onder meer door Domus Medica, niet wordt aanbevolen. Er is bijvoorbeeld geen Europese aanbeveling in die zin.

De gezondheidsdoelstelling met betrekking tot gezonde voeding en beweging wordt geëvalueerd door een werkgroep van deskundigen. Er is een tussentijds rapport over de meetbare (sub)doelstellingen.

Preventiecoaches steunen scholen bij het ontwikkelen van een beleid inzake geestelijke gezondheid. De minister beaamt dat stappen worden gezet om de deskundigheid van de CLB's te verhogen. Het is de bedoeling dat ze die expertise op termijn zelf doorgeven. Het is de bedoeling om daarna de deskundigheid van de preventiecoaches aan te wenden in de bedrijfswereld.

Bij de opmaak van de gezondheidsdoelstelling over middelengebruik is er uitdrukkelijk voor gekozen de psychofarmaca, die onder de federale bevoegdheid vallen, niet op te nemen. Over Rilatine is samen met centrum ZitStil een project opgezet om wetenschappelijk onderzoek op te volgen en aan te sturen. De bedoeling is om tot nieuwe inzichten te komen. Het project ontvangt een subsidie van 67.000 euro, loopt van 1 december 2011 tot 1 december 2013 en is opgevat als een project ter versterking van netwerken als preventie van kansarmoede bij kinderen met ADHD. Het project gaat op zoek naar een model en wetenschappelijke richtlijnen om expertise op te bouwen in een zorgnetwerk die aangewend kan worden om andere regionale netwerken te ondersteunen. De link met de opvoedingswinkels is niet onbelangrijk.

Omdat het preventieve gezondheidsbeleid zich in 2013 zal toeleggen op kankerpreventie, zal op zijn vroegst in 2014 werk worden gemaakt van een nieuwe gezondheidsdoelstelling inzake valpreventie. Er zal gewerkt worden met twee invalshoeken: ouderen en kinderen.

De opdracht van de landsbonden van de ziekenfondsen op het vlak van gezondheidspromotie is niet gewijzigd. Er is volgens de minister geen sprake van dubbele financiering. De bedoeling van de Vlaamse subsidie is om de acties van de landsbonden af te stemmen op de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen. Deze aanpak is recent gunstig geëvalueerd.

Sensoa is met een aantal nieuwe acties gestart om jongvolwassenen bewust te maken van seksueel overdraagbare aandoeningen.

Samen met de federale overheid wordt het terrein voortdurend gescreend op nieuwe drugs. Er is een meldsysteem dat onmiddellijk alle mogelijke risico's nagaat. Op federaal niveau is een wet voorbereid over de zogenaamde 'legal highs'.

Tijdens de vorige regeerperiode liep het project Preventiebonus in de Zuiderkempen. Het is negatief geëvalueerd. De uitrol ervan over heel Vlaanderen bleek onbetaalbaar. Samen met Domus Medica wordt gezocht naar een andere incentive die huisartsen ertoe moet aanzetten oog te hebben voor preventie.

Maatregelen om jongeren ertoe aan te zetten vlotter professionele hulp te zoeken, vallen onder de destigmatisering van de geestelijke gezondheidszorg. De toegang tot de geestelijke gezondheidszorg is gelinkt met de versterking van de cgg's en met de vraag naar een zorgcircuit voor jongeren. Over dat laatste moet overleg worden gepleegd met de federale minister van Volksgezondheid, die zich daar recent akkoord mee heeft verklaard. Afsluitend verwijst de minister naar de gezondheidsdoelstelling Preventie van zelfdoding en het Vlaams actieplan 2012-2020 (*Parl. St.* VI. Parl. 2012-13, nr. 1814/1).

Bij GE0/IGD-D-2-F/WT – Werking en toelagen – Thuis- en ouderenzorgbeleid stelt mevrouw *Vera Van der Borgh* een vraag over de nieuwe procedure voor het toekennen van voorafgaande vergunningen. Er zal worden gewerkt met een oproep op provinciaal niveau, gekoppeld aan een aantal criteria waarvan het gewicht verschilt. Met de doelstelling kan de spreekster zich akkoord verklaren. Voorafgaande vergunningen moeten leiden tot extra aanbod zodat tekorten in een aantal regio's worden weggewerkt, maar ze vreest dat ze niet gehaald zullen worden. Programmatie zorgt voor een regionale spreiding van het aanbod. Het nieuwe systeem werkt op provinciale basis en maakt het mogelijk dat voorafgaande vergunningen voor verschillende gemeenten worden samengevoegd op één locatie. Op die manier zal het niet mogelijk zijn om voorafgaande vergunningen toe te kennen waar er grote tekorten zijn. Het nieuwe systeem biedt evenmin een oplossing voor het grote aantal dossiers dat geblokkeerd raakt door problemen op het vlak van de ruimtelijke ordening. De spreekster heeft twijfels over de criteria en de transparantie van de weging ervan. Ze vreest voor willekeur bij het toekennen van voorafgaande vergunningen.

De spreekster merkt op dat de criteria de aanbieders beschermen. Nieuwe spelers moeten dezelfde kansen krijgen als gevestigde waarden. Gezien de grote behoeften moet elke aanbieder die kwaliteit garandeert, kansen krijgen. Afsluitend twijfelt de spreekster eraan of dit nieuwe systeem ingang zal vinden in 2013. De SAR WGG vraagt de in 2013 geplande bijkomende woongelegenheden toe te kennen zodat voor een overgangperiode wordt gezorgd. Het is de SAR WGG niet duidelijk waarom voor een nieuw systeem wordt geopteerd. De discussienota deed immers een algemene en integrale benadering verhoppen. De SAR WGG pleit voor een flexibeler instrument op basis van zorgprognoses.

De spreekster wil vernemen wanneer initiatiefnemers een aanvraag kunnen indienen in 2013. Wordt april 2013 naar voren geschoven vanwege een overschrijding van het federale moratorium? Hoeveel vergunningen zullen er worden toegekend in 2013? Wanneer

worden de beschikbare voorafgaande vergunningen toegekend in 2013? Hoe reageert de minister op het advies van de SAR WGG? Waarom is geopteerd voor een provinciale omschrijving? Hoe zal de minister een correcte spreiding garanderen in een provinciale gebiedsomschrijving? De spreekster wijst op de mogelijkheid om de toegekende capaciteit samen te brengen op één vestigingsplaats. De criteria zullen beoordeeld worden door een beoordelingscommissie of expertenplatform. De spreekster vraagt naar de samenstelling. De spreekster dringt aan op een transparante weging van de criteria. Ze vraagt hierover overleg met de sector en waarschuwt voor juridische procedures van aanvragers. Ze roept afsluitend op na te denken over een alternatief dat zorgt voor voldoende en snel realiseerbare initiatieven.

Mevrouw *Mia De Vits* dringt erop aan het handboek over het infectiebeleid in de woonzorgcentra online ter beschikking te stellen. Een kwart van de voorzieningen beschikt nog niet over de nodige middelen voor handhygiëne. Bewoners en medewerkers worden niet altijd goed geïnformeerd. Er is geen vorming, het arbeidsreglement bevat geen bepalingen over het infectiebeleid en infecties worden gebrekkig geregistreerd.

De gebruikersbijdrage voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg berekenen, is complex en tijdsrovend. Er wordt werk gemaakt van een nieuw systeem. De spreekster vraagt in dit verband naar de timing voor de uitbreiding van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming. Mevrouw *Lies Jans* sluit zich hierbij aan.

Mevrouw *Lies Jans* vraagt daarnaast een overzicht van het gesubsidieerde aantal uren gezinszorg en aanvullende thuiszorg in verhouding tot de programmatie. Ze wil voorts vernemen hoe die verhouding evolueert. Het commissielid informeert ook naar de stand van zaken van de BelRAI. Ze vraagt afsluitend nadere toelichting bij de nieuwe criteria voor de voorafgaande vergunningen.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het nieuwe systeem om voorafgaande vergunningen toe te kennen in overleg met de drie grote koepels uit de sector wordt ontwikkeld. Het huidige systeem bepaalt aan het begin van elk kalenderjaar op basis van de bevolkingsprognose voor de volgende vijf jaar hoeveel ruimte er vrijkomt in de programmatie van de voorafgaande vergunningen. Geïnteresseerden moeten hun aanvraag zo snel mogelijk indienen. Vergunningen worden toegewezen op niveau van de gemeente.

Op dit ogenblik zijn in Vlaanderen ongeveer 17.000 voorafgaande vergunningen toegekend. De Vlaamse overheid heeft de effectieve erkenning van een woonzorgcentrum afhankelijk gemaakt van het protocol afgesloten met de federale overheid. De programmatie waakt over de regionale spreiding en heeft tot doel binnen een bepaalde groeicijfer te blijven. Die groei is mede afhankelijk van de uitgaven die het RIZIV verwacht in de rob en rvt-sector. Het meest recente protocol is aangevuld met een addendum. De uitwerking ervan is gestopt in september 2012. Niet de groei van de programmatieruimte is belangrijk voor de Vlaamse overheid, maar wel de vraag hoe de eigenaars van de voorafgaande vergunningen overtuigd kunnen worden om de vergunning te operationaliseren. De operationalisering wordt mede bepaald door beslissingen van het RIZIV. De Vlaamse Gemeenschap heeft het aantal effectief erkende plaatsen nooit overschreden maar het aantal voorafgaande vergunningen ligt hoger.

Om het huidige systeem te wijzigen, zal in twee fases gewerkt worden: een moratorium op het oude systeem en de installatie van een nieuw. Het nieuwe systeem moet geobjectiveerd zijn en een regionale spreiding mogelijk maken. Het is de bedoeling om binnen de provincies te zoeken naar de zogenaamde witte vlekken. Door de kans te bieden voorafgaande vergunningen te concentreren, wil het beleid initiatiefnemers overtuigen een initiatief te starten in zo een witte vlek. De concrete uitvoering wordt in overleg met de sector uitgewerkt.

Het nieuwe systeem moet eigenaars van een portefeuille overtuigen om de vergunningen te activeren. Het verschil tussen het aantal voorafgaande vergunningen en het aantal vergunbare plaatsen moet zo klein mogelijk zijn. Wie vijftig voorafgaande vergunningen in portefeuille heeft, er tien extra vraagt en aantoot op korte termijn zestig nieuwe plaatsen te kunnen operationaliseren, zou meer kansen moeten krijgen dan wie tien voorafgaande vergunningen in portefeuille heeft en er vijftig extra vraagt om zestig nieuwe plaatsen te operationaliseren.

Daarnaast moet voor rechtszekerheid gezorgd worden. Een voorafgaande vergunning is een verworven recht. Van zodra er een akkoord is over een formule, zal de minister nadere toelichting kunnen verschaffen.

In de conclusies van ‘Vlaamse woonzorgcentra: een stand van zaken na 3 jaar inspectiewerk’ wordt een aantal aandachtspunten naar voren geschoven op het vlak van preventie. Handhygiëne is er een van. Het Agentschap Zorginspectie zal dat van nabij volgen. Een andere conclusie is dat het elektronische bewonersdossier nog niet veralgemeend wordt gebruikt. Wanneer de financiering van de woonzorgcentra wordt overgeheveld, zal vanuit syndicale hoek aangedrongen worden op een gelijk statuut in woonzorgcentra en ziekenhuizen.

De voorbereidingen van de inkomensgerelateerde bijdrage aan de gezinszorg en de aanvullende thuiszorg in combinatie met een maximumfactuur zijn vergevorderd. Dit is evenwel samen met de Vlaamse sociale bescherming tijdelijk stopgezet. Op een bepaald moment zal beslist moeten worden of een en ander eventueel gefaseerd kan worden uitgevoerd. Deze politieke afweging zal gemaakt moeten worden naar aanleiding van de begrotingscontrole.

Een vraaggestuurde organisatie veronderstelt een uniforme inschaling. Het onderzoek is afgerond. Het is de bedoeling van start te gaan met een BelRAI-premodule. Voor de gezinszorg zal gewerkt worden met een eenvoudige versie die geïntegreerd kan worden in de registratie voor artsen en verpleegkundigen. BelRAI is internationaal gevalideerd en wetenschappelijk onderbouwd waardoor een uniform taalgebruik mogelijk is. Dat laatste is belangrijk met het oog op een eventuele ICT-applicatie. Het is wachten op toestemming van het federale niveau om van start te gaan met de premodule.

3.4. Agentschap en Fonds Jongerenwelzijn

De heer *Peter Gysbrechts* merkt op dat het budget voor pleegplaatsingen, internaatplaatsingen en preventieve sociale actie stijgt met 1.243.000 euro. Hij wil vernemen of de resultaten van deze jaarlijkse verhoging al zijn geëvalueerd. Voorts vraagt hij welk deel van de middelen in pleegplaatsingen geïnvesteerd wordt.

De spreker wil voorts vernemen hoe de bijkomende middelen in het kader van het VIA 4-akkoord verdeeld worden, en wat bedoeld wordt met het onderzoek naar de aanwending van projectmiddelen voor uitbreidingsaanbod.

Er wordt één miljoen euro vrijgemaakt voor prioritair toe te wijzen hulpvragen. De spreker vraagt hoeveel dossiers met dit bedrag behandeld kunnen worden. Hij merkt op dat alle sectoren ervoor opteren hulp te verlenen aan prioritair toe te wijzen hulpvragen, terwijl andere dossiers blijven liggen.

Op 1 januari 2013 stapt dertig percent van de bijzondere jeugdzorg in de nieuwe envelopfinanciering, die projectregularisering mogelijk maakt. Vanaf 2014 wordt heel de sector op deze manier gefinancierd. De spreker vraagt naar de exacte betekenis van projectregularisering en het verloop ervan. Hij vraagt toe te zien op de gevolgen van de nieuwe financiering voor de voorzieningen.

Binnen de bijzondere jeugdzorg ontvangen veel projecten subsidies van Jongerenwelzijn zonder dat er een regulier kader is. Die projecten zullen geëvalueerd worden met het oog op de regularisatie van langlopende projecten. De spreker vraagt naar het aantal projecten en de duur ervan. Projecten moeten op een vooraf bepaald moment geëvalueerd worden. Projecten die niet voldoen of niet gesubsidieerd kunnen worden, moeten stopgezet worden. Projecten die meerwaarde bieden en betaalbaar zijn, moeten worden omgezet in reguliere werking. De spreker wil op die manier vermijden dat goede projecten verloren gaan, terwijl andere initiatieven soms tot twintig jaar als project blijven voortbestaan.

In de gemeenschapsinstellingen werden in 2012 twee leerlingenbegeleiders aangesteld. Die aanstelling wordt verlengd. De spreker wil vernemen of dat structureel verankerd zal worden na 2013.

Het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg treedt in werking op 1 juli 2013. De heer Peter Gysbrechts wil vernemen of er middelen zijn vrijgemaakt voor psychiatrische pleegzorg.

Een andere vraag is of de multifunctionele centra reeds zijn geëvalueerd. Tussen 2005 en 2011 is het aantal plaatsingen van jongeren in schoolinternaten en de psychiatrie gestegen van 413 tot 813. De spreker is geïnteresseerd in de resultaten van deze opvangvorm, en van de preventieve sociale acties.

Mevrouw *Else De Wachter* vraagt naar de evaluatie van het project 'Pleegouders versterken in opvoeding', dat al drie jaar loopt.

Uit de middelen voor de bijzondere jeugdzorg kan de spreekster niet afleiden hoe ze aangewend zullen worden om naar vraaggestuurde hulp te evalueren. Projecten moeten op een vooraf bepaald moment geëvalueerd worden met het oog op structurele verankering. De evaluatie van langlopende projecten wordt in het vooruitzicht gesteld. De spreekster wil vernemen hoe de projecten precies geëvalueerd zullen worden. Het uitbreidingsbeleid focust op de eerste lijn, maar hoe verhoudt deze investering zich tot het aantal consulenten?

De spreekster dringt aan op de overheveling van de noodinternaten naar Welzijn. Ze vraagt naar de stand van zaken, en naar de middelen die daarvoor zijn vrijgemaakt. Mevrouw *Else De Wachter* maakt zich zorgen over de grote diversiteit. Het belang van het kind moet vooropstaan, maar waar kinderen met verschillende behoeften en achtergrond samen worden geplaatst, is er geen duidelijk zicht op de aangewezen werking en aanpak. De overheveling heeft implicaties op de plaatsen en op de concrete organisatie.

Mevrouw *Helga Stevens* zegt dat zowel binnen Jongerenwelzijn als in de sector van personen met een handicap gewerkt wordt met multifunctionele centra. In de sector van personen met een handicap wordt een multifunctioneel centrum opgestart als proefproject. Tien voorzieningen zijn bereid een multifunctioneel centrum op te starten in een regelluw kader, en wetenschappelijk te laten evalueren met het oog op nieuwe regelgeving. Parallel daarmee wordt geëxperimenteerd binnen Jongerenwelzijn. De parallelle aanpak zal ertoe leiden dat beide systemen los van elkaar komen te staan, waardoor er niet minder maar meer regels nageleefd zullen moeten worden. In het kader van de integrale jeugdhulp is een gemeenschappelijke aanpak binnen een eenvormig kader meer aangewezen.

De spreekster sluit zich aan bij de vraag van de heer Gysbrechts over de twee leerlingenbegeleiders in de gemeenschapsinstellingen.

Mevrouw *Katrien Schryvers* zegt dat in het voorjaar van 2013 gestart wordt met een proefproject in het kader van de integrale jeugdhulp. Aangezien het de bedoeling is het systeem

in 2014 te veralgemenen, vraagt de spreekster hoe en wanneer het project geëvalueerd zal worden. Ze wil eveneens weten waar het project precies zal plaatsvinden.

In het Vlaams Actieplan Kinderrechten 2011-2014 (*Parl. St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 1238/1) en het Vlaams Jeugdbeleidsplan 2010-2014 (*Parl. St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 976/1) staan talrijke acties rond kinder- en jongerenwelzijn. De spreekster vraagt nadere informatie over de geplande evaluatie, en stelt voor de evaluatie te bespreken in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn elk één van de leerlingenbegeleiders financiert. De samenwerking wordt eind 2012 geëvalueerd. Op een bepaald ogenblik zal door beide betrokken ministers gezocht moeten worden naar een stabiele financiering.

Hij verwacht betrokken te worden bij de evaluatie van het Vlaams Jeugdbeleidsplan 2010-2014.

De minister twijfelt eraan of het proefproject in het kader van de integrale jeugdhulp op 1 januari 2013 van start zal kunnen gaan. Er is gekozen voor Oost-Vlaanderen omdat de aanwezigheid van de stad Gent toelaat de stedelijke problematiek mee te nemen.

Het budget voor pleegplaatsingen gaat volledig naar de financiering ervan. Het is een externe kostendrijvende factor. Het budget groeit volgens het aantal pleegplaatsingen.

De uitbreiding wordt met twee budgetten gefinancierd: het uitbreidingsbudget en de VIA-middelen. De VIA-middelen bestaan steeds uit drie delen: middelen voor koopkracht, kwaliteit en uitbreiding.

De vernieuwing in de sector is op gang gebracht door negentien verschillende projecten die allemaal geëvalueerd worden. Projecten die negatief geëvalueerd worden, worden niet verlengd. Zes projecten worden voortgezet als project. Een aantal, zoals Oikoten, wordt omgezet in een reguliere hulpverleningsvorm in het kader van de modulaire financiering. De transitie naar de nieuwe financieringstechniek wordt in overleg met de sector gemonitord.

In 2012 zijn 24 nieuwe consultants in dienst genomen. Het aantal evolueert volgens de werklastmeting.

De inwerkingtreding van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg wordt samen met de sector voorbereid. De sector is gemotiveerd om de transitie en de fusies door te voeren, maar is tegelijk vragende partij om de inwerkingtreding minstens een half jaar uit te stellen. De minister overweegt deze vraag voor te leggen aan het Vlaams Parlement in het aangekondigde ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Daarnaast zijn aanpassingen aangewezen in de psychiatrische pleegzorg en de pleegzorg voor volwassenen omdat het Vlaams Parlement ervoor heeft gekozen alles onder één kader te brengen.

Er zijn 110 prioritaire hulpvragen. Zestig uit Jongerenwelzijn en vijftig uit het VAPH. Het budget wordt door de twee agentschappen gefinancierd.

Het agentschap Jongerenwelzijn is in 2008 gestart met de multifunctionele centra. In dit gunstig geëvalueerde project zijn achthonderd plaatsen betrokken. De multifunctionele centra worden ondergebracht in het modulaire kader. Het is niet de bedoeling dat het VAPH alle experimenten overdoet. Het VAPH zal integendeel gebruikmaken van het

inzicht en de ervaring van Jongerenwelzijn. Het uiteindelijke doel is zoeken naar een sectoroverschrijdende formule, namelijk een multifunctioneel centrum dat erkend is door Jongerenwelzijn en door het VAPH, dat maatwerk levert en sociaal ondernemerschap stimuleert.

Over de noodinternaten moet de Vlaamse Regering een beslissing nemen. De uiteindelijke transitie zal binnen de budgettaire mogelijkheden moeten verlopen. Recente dramatische feiten tonen aan dat het dossier niet langer uitgesteld kan worden. Institutionele zorgen zijn ondergeschikt aan het belang van de jongeren.

Een vraaggestuurd financieringssysteem belet niet dat een aantal voorzieningen erkend moeten worden. De voorzieningen zouden gefinancierd kunnen worden uit de rugzak van de mensen voor wie ze zorg dragen, naar analogie met de persoonsvolgende convenanten uit de sector van personen met een handicap. Dergelijk systeem veronderstelt een evenwicht tussen rechtstreekse financiering en de persoonsvolgende financiering. In de prioritaire te bemiddelen dossiers wordt eigenlijk al gewerkt met een zogenaamde rugzak.

3.5. *VAPH*

Mevrouw *Marijke Dillen* vraagt naar de stand van zaken in het dossier van de wettelijke subrogatie. Voorts zal de rechtentoekenning optimaler verlopen dankzij een betere gegevensuitwisseling. Ook hier vraagt de spreker naar de stand van zaken. De toelichting bevat weliswaar een lijst beleidsdomeinen waarmee in synergie wordt samengewerkt, maar geen nadere informatie. VAPH en RIZIV plegen overleg om de resterende knelpunten met rolwagens op te lossen. De spreker wil weten over welke knelpunten het gaat.

Mevrouw *Helga Stevens* sluit zich aan bij de vraag van mevrouw Dillen over de rolwagens. De spreker vermoedt dat de totaalontvangsten van het VAPH 36.000 euro hoger liggen dan vermeld in de toelichting.

Naast de stijging van de werkingsdotatie en het budget bestemd voor uitbreiding, wordt 500.000 euro overgeheveld naar de CAW's voor de DIO's. De spreker wil vernemen of een resultaatsverbintenis wordt gekoppeld aan die overheveling. Ze wil niet dat de CAW's het overgehevelde bedrag voor hun reguliere werking aanwenden omdat het specifiek bestemd is voor personen met een handicap. Voorts vraagt ze hoe dat budget verspreid zal worden over de CAW's. In tegenstelling tot de ontvangsten worden de uitgaven niet opgesplitst wat de interpretatie ervan bemoeilijkt.

De spreker informeert naar de timing van het advies van de intersectorale stuurgroep Diagnostiek en Indicatiestelling over de randvoorwaarden voor een meer kwalitatieve diagnostiek in het kader van de integrale jeugdhulp en de operationalisering van de toegangspoort.

In 2013 wordt één miljoen euro vrijgemaakt voor de aanvullende financiering van de prioritaire te wijzen hulpvragen. De spreker wil vernemen om hoeveel dossiers het precies gaat.

Voor de ondersteuning van personen met een handicap trekt de Vlaamse Regering een aanzienlijk bedrag aan bijkomende middelen uit. In 2013 gaat het om zo'n 27 miljoen euro waarmee Perspectief 2020 verder wordt geïmplementeerd. In de niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening zal geïnvesteerd worden in persoonsvolgende financiering. De spreker wil vernemen of daarmee zowel zorg in natura als persoonlijkeassistentiebudgetten worden bedoeld, en vraagt op welke decretale basis de persoonsvolgende financiering steunt. Ze nodigt de minister uit daar grondig over na te denken.

Op basis van het VIA-akkoord voor de periode 2012-2014 krijgen de voorzieningen 420 bijkomende vte's. Mevrouw Helga Stevens vraagt hoeveel bijkomende vte's al zijn toegekend in 2012, en hoeveel er toegekend zullen worden in 2013.

In het uitbreidingsbeleid 2012 werd 40 percent van de provinciale middelen voorbehouden voor het toekennen van persoonsvolgende convenants. Daarnaast ging 40 percent van de provinciale middelen naar nieuwe PAB's. In 2013 zal een zelfde aandeel besteed worden aan persoonsvolgende financiering. De spreekster vraagt een cijfermatige vertaling van 'een zelfde aandeel', te meer omdat de overige 20 percent niet wordt geduid.

In het persoonsvolgende financieringssysteem is het dringende karakter van de hulpvraag een criterium. In de beleidsbrief is echter sprake van 'dwingendheid van de ondersteuning'. De spreekster vraagt het onderscheid tussen beide begrippen.

Het is moeilijk om cijfers te vinden over het aantal geïnterneerden met een verstandelijke handicap die in een gevangenis verblijven. De spreekster vraagt minister Vandeurzen om hoeveel personen het gaat. Nog in dit verband wordt verwezen naar toe te kennen vergunningen. De spreekster vraagt nadere duiding.

Mevrouw Helga Stevens vraagt wanneer de circulaire over het uitbreidingsbeleid 2013 verstuurd zal worden.

De DIO's zijn geëvalueerd in de loop van 2012 en worden zo nodig bijgestuurd tegen 1 januari 2013. De diensten voor beschermd en voor geïntegreerd wonen worden geïntegreerd in de DIO's. Door de DIO's over te hevelen naar de CAW's worden ze, zo vermoedt het lid, rechtstreeks toegankelijke hulpverlening.

Afsluitend wil het lid vernemen op basis van welke criteria de achttien zorgvernieuwingenprojecten geëvalueerd zullen worden.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat ongeveer 110 geïnterneerden met een verstandelijke handicap bekend zijn bij het VAPH.

Een deel van het meerjarenuitbreidingsbeleid wordt uit het VIA-akkoord geput. Nadat de Vlaamse Regering heeft beslist daar een extra bedrag aan toe te voegen, bedraagt het totale uitbreidingsbeleid zo'n 27 miljoen euro. Dankzij een aantal interne verschuivingen en optimalisaties is het vooraf afgesproken budget van 30 miljoen euro gehaald.

Er is sprake van prioriteit wanneer het verschil tussen zorgbehoefte en zorgaanbod van het sociale netwerk een urgente aanpak behoeft. De zwaarte van de gevraagde hulp is daarbij niet het belangrijkste criterium.

De minister ontkent dat de DIO's worden overgeheveld naar de CAW's. Met het oog op een inclusieve benadering wordt 500.000 euro overgeheveld naar de CAW's, waarmee ze de nodige competentie kunnen opbouwen om hun hulpverleningsaanbod toegankelijker te maken voor mensen met een beperking. Een vergelijkbare operatie vindt plaats binnen de gezinszorg en de kinderopvang. In alle reguliere welzijnsdiensten loopt een wetenschappelijke nulmeting om uit te maken welk gebruik personen van een handicap maken van die reguliere welzijnsdiensten. Met het oog op een structurele overheveling van middelen zal onderhandeld worden over het extra aandeel hulp aan personen met een beperking dat de regulieren diensten zouden moeten leveren.

Bij aanvang van deze regeerperiode is een protocol ondertekend door de Vlaamse overheid, werknemers- en werkgeversorganisaties over de bijkomende inzet van vijfhonderd vte's. In het protocol zijn afspraken gemaakt over het aantal bijkomende vte's per jaar en over de criteria om (prioritair) extra ondersteuning te krijgen. Het gaat jaarlijks om tachtig tot negentig nieuwe medewerkers.

In overleg met het RIZIV is een project gestart om na te gaan of rolstoelen op een andere manier ter beschikking kunnen worden gesteld dan door aankoop. Het project loopt in

samenwerking met de ALS-Liga. Vlaanderen evolueert naar een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid. Het beleid zal zich daarnaast moeten aanpassen aan de ontwikkelingen als gevolg van de zesde staatshervorming.

De rekenfout waar mevrouw Stevens op wijst, is het gevolg van het feit dat met afgeronde getallen wordt gewerkt.

De middelen voor het uitbreidingsbeleid voor 2013 zullen gedeeltelijk besteed worden in voorzieningen die een aanbod organiseren op basis van de VIPA-buffer. De overige middelen worden als volgt verdeeld: 20 percent rechtstreeks toegankelijke hulp, 40 percent persoonlijkeassistentiebudget en 40 percent persoonsvolgende convenanten. De laatste twee zijn vormen van persoonsvolgende financiering. Op vraag van het Raadgevend Comité van het VAPH, de budgethoudersverenigingen en de verbruikersverenigingen wordt een deel gereserveerd voor persoonlijkeassistentiebudgetten.

Dankzij mijn.vaph.be heeft iedereen toegang tot zijn of haar elektronisch dossier. Daarnaast is er een link gelegd tussen het VAPH en de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid waardoor bepaalde informatie rechtstreeks beschikbaar wordt gesteld.

Er wordt samengewerkt met het beleidsdomein Wonen aan de toegankelijkheid van de sociale huisvesting voor personen met een handicap. De samenwerking met het beleidsdomein Werk zit vervat in de werk- en welzijnstrajecten. De samenwerking met het beleidsdomein Gelijke Kansen focust op de toepassing van het VN-verdrag en de oprichting van de adviesraad. De samenwerking met het beleidsdomein Mobiliteit slaat op de diensten voor aangepast vervoer.

Het is de ambitie van de minister om in de loop van 2013 het debat te voeren over de decretale basis voor de persoonsvolgende financiering. Dat wordt een belangrijke stap in de uitvoering van Perspectief 2020.

De heer *Laurent Bursens*, administrateur-generaal van het VAPH, zegt dat de wettelijke subrogatie en het cumulverbod goede resultaten opleveren. In 2012 is op basis van het gelijkheidsbeginsel aan iedereen die gebruikmaakt van VAPH-ondersteuning na een ongeval met een verantwoordelijke derde een brief verstuurd met informatie over wettelijke subrogatie en cumulverbod. Iedereen kreeg de boodschap dat er geen reden tot ongerustheid is. Op de zesduizend verstuurd brieven is nauwelijks gereageerd.

Van zodra een verzekeringsmaatschappij de blijvende invaliditeit en de schadeloosstelling consolideert, stuurt het VAPH aan de persoon met een handicap en zijn familie het voorstel om, als zij een beroep willen doen op dienstverlening van het VAPH, de geconsolideerde schadeloosstelling aan het VAPH door te storten. Wanneer zij na gebruik van de schadeloosstelling nog gebruik willen maken van VAPH-dienstverlening, verloopt dat met gemeenschapsmiddelen. Wie niet ingaat op het voorstel, betaalt de dienstverlening zelf. Op basis van de geldende tarieven wordt berekend hoe lang die periode duurt.

Eind 2012 kan ongeveer 2,7 miljoen euro gerecupereerd worden op basis van de wettelijke subrogatie en het cumulverbod. Er worden voortdurend infosessies georganiseerd voor de belendende welzijnssectoren. De bereidheid tot medewerking van de verzekeringssector is groot. De spreker vermoedt dat het regelgevende kader op een aantal punten aanpassing behoeft. In de marge hiervan vermeldt hij dat de verzekeringssector vragende partij is om het nieuwe zorgzwaarte-instrument toe te passen op een aantal dossiers om na te gaan of het hun dienstig kan zijn.

Het zorgzwaarte-instrument wordt eind 2012 geconsolideerd, waarmee de wetenschappelijke basis van het instrument gegarandeerd zal zijn. De spreker benadrukt dat de wetenschappelijke validiteit van het instrument hoog is. Het zorgzwaarte-instrument vormt de

basis voor de persoonsvolgende financiering. De waarden berekend door het zorgzwaarte-instrument worden in equivalente personeelspunten of financiering omgezet. Er is een waarde voor de permanentie-, begeleidings- en nachtpermanentiebehoefte.

In het project in samenwerking met de ALS-liga om rolwagens te hergebruiken, zijn alle randvoorwaarden met de verschillende betrokken overheden en met de leveranciers afgesproken zodat begin 2013 van start kan worden gegaan. De spreker vermoedt evenwel dat de nakende staatshervorming voor vertraging kan zorgen.

In 2008 is een conventie afgesloten tussen VAPH en RIZIV met duidelijke afspraken wie waarvoor instaat. Door de technologische vooruitgang zijn een aantal bepalingen uit de conventie over elektronische rolstoelen uitgehold. Dure op maat gemaakte rolstoelen zijn daardoor ten laste van het VAPH. Er wordt in overleg gezocht naar een technische uitklaring.

Eind oktober 2012 heeft de intersectorale stuurgroep Diagnostiek en Indicatiestelling een tussentijds advies geformuleerd. De onderdelen van het diagnostiekprotocol dat het VAPH heeft ontwikkeld, worden als bruikbaar beschouwd en compatibel met het zogenaamde A-document dat gebruikt zal worden in de toegangspoort tot de integrale jeugdhulp. Het A-document verzamelt alle elementen over intersectorale diagnostiek en indicatiestelling.

De DIO-regelgeving is positief geëvalueerd en komt in aanmerking om uitgebreid te worden tot alle vormen van geïntegreerd wonen. Er wordt al gewerkt met personeelspunten als experimentele voorafspiegeling van de persoonsvolgende financiering. Het is vooralsnog wachten op de persoonsvolgende financiering om dit instrument algemeen in te voeren. Het DIO-experiment verloopt met instemming van de vakorganisaties. Van zodra de persoonsvolgende financiering wordt vastgelegd, wordt opnieuw overlegd met de vakorganisaties.

De circulaire over het uitbreidingsbeleid 2013 is omzeggens klaar om verstuurd te worden naar de ROG's.

3.6. Vlaams Zorgfonds

Mevrouw *Lies Jans* vraagt naar de timing voor de verdere uitwerking van de Vlaamse sociale bescherming.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat werk wordt gemaakt van de verdere uitwerkingen. Een aantal geplande investeringen blijft nuttig voor de digitalisering van het platform voor de Vlaamse Zorgverzekering. Tijdens de begrotingscontrole zal beslist worden over het heropstarten van de operationalisering.

Mevrouw *Marijke Dillen* dringt aan op de uitvoering van wat al is goedgekeurd alvorens nieuwe beloftes te maken.

Mevrouw *Lies Jans* vindt het belangrijk dat verder wordt gewerkt aan het regelgevende kader.

3.7. Kind en Gezin

Mevrouw *Marijke Dillen* vraagt naar de timing van een reeks ontwerpen van decreten over gezinsbeleid die in het vooruitzicht worden gesteld: het ontwerp van decreet over preventieve gezinsondersteuning, het ontwerp van decreet over de buitenschoolse opvang met bijzondere aandacht voor het concept van vakantieopvang en het decreetaal verankeren

van de vertrouwenscentra kindermishandeling. Vervolgens vraagt het lid nadere informatie over de stand van zaken van de buitenschoolse kinderopvang en het vooropgestelde meersporenbeleid.

De uitvoeringsbesluiten bij het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters zijn in voorbereiding. Tegelijk worden ondersteunende en flankerende maatregelen, zoals de voorrangregeling, uitgewerkt. De spreekster vraagt ook hier naar de stand van zaken.

Het commissielid vraagt nadere duiding over het uitbreidingsbeleid in 2013. Samen met de sector voor personen met een handicap, gezondheidszorg, preventieve gezinsondersteuning en de integrale jeugdhulp wordt werk gemaakt van inclusieve opvang. Wat is de stand van zaken per sector, wil de spreekster weten.

De beleidsbrief bevat een opsomming van het uitbreidingsbeleid in 2012. Het is mevrouw Marijke Dillen niet duidelijk of het overzicht gelijk is aan de totale uitbreiding.

De beleidsbrief besteedt geen aandacht aan het statuut van de onthaalouders. Het commissielid verwijst naar de hoorzitting over het voorstel van resolutie betreffende het toekennen van een volwaardig statuut van werknemer aan de onthaalouder (*Parl. St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 325/1 en 2). In 2011 is op federaal niveau een initiatief aangekondigd. In het kader van het VIA-akkoord wordt gedurende vijf jaar een beperkt bedrag vrijgemaakt voor het geval het resultaat van de onderhandelingen met de federale overheid is dat Vlaanderen zelf een bijdrage moet leveren. Ook hier vraagt mevrouw Marijke Dillen een stand van zaken.

De beleidsbrief bevat evenmin informatie over de implementatie van de oogscreening. Ze wil vernemen in welke provincies de oogscreening reeds is ingevoerd.

Kind en Gezin heeft middelen gereserveerd in het reservefonds voor het geval Triple P veralgemeend wordt ingevoerd. Ook hier vraagt het lid wat de vooruitzichten zijn.

Mevrouw *Mieke Vogels* vraagt hoe de afname van het budget voor de toelage voor preventieve zorg met 61.000 euro te rijmen valt met het toenemende aantal geboortes en met kansarmoede. Nog in dit verband vraagt ze hoe het aantal jonge kinderen evolueert dat per sociale verpleegkundige wordt gevolgd, met bijzondere aandacht voor de kansarme regio's. Vooral in de grote steden neemt het aantal kinderen toe en is de kansarmoede het grootst.

Het commissielid wil vernemen hoe de samenwerking met de huisartsen vernieuwd zal worden.

De Huizen van het Kind moeten mee de kansarmoede bestrijden. Ze bundelen preventieve zorg, inloopteams en opvoedingsondersteuning. De spreekster kan zich niet inbeelden hoe de Huizen van het Kind er in Antwerpen, waar steeds meer (kansarme) kinderen worden geboren, uit zullen zien tenzij de minister over een groot budget beschikt. Voor de Huizen van het Kind zal wellicht nieuwe infrastructuur nodig zijn. In Antwerpen is er één opvoedingswinkel bemand door één voltijdse medewerker tegenover een vijftigtal consultatiebureaus.

Vervolgens informeert het commissielid naar de verhouding tussen het aantal starters en stoppers in de zelfstandige kinderopvang. De helft van de nieuwe initiatiefnemers stopt na verloop van tijd omdat het niet rendabel is.

Hoewel het aannemenswaardig lijkt dat de middelen voor de inkomensgebonden kinderopvang gebruikt worden om de zelfstandige sector voor te bereiden op de nieuwe decretale regeling, heeft de spreekster de indruk dat de praktijk anders is. De IKG-middelen gaan niet naar zelfstandige initiatieven, maar naar initiatieven die geprefinancierd worden

door openbare besturen, het gemeenschapsonderwijs of vzw's. Mevrouw Mieke Vogels wil weten welk deel van de IKG-middelen in 2012 geïnvesteerd worden in strikt zelfstandige initiatieven.

Bij de uitvoering van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, mag Brussel niet uit het oog verloren worden. Het commissielid wil weten of onderhandeld wordt met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie of met ONE over de effecten van het nieuwe decreet. Er moet op worden toegezien dat er geen kinderdagverblijven verdwijnen.

In de beleidsbrief wordt melding gemaakt van een onderzoek naar de behoefte aan kinderopvang. Aangezien het nieuwe decreet kinderopvang als een recht voor elk kind omschrijft, is de behoefte gelijk aan het aantal kinderen jonger dan dertig maanden. Als dit behoefteonderzoek gebaseerd is op het aantal werkende ouders, staat het haaks op een aantal nieuwe decretale bepalingen. Kinderopvang wordt bijvoorbeeld ook naar voren geschoven als een instrument in de strijd tegen kinderarmoede. Voorts moet kinderopvang ertoe bijdragen dat kinderen met gelijke kansen aan het onderwijs beginnen.

De toelage Maatschappelijke positie van het kind stijgt tot 928.000 euro. Dit bedrag gaat onder meer naar de elf ckg-plaatsen in het uitbreidingsbeleid 2010-2011. De spreekster vermoedt een inhaaloperatie omdat bijvoorbeeld in 2010-2011 middelen ontbraken om de programmering uit te voeren. In 2013 treedt een nieuw besluit in werking voor de erkenning en subsidiëring van de ckg's. Zal het nieuwe besluit ook bepalen welke plaats de ckg's innemen in de integrale jeugdhulp? Komen ze voor of achter de toegangspoort?

Afsluitend drukt mevrouw Mieke Vogels de hoop uit op een debat over de toekomst van Triple P in de opvoedingsondersteuning naar aanleiding van het nieuwe decreet over preventieve gezinsondersteuning. Ze ziet evenmin hoe Triple P geoperationaliseerd kan worden in de Huizen van het Kind.

Mevrouw *Vera Van der Borgh*t vraagt waarvoor de opname uit het reservefonds gebruikt zal worden, en of de besparing van 249.000 euro op de apparaatskredieten de komende jaren overgedaan zal worden. Ze wil ook vernemen hoe de besparing van zes percent vte's gerealiseerd zal worden.

Het VIA 4-akkoord levert 3,6 miljoen euro extra op waarvan 2 miljoen euro gebruikt zal worden voor het uitbreidingsbeleid. Ze vraagt concrete informatie over de bijkomende plaatsen. Dezelfde vraag wordt gesteld over het bedrag van vier miljoen euro dat wordt vrijgemaakt voor de versterking van de zelfstandige kinderopvang.

De spreekster vraagt welk bedrag wordt vrijgemaakt voor de invoering van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters. Tijdens de bespreking was er geen duidelijkheid over de financiering, en werd steeds verwezen naar de uitvoeringsbesluiten.

De middelen voor de enveloppenfinanciering van de diensten voor onthaalouders bedragen voor 2013 121.617 euro. Naar aanleiding van de tweede begrotingscontrole 2012 was dat 123.684 euro. De spreekster vraagt een verklaring. Ook het Rekenhof merkt op dat de subsidie voor diensten voor onthaalouders zonder verklaring daalt. Het Rekenhof maakt voorts een algemene opmerking over het gebrek aan een overzicht van de stand van en de bewegingen in de reservefondsen van Kind en Gezin, VIPA en VAPH.

Een kind dat geboren wordt in een kansarm gezin start met een achterstand van twee maanden. Mevrouw Vera Van der Borgh drukt de hoop uit dat de Huizen van het Kind daar aandacht aan zullen besteden, en vraagt hoe de beleidsmatige aanpak zal zijn.

De minister zal werk maken van voorrangregels die kwetsbare gezinnen ten goede komen. Het commissielid vraagt naar de exacte regeling omdat de focus niet uitsluitend ligt op een uitbreiding van de kansengroepen in de kinderopvang. N-VA wil immers voorrang verlenen aan werkenden.

De leefbaarheid van de zelfstandige kinderopvang blijft een heikel punt. De IKG-tegemoetkoming is weliswaar opgetrokken tot 28,95 euro. Het aantal gesubsidieerde plaatsen is eveneens verhoogd tot vijftig. Met deze positieve maatregelen is de leefbaarheid van de sector evenwel niet gered. Het commissielid vraagt de minister wat hij zal doen ten gunste van de leefbaarheid van kinderopvanginitiatieven die niet inkomensgerelateerd kunnen werken omdat ze niet in de goede zorgregio liggen of omdat in die regio andere initiatieven al inkomensgerelateerd werken.

De spreekster vraagt nadere duiding bij het bedrag van één miljoen euro als opstap tot een werknemersstatuut voor de onthaalouders.

Mevrouw Vera Van der Borgh informeert naar de stand van zaken van de conceptnota over de buitenschoolse kinderopvang en de vakantieopvang. Zowel het gebruik van de buitenschoolse kinderopvang als de beleving ervan door de kinderen zal worden onderzocht. Een exacte timing voor een nieuwe decretale regeling ontbreekt.

Voor de uitrol van de oogscreening werd in 2012 266.000 euro uit het reservefonds geput. Het commissielid wil vernemen of alle provincies inmiddels over oogscreening beschikken aangezien daarvoor op de begroting voor 2013 geen middelen worden vrijgemaakt.

De lokale besturen vervullen een belangrijke rol in de kinderopvang. Samen met de VVSG zal werk worden gemaakt van informatie over de lokale loketten. Mag daaruit worden afgeleid dat het uiteindelijk toch de lokale overheden zijn die het lokaal loket zullen organiseren?

Mevrouw *Mia De Vits* informeert naar de stand van zaken van de uitvoeringsbesluiten bij het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters. Ze dringt aan op een vergunningsstelsel dat elk opvanginitiatief gelijk behandelt en op betaalbare en kwaliteitsvolle kinderopvang. De trapsgewijze financiering moet leiden tot een doelgroepenbeleid en mag niet commercieel worden. Naast een toename van het aantal plaatsen, moet ook werk gemaakt worden van meer kwaliteit door competentiebevordering en door een beperking van het aantal kinderen per begeleider.

De COCOF heeft beroep aangetekend tegen de voorrangregeling in Brussel. Het commissielid informeert naar het standpunt van de minister.

Het actieplan voor de zelfstandige kinderopvang is anders georiënteerd. Ook hier vraagt de spreekster naar de stand van zaken. Ze wil voorts nadere duiding bij het uitbreidingsbeleid in 2013.

De vermaatschappelijking uit zich in een doorgedreven samenwerking met de beleidsdomeinen Werk, Wonen, Innovatie, Ondernemen en Onderwijs. Er lopen negen projecten rond klaverbladfinanciering. Ze worden voortgezet. Wie uit de klaverbladfinanciering wenst te stappen, moet overleg plegen met de andere ministers.

De Huizen van het Kind zullen worden ingezet in de strijd tegen armoede. De spreekster heeft daar vragen bij. Is er bijvoorbeeld nog ruimte voor lokale initiatieven? Wordt er gewerkt met één uithangbord waaronder de verschillende initiatieven zich op hun eigen werking kunnen concentreren? Of worden alle initiatieven samengebracht op één locatie? Om onrust te vermijden, dringt ze aan op snelle duidelijkheid. Vanwege de nauwe link

tussen armoede en gezondheid moet gezocht worden naar lokale oplossingen op maat. De vraag is of één vanuit Vlaanderen aangestuurd Huis van het Kind daarvoor geschikt is.

Kind en Gezin wil de consultatiebureaus onderbrengen in de Huizen van het Kind om ouders zo op weg te helpen naar het aanbod van de andere sectoren. De groep die niemand bereikt, is niet gelijkmatig verdeeld over de samenleving. Hoe hoger de socio-economische status, hoe vaker gebruik wordt gemaakt van de consultatiebureaus. Ze dringt erop aan hiermee rekening te houden in de discussie over het toekomstige decreet op de preventieve gezinsondersteuning.

Er lopen enkele proefprojecten met de Huizen van het Kind. Mevrouw Mia De Vits wil vernemen of die geëvalueerd zullen worden alvorens het ontwerp van decreet op de preventieve gezinszorg te behandelen. Er moet worden onderzocht of de proefprojecten slagen in hun opzet, en of ze extra middelen vergen. Ten slotte vindt ze het belangrijk dat het ontwerp van decreet op de preventieve gezinsondersteuning mogelijkheden schept om meer vraaggestuurd te werken.

Mevrouw Mia De Vits vraagt de discussietekst van Kind en Gezin over buitenschoolse kinderopvang. Ze informeert ook naar de verdere timing van dit dossier.

Het is de bedoeling de lokale besturen een belangrijke rol te laten spelen in de kinderopvang van baby's en peuters en in de buitenschoolse kinderopvang. Omdat dat laatste een voorafname is op de discussie over de buitenschoolse kinderopvang, vraagt de spreker om dat te concretiseren.

Mevrouw *Helga Stevens* vraagt uitleg over de daling van het budget voor het onderhoud van de gehoorscreening.

Ze vraagt een opsplitsing van de financiële bijdrage van de gezinnen aan de kinderopvang per type van kinderopvang.

Het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters wordt uitgewerkt. Er wordt onderzoek gevoerd naar het gebruik ervan en naar de ontwikkeling van instrumenten om de pedagogische kwaliteit in de voorschoolse kinderopvang te meten, monitoren en bevorderen. Het commissielid informeert naar de timing.

De werkings- en investeringsuitgaven dalen met 2.215.000 euro. Het lid vraagt nadere duiding.

In 2012 is zeven miljoen euro vrijgemaakt voor de uitbreiding van het aantal kinderopvangplaatsen. In de zelfstandige kinderopvang zijn 816 IKG-plaatsen gerealiseerd, wat relatief weinig is. Voorts zijn er 235 nieuwe plaatsen in erkende en gesubsidieerde voorzieningen in regio's met veel kansarme kinderen. Daarnaast is vijf miljoen onuitgegeven middelen van de jobkorting geïnvesteerd in extra IKG-plaatsen in de zelfstandige kinderopvang. Het commissielid vraagt of die plaatsen bijgeteld moeten worden bij de eerder vermelde 816 nieuwe IKG-plaatsen.

Sedert 2012 wordt geïnvesteerd in een nieuwe aanpak voor de inclusieve kinderopvang. Mevrouw *Helga Stevens* vraagt hoe het overleg met de ouders en de betrokken sectoren verloopt. Wordt het budget van 500.000 euro voor inclusieve ondersteuning hiervoor (gedeeltelijk) aangewend? Hoe zal deze inspanning gemeten worden?

Mevrouw *Lies Jans* stelt voor begin 2013 van gedachten te wisselen met de transitie-manager voor de kinderopvang. Ze heeft voornamelijk vragen over de flankerende en begeleidende maatregelen. De kinderopvangzoeker wordt getest en geëvalueerd. In januari 2013

treden de nieuwe lokale besturen aan. Zij moeten goed weten wat Kind en Gezin kan aanbieden. Het is belangrijk dat het lokale niveau zo snel mogelijk geïnformeerd wordt.

Het commissielid informeert voorts naar de stand van zaken van het actieplan voor de zelfstandige kinderopvang. Ze vraagt voorts inzage in de discussietekst over de buitenschoolse kinderopvang, en informeert naar de timing voor het nieuwe decreet op de buitenschoolse kinderopvang.

Minister *Jo Vandeurzen* bevestigt dat een ontwerp van decreet over de preventieve gezinsondersteuning zal worden ingediend. De Huizen van het Kind zullen geconcipeerd worden rond de consultatiebureaus van Kind en Gezin. Elk Huis van het Kind zal uitgebouwd worden op basis van de lokale toestand. Elk Huis van het Kind krijgt zijn eigen specifieke (landelijke of stedelijke) invulling. Het is de bedoeling psychosociale steun, opvoedingsondersteuning en gezondheidspromotie samen te brengen. Door hergroepering en stroomlijning zal men efficiëntiewinst boeken, maar ongetwijfeld zal de nieuwe dynamiek aanleiding geven tot nieuwe vragen en behoeften. In de begroting voor 2013 zijn geen middelen vrijgemaakt voor de Huizen van het Kind, maar eenmaal het ontwerp van decreet goedgekeurd, zal systematisch in middelen voorzien moeten worden. Omdat elk Huis van het Kind zal uitgewerkt worden in samenwerking met de lokale stakeholders, moet dit een mobiliserend project worden.

In een aantal regio's zijn al extra regioverpleegkundigen in dienst genomen. Daarnaast zijn voor de vernieuwde samenwerking met de huisartsen budgettaire maatregelen getroffen. De betaling van de prestaties van zelfstandige artsen in een consultatiebureau is geïjkt op het RIZIV-systeem in een poging om huisartsen nauwer te betrekken bij de consultatiebureaus en de preventieve gezondheidszorg, en om samen te werken met de huisartsenkringen. Het experiment loopt in drie proefregio's.

Samen met de transitie-manager werkt het kabinet aan de uitvoeringsbesluiten bij het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters. De belangrijkste uitvoeringsbesluiten regelen de vergunningsvoorwaarden en de financiering. Het overleg is vergevorderd, maar zal pas worden afgerond als aan een aantal randvoorwaarden is voldaan. Zo moeten binnen het bevoegde paritair comité afspraken gemaakt worden over de lonen alvorens het financieringssysteem georganiseerd kan worden. Daarover wordt intens overlegd.

Veel van de terechte verzoeken van de zelfstandige kinderopvang staan los van het decreet. De overlevingskansen van die sector worden in grote mate bepaald door beslissingen genomen in het paritair comité, waar de Vlaamse Regering niet bij betrokken is. Meer en meer zelfstandige initiatieven roepen de minister op om dit dossier als bondgenoten uit te klaren.

De opsplitsing waar mevrouw Vogels naar vraagt, is moeilijk op te maken omdat het onderscheid tussen een zelfstandige onthaalmoeder, twee samenwerkende zelfstandige onthaalouders of onthaalouders die een bvba, een coöperatieve of een vzw hebben opgericht, flinterdun is. Een aantal kan terugvallen op prefinanciering. Gezien de diversiteit wordt het een hele uitdaging voor de sector om werk te maken van transparante corporate governance.

De middelen uit de jobkorting komen bovenop de andere middelen. Het budget van één miljoen euro voor de onthaalouders is vrijgemaakt op vraag van de sociale partners in afwachting van een federaal initiatief. De minister drukt de hoop uit dat daar snel werk van wordt gemaakt.

Er zijn middelen gereserveerd om de reguliere kinderopvang beter toegankelijk te maken voor kinderen met een beperking. Daar is geregeld vraag naar. Het nieuwe decreet maakt dat mogelijk, maar het vergt een heel specifieke benadering en specifieke competenties.

Het kinderopvangloket moet tot stand komen in samenwerking met de bestaande initiatieven. Het is de lokale overheid die het initiatief zal moeten nemen. Alle betrokken partijen streven naar een vertrouwenwekkend concept, wat concreet betekent dat het loket onafhankelijk moet zijn van de voorzieningen. Er zijn talrijke voorbeelden. De Kinderopvangzoeker, een standaard onlineapplicatie, wordt getest in de regio Hasselt.

Er worden 72 zelfstandige kinderdagverblijven begeleid. In 2011 zijn 211 initiatieven gestopt en 226 van start gegaan. Het actieplan is geëvalueerd en wordt in overleg met UnieKO en VoorZet bijgestuurd. Ook in het kader van de transitie zal het zaak zijn alle initiatieven te ondersteunen. Ook het actieplan is in grote mate afhankelijk van de evolutie binnen het paritair comité 331.

Er wordt nauw overleg gepleegd met ONE omdat de transitie in Brussel met de nodige omzichtigheid benaderd moet worden. De Franse Gemeenschap heeft reeds langer een bindend normerend kader waardoor een aantal Franstalige initiatieven zich tot Kind en Gezin heeft gericht. Nu er ook aan Vlaamse kant een normerend kader komt, zijn overgangsbepalingen aangewezen om afstemming mogelijk te maken. Daarnaast zal een aantal initiatieven onder geen enkel normerend kader terechtkomen. Het is niet duidelijk hoe daarmee zal worden omgegaan.

Het decreet bepaalt op basis waarvan de voorrangregels nader uitgewerkt kunnen worden in de uitvoeringsbesluiten. Kinderopvang moet bijdragen aan een vlotte combinatie van arbeid en gezin, maar ook wie werk zoekt kan rekenen op voorrang. Daarnaast zal er ook rekening worden gehouden met het inkomengerelateerde karakter en de sociale functie van de kinderopvang.

De minister betreurt het beroep van de COCOF tegen de voorrangregels in Brussel. Vooral omdat Kind en Gezin en ONE inspanningen leveren om tot goede afspraken te komen. Anderzijds betekent een uitspraak van het Grondwettelijk Hof ook dat het debat gesloten is. Bovendien zal een uitspraak van het Grondwettelijk Hof op enkele specifieke bepalingen slaan en niet op het volledige decreet.

Er wordt werk gemaakt van een conceptnota over de buitenschoolse kinderopvang. De sneuveltekst kan worden bezorgd maar is achterhaald. Er komt deze regeerperiode geen nieuwe decretale regeling omdat de staatshervorming de overheveling van het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten in het vooruitzicht stelt. Er is een besluit genomen over de flexibele vakantieopvang.

De rol van de lokale besturen in de voorschoolse en de buitenschoolse kinderopvang verschilt. De lokale overheid neemt de regierol op zich in de buitenschoolse kinderopvang.

Er was in 2012 een eenmalige verschuiving van twee miljoen euro op het niveau van het beleidsdomein voor ICT-ontwikkelingen. Voor investeringen in gehoorscreening worden middelen uit het reservefonds gehaald. De toelage voor preventieve zorg daalt licht. Index en weddedrift doen die toelage toenemen, maar het budget voor het gebruik en het onderhoud van de gehoorscreening wordt hier in mindering gebracht.

De studie over de behoefte aan voorschoolse kinderopvang is afgerond. Om tot een behoeftedekkend aanbod te komen, moet er voor ongeveer 62,5 percent van alle kinderen een plaats zijn. Wie zegt dat de behoefte gelijk is aan 100 percent van alle kinderen, zegt eigenlijk dat elk kind naar de kinderopvang moet wat niet de ambitie is van het nieuwe de-

creet. De resultaten van de studie over de buitenschoolse kinderopvang worden verwacht tegen eind 2012.

Er is niet beslist om Triple P uit te breiden. De minister beaamt dat het debat hierover gevoerd zal worden naar aanleiding van het nieuwe decreet op de preventieve gezinsondersteuning. Het moet de ambitie zijn dat alle stakeholders dezelfde taal spreken en dezelfde visie hanteren.

Minister Jo Vandeurzen kan begrip opbrengen voor de opmerking van mevrouw De Vits over de continuering van de klaverbladfinanciering. Tijdens de begrotingscontrole moeten daarover duidelijke afspraken gemaakt worden.

De kindpremie is opgevat als incentive om het contact met de consultatiebureaus van Kind en Gezin te bevorderen.

Op vraag van de sector wordt nog overleg gepleegd over het uitbreidingsbeleid 2013. Er zijn een aantal voorstellen. Het is de bedoeling tot een gedragen voorstel te komen.

De besparing van zes percent vte's zal gerealiseerd worden door natuurlijke afvloeiingen niet te vervangen.

Het budget voor de diensten van onthaalouders daalt omdat het budget in 2012 te hoog is ingeschat. De uitgaven voor deze diensten zullen toenemen van 117,4 miljoen euro tot 121,6 miljoen euro.

De oogscreening wordt over heel Vlaanderen uitgerold.

De voor 2010-2011 geplande uitbreiding van ckg-plaatsen is later opgestart. De ambulante thuisondersteuning komt voor de toegangspoort. De residentiële opvang komt achter de toegangspoort. De afspraak is dat verschuivingen van residentiële capaciteit naar ambulante ondersteuning enkel mogelijk zijn als de residentiële capaciteit van de bijzondere jeugdzorg voor deze doelgroep simultaan wordt aangepast.

Mevrouw *Mieke Vogels* pleit er niet voor kinderopvang te verplichten, maar het decreet bepaalt dat elk kind recht heeft op een plaats. De vraag is hoe behoefte wordt omschreven. Gaat het om de behoefte van de ouders die buitenshuis werken of die van de kinderen in kansarmoede? Kansarme kinderen in een anderstalig gezin hebben baat bij kinderopvang, ook als hun ouders niet buitenshuis werken. Het is een hefboom om generatie-armoede te vermijden.

De beleidsbrief en de begroting hebben geen aandacht voor de grootstedelijke context. Voor de Huizen van het Kind zijn er geen middelen en daarom rekt de minister vooral op de creativiteit en de inzet van de lokale besturen. Opnieuw zal blijken dat de grote steden geen middelen hebben. In Antwerpen is er één opvoedingswinkel. In Limburg zijn er talrijke omdat de lokale besturen daar wel over de nodige middelen beschikken.

De spreekster herhaalt haar vraag hoe de middelen voor preventieve zorg kunnen dalen wanneer het aantal geboortes stijgt. Ze is ervan overtuigd dat het aantal kinderen per sociaal verpleegkundige moet variëren naargelang de ondersteuningsbehoefte. Het beleid blijft aanbodgestuurd.

De spreekster beaamt dat de verschillen tussen de opvanginitiatieven flinterdun zijn. Het IKG-systeem is ingevoerd om de zelfstandige kinderopvang te democratiseren. In de praktijk worden de IKG-plaatsen toegekend aan organisaties die reeds vroeger hun verantwoordelijkheid genomen hebben door inkomensgerelateerd te werken. Op die manier komen er geen nieuwe IKG-plaatsen bij. Zij pleit ervoor de IKG-middelen te reserveren

voor initiatieven die niet op de steun van een lokaal bestuur, GO! of Familiehulp kunnen rekenen.

Mevrouw Mieke Vogels vraagt of er voor 2012 al cijfers zijn over het aantal starters en stoppers. Wie een actieplan heeft om de zelfstandige kinderdagverblijven te steunen, moet zijn inspanningen monitoren.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de discussie over het behoeftedekkende aanbod niet zijn belangrijkste prioriteit is. Het nieuwe decreet is op dat vlak overigens duidelijk geformuleerd. De belangrijkste prioriteit is er eerst en vooral voor zorgen dat de hele sector een plaats krijgt in de nieuwe regelgeving. Tegelijk moet gezorgd worden voor een financieringssysteem dat de levensvatbaarheid verhoogt, voor stabiliteit zorgt en nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt in alle sectoren. Daarbij mag de consistentie met de Europese regelgeving niet uit het oog verloren worden, en moet over de kwaliteit gewaakt worden. Pas als dat is voltrokken, kan de aandacht uitsluitend gevestigd worden op de programmatie van het aanbod.

De minister ontkent afsluitend dat er geen aandacht is voor de grootstedelijke context. Hij haalt het voorbeeld aan van de uitbreiding in de kinderopvang, de bestaffing van de regioverpleegkundigen en de inloopteams. Hij verwacht dat de Huizen van het Kind zich in de grote steden anders zullen ontwikkelen dan in meer landelijke gebieden.

Er worden geen opmerkingen gemaakt over VIPA, OPZ Geel en OPZ Rekem.

4. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2013 (zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13 nr. 15/4) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen tegen 4.

Tom DEHAENE,
voorzitter

Marijke DILLEN
Else DE WACHTER
Cindy FRANSSEN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ADHD	attention deficit hyperactivity disorder
aids	acquired immuno deficiency syndrome
ALS	amyotrofische laterale sclerose
Bevak	beleggingsvennootschap met vast kapitaal
BZW	begeleid zelfstandig wonen
CADO	collectieve autonome dagopvang
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CAW	centrum algemeen welzijnswerk
cgg	centrum voor geestelijke gezondheidszorg
CICOV	Centrum voor Informatie, Communicatie en Vorming in de Welzijnssector
ckg	centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
COCOF	Commission Communautaire Française
DAC	derde arbeidscircuit
DIO	diensten voor inclusieve ondersteuning
ESF	Europees Sociaal Fonds
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FDGG	Federatie van Diensten voor Geestelijke Gezondheidszorg
Febelfin	overkoepelende federatie voor de Belgische financiële sector
FOD	Federale Overheidsdienst
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
hiv	human immunodeficiency virus
HPAO	horizontaal permanent armoedeoverleg
IBO	individuele beroepsopleiding (in een onderneming)
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IKG	inkomensgerelateerd
IMC	interministeriële conferentie
IVA	intern verzelfstandigd agentschap
kmo	kleine of middelgrote onderneming
Logo	loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisatie
LUCAS	Centrum voor zorgonderzoek en consultancy
mpi	medisch-pedagogisch instituut
OASeS	Onderzoekgroep Armoede, Sociale Uitsluiting en de Stad
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
ONE	Office de la Naissance et de l'Enfance
OPZ(C)	Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum
PAB	persoonlijkeassistentiebudget
PAO	Permanent Armoedeoverleg
PGB	persoonsgebonden budget
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
PSA	Prostaat Specifiek Antigeen
RIA	reguleringsimpactanalyse
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
rob	rustoord voor bejaarden
ROG	regionaal overlegorgaan
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
rvt	rust- en verzorgingstehuis
SAR WGG	Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid
SEL	samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIT	samenwerkingsinitiatief thuiszorg
TAO	Teams voor Advies en Ondersteuning

UnieKO	erkende beroepsvereniging voor de zelfstandigen in de kinderopvang in Vlaanderen en Brussel
VAD	Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
Verso	intersectorale werkgeversorganisatie voor de socialprofitsector in Vlaanderen
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIA	Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Socialprofitsector
VIGeZ	Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAS	Vlaams Armoedesteunpunt
VPAO	verticaal permanent armoedeoverleg
vte	voltijdsequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WAW	Werk, Armoede en Welzijn
wigw	weduwe, invalide, gepensioneerde en/of wees
WSE	Werk en Sociale Economie
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Bijlage 1:

Ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting

Stand van zaken tewerkstelling op 30 juni 2012

Vzw DE LINK

schakelt armen zelf in

ERVARINGSDESKUNDIGE IN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

Stand van zaken rond tewerkstelling op 30 juni 2012

Sector / werkgever	Ingevulde jobs met functie OED	Jobs ingevuld door ED's opgeleid binnen De Link	Jobs ingevuld door Cursisten in opleiding	Openstaande betrekkingen	Gecreëerde jobs voor OED
Kind en Gezin (Preventieve gezinszorg)	17	11	1	0	17
Kinderopvang (t-Mezennestje Aalst)	1	1	0	0	1
CKG (Mechelen)	1	0.5	0	0	1
De Link					
De Link : Staf	4	4	0	0	4
De Link : Opleiding	5	5	0	0	5
De Link : Tussentijdse trajecten	2	2	0	0	2
TAO	3	3	0	2	5
Sector Armoedebestrijding					
Vlaams Netwerk (2) - Welzijnszorg (1)	3	3	0	0	3
Verenigingen waar armen het woord nemen (Mensen voor Mensen Aalst - APGA - 't Hope Roeselare)	5	3	0	0	5
Sector Algemeen Welzijnswerk					
Centra voor Algemeen Welzijnswerk (Archipel - Midden west-Vlaanderen en Zuid oost-Vlaanderen)	4	3.5	0	0	4
Inloopcentra ('t Sas en Samic)	2	2	0	0	2
OCMW (Gent - Leuven - Hasselt - Roeselare)	4	4	0	0	4
Sector Bijzondere Jeugdzorg					
Multidisciplinaire teams	0	0	0	2?	2?
Onderwijs					
CLB (Go-Kessel-Lo en VCLB Leuven)	1	1	0	0	1

Vzw DE LINK schakelt armen zelf in

Werk									
VDAB	5	5	0	1	6				
ABVV Gent	1	1	0	0	1				
Arbeidszorg (VZW Tot uw dienst)	1	0.5	0	0	1				
Samenlevingsopbouw (Gent - Antwerpen - Brussel - Roeselare - Oost-Vlaanderen)	5	5	0	0	5				
Gehandicaptensector: MPI (KOCA Antwerpen)	1	1	0	0	1				
Geestelijke Gezondheidszorg	0	0	0	1	1				
Beleid: diverse Federale overheidsdiensten (OCMW-ziekenhuis Gent - Pensioendienst Gent en Hasselt - HZIV - Selor - POD)	11	8	0	0	11				
Totaal	76	63	1	6	82				
Werkend: niet in de functie van ed		8							
Totaal	76	71	1	6	82				
Niet werkend		26							
Overleden		1							
Totaal Opgeleide Ervaringsdeskundigen		98							

Er zijn 82 arbeidsplaatsen voor ervaringsdeskundigen gerealiseerd.

Tot nog toe zijn er in totaal 98 afgestudeerde cursisten.

71 van hen zijn aan het werk, waarvan 63 in de functie van ervaringsdeskundige.

Dit wil zeggen dat 73% (71/97) van onze afgestudeerde cursisten aan het werk zijn, en bijna 88.7% van de tewerkgestelde opgeleide ervaringsdeskundigen aan het werk zijn in de functie van ervaringsdeskundige.

26 Opgeleide ervaringsdeskundigen zijn niet aan het werk.

Naast de 71 werkende ervaringsdeskundigen is er 1 persoon in opleiding die reeds werkt als ervaringsdeskundige.

Wanneer we spreken over 'werk' dan gaat het niet over fulltime equivalenten. Het gaat over fulltime of parttime banen die door een ED worden ingevuld. Het gaat zowel over vaste tewerkstelling als over projecten (van bepaalde duur) binnen diensten.

2 vacatures staan aangegeven met een vraagteken. Dit zijn jobs die werden gecreëerd, die momenteel niet zijn ingevuld. Momenteel is er geen duidelijkheid of deze opnieuw zullen worden ingevuld.

Bijlage 2:

Aanvullende antwoorden bij het deel Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Gevraagde bijlagen voor verslag commissie.**1. GB0/1GC-D-2-D/WT werking en toelage - welzijnswerk**

Er is een budget van 192.000 euro voor gezinsbeleidprojecten. Een deel van de middelen komt van de Nationale Loterij. Mevrouw Vera Van der Borgh t vraagt een overzicht van de projecten en de toegekende subsidie.

In 2012 zijn volgende subsidies toegekend :

Vzw Zin'd'erin(g)	76.000 euro
HUB-EHSAL Gids voor Gezinnen	5.500 euro
HUB-EHSAL Internationale dag voor het gezin	5.000 euro
Gezinsbond convenant	105.000 euro
Totaal:	191.500 euro

2. GE0/1GD-D-2-F/WT – werking en toelagen – thuis- ouderenzorgbeleid

Mevrouw Lies Jans vraagt daarnaast een overzicht van het gesubsidieerde aantal uren gezinszorg en aanvullende thuiszorg in verhouding tot de programmatie. Ze wil voorts vernemen hoe die verhouding evolueert.

Het urencontingent gezinszorg bedraagt 16.966.775 uren in 2012 . Met een uitbreiding van 353.867 uren zal het urencontingent 17.320.642 uren bedragen in 2013.

De programmatie van gezinszorg in 2012 is 20.826.292 uren en 21.212.983 uren in 2013.

De invulling is dan als volgt:

2012: 81,47 %

2013: 81,65 %

In de aanvullende thuiszorg wordt er niet met een urencontingent gewerkt. De laatst gekende gesubsidieerde uren dateren van 2011. In 2011 werden er bij de aanvullende thuiszorg 3.828.485,83 uren gesubsidieerd. Voor de aanvullende thuiszorg bestaat er geen programmatie.